

Vergaderjaar 2020–2021

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 807

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 8 november 2021

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over de brief van 7 september 2021 inzake feitenrelaas evacuatieoperatie Afghanistan (Kamerstuk 27 925, nr. 806).

De Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid hebben deze vragen beantwoord bij brief van 14 september 2021. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
A. de Vries

Adjunct-griffier van de commissie,
Mittendorff

1

Vanaf welke datum is voor het eerst overwogen militaire vluchten in te zetten voor de evacuatie? Waarom is tot ver in augustus nog uitgegaan van evacuatie met commerciële vluchten?

In verschillende crisis overleggen werd sinds voorjaar 2021 gesproken over de optie van inzet van militaire vliegtuigen. Op 12 augustus zijn de beschikbare militaire vliegtuigen gereed gesteld om op korte termijn te kunnen vertrekken en is uit een internationale militaire pool een C-17 vliegtuig gereserveerd. Daarnaast zijn op 13 augustus commerciële charter vliegtuigen ingehuurd om zoveel mogelijk evacués vanuit Kaboel uit te vliegen. Deze waren beschikbaar op 19 en 22 augustus. Tot 14 augustus is uitgegaan van evacuatie met commerciële vluchten omdat dit gezien de veiligheidssituatie nog een reële mogelijkheid was. Op 15 augustus is Kaboel gesloten voor alle civiele luchtvaart.

2

Wat raadt Buitenlandse Zaken de mensen die vastzitten in Afghanistan en om hulp vragen momenteel aan? Moeten zij blijven waar ze zijn, of naar een van de buurlanden reizen?

Reizen door Afghanistan is op dit moment erg risicovol. Conform het reisadvies adviseert Buitenlandse Zaken mensen die in Afghanistan verblijven een veilig onderkomen te zoeken en zich niet onnodig te verplaatsen. Als mensen echter menen dat zij op een veilige manier naar de buurlanden kunnen reizen dan is dat hun eigen besluit en verantwoordelijkheid.

3

Wat zijn de resultaten van de diplomatieke inspanningen richting de buurlanden van Afghanistan om vluchtelingen op te vangen?

Wereldwijd staan er reeds 2,7 miljoen Afghanen geregistreerd als vluchteling bij de VN-Vluchtelingenorganisatie UNHCR. Van hen wordt 88% tijdelijk opgevangen door twee buurlanden: Pakistan (1,4 miljoen) en Iran (780.000). Hoewel hulporganisaties vooralsnog geen grote nieuwe vluchtelingenstromen vanuit Afghanistan naar de buurlanden rapporteren, wordt er in EU- en VN-verband intensief gesproken over de noodzaak om de landen in de regio te ondersteunen bij de omgang met de te verwachten instroom van Afghanen. Zo heeft de VN onder leiding van UNHCR de VN-Vluchtelingenorganisatie het Afghanistan Situation Regional Refugee Preparedness and Response Plan opgesteld waarin voorbereiding worden getroffen voor de opvang van Afghaanse vluchtelingen in de regio.

De EU heeft 200 milj. EUR vrijgemaakt voor humanitaire hulp in Afghanistan waaronder ook geld voor opvang in de regio. Tevens werd in de informele RBZ-raad (Gymnich) van 2 en 3 september jl. door de Lidstaten de intentie uitgesproken om, samen met de buurlanden van Afghanistan, een regionaal platform op te zetten met focus op migratie, terrorismebestrijding en het bestrijden van drugshandel. Voorts is tijdens het recente bezoek van de Minister van Buitenlandse Zaken aan Pakistan besproken hoe Nederland kan ondersteunen met de opvang van vluchtelingen in de regio. In de komende tijd wordt met EU- en VN-partners overlegd hoe dit het beste vorm te geven.

4

Hoe wordt de motie van het lid Bromet c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 792) over het formuleren van een crisisplan voor Afghaanse vluchtelingen uitgevoerd? Is aan buurlanden van Afghanistan inmiddels hervestiging van de meest kwetsbare Afghaanse vluchtelingen aangeboden? Zo ja, wat was het resultaat? Zo nee, wanneer wordt dit gedaan?

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 3, worden de mogelijkheden voor de opvang van vluchtelingen primair in VN en EU-verband besproken (waar betrokken NAVO-landen ook in vertegenwoordigd zijn). Zoals al aangegeven in het verslag van de JBZ-raad van 31 augustus jongstleden heeft Nederland benoemd dat opvang in eerste instantie duurzaam in de regio dient plaats te vinden, waarbij de EU de regio dient te ondersteunen. Hervestiging is evenwel geen crisisinstrument. Vooralsnog moet worden bezien hoe de situatie zich ontwikkelt in Afghanistan en de regio, en welke noden er in eerste instantie zullen ontstaan. Wat betreft de rol die hervestiging zou kunnen spelen heeft de Europese Commissie in de JBZ Raad van 31 augustus aangekondigd hierover te willen spreken in een nog te organiseren High Level Resettlement Forum. Op basis van ontwikkelingen in Afghanistan en de regio en de toelichting van de Commissie en bespreking tijdens het forum, waarbij ook de inzichten van UNHCR kunnen worden meegenomen, zal het kabinet hierover een standpunt bepalen.

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 3, worden de mogelijkheden voor de opvang van vluchtelingen primair in VN en EU-verband besproken (waar betrokken NAVO-landen ook in vertegenwoordigd zijn).

Door hervestiging – d.w.z. het op voordracht van UNHCR uit een opvangland in de regio naar Nederland overbrengen van kwetsbare vluchtelingen van wie vooraf is vastgesteld dat zij in aanmerking komen voor een asielvergunning in Nederland – kan een bijdrage worden geleverd om opvang in de regio te ontlasten. Hervestiging is evenwel geen crisisinstrument. Vooralsnog moet worden bezien hoe de situatie zich ontwikkelt in Afghanistan en de regio, en welke noden er in eerste instantie zullen ontstaan. Wat betreft de rol die hervestiging daarin zou kunnen spelen heeft de Europese Commissie in de afgelopen JBZ Raad van 31 augustus jongstleden aangekondigd hierover te willen spreken in een nog te organiseren High Level Resettlement Forum. Op basis van ontwikkelingen in Afghanistan en de regio en de toelichting van de Commissie en bespreking tijdens het forum, waarbij ook de inzichten van UNHCR kunnen worden meegenomen, zal het kabinet bezien of en zo ja welke mogelijkheden er zijn voor hervestiging.

5

Wat was de interne gevolgtrekking van het kabinet naar aanleiding van het verzoek van de SP-fractie in een commissiedebat in november 2020 om te komen met een exitplan voor de Nederlandse militaire aanwezigheid in Afghanistan? Is hierop gehandeld?

Na het afsluiten van het akkoord tussen de VS en de Taliban is binnen de NAVO een «prudent planning proces» gestart, anticiperend op een mogelijk besluit tot beëindiging van de missie. Voor zover mogelijk zijn draaiboeken voor de terugtrekking van personeel en materieel opgesteld. Verder heeft de missie een optimalisatieslag doorgemaakt waarbij onder andere materieel dat niet (langer) essentieel was voor de uitvoering uit voorzorg al

werd teruggehaald. U bent hierover geïnformeerd middels Kamerstuk 27 925, nr. 770

6

Waarom is het kabinet niet eerder begonnen met evacueren?

Het kabinet is ruim voor 15 augustus al begonnen met het overbrengen van tolken naar Nederland. In de maanden en weken voor 15 augustus zijn 111 tolken met hun gezinnen naar NL overgebracht. Daarnaast had het kabinet Nederlanders reeds dringend opgeroepen om Afghanistan te verlaten. Op basis van de beschikbare informatie en kaders werd ervan uitgegaan dat er een beperkt aantal van circa 250 – 300 personen uiteindelijk geëvacueerd zou moeten worden. Zie ook het antwoord op vraag 179. Uiteindelijk bleek het aantal te evacueren personen vele malen groter dan gepland. Ook ging het kabinet er net als andere gelijkgezinde landen vanuit dat er meer tijd zou zijn om mensen met reguliere vluchten en charters naar Nederland te halen. De snelheid van de inname van Kaboel door de Taliban, heeft de hele internationale gemeenschap, ook Nederland, overvallen.

7

Hoe vaak is er bij het kabinet, door partijen van buiten, op aangedrongen (meer) haast te maken met de evacuatie van Afghanen die met Nederland hebben samengewerkt?

Daar zijn geen overzichten van.

8

Is de UNHCR momenteel nog actief in Afghanistan? Zo ja, coördineert het kabinet met de UNHCR om noodhulpgoederen bij ontheemden in Afghanistan te krijgen?

VN-organisaties hebben aangegeven dat zij in Afghanistan blijven om humanitaire hulp te verlenen daar waar de noden het hoogst zijn. Ook UNHCR blijft actief in het land. Het kabinet zet zich via diverse fora in voor wereldwijde onafhankelijke, neutrale humanitaire hulpverlening en vrije toegang van hulpverleners en noodhulpgoederen.

9

Klopt het dat Nederlandse diplomaten op de ambassade in Kaboel op vrijdag 13 augustus gevoelige documenten vernietigden?

Conform geldende protocollen zijn gevoelige documenten vernietigd voordat het ambassadepersoneel vertrok op 15 augustus.

10

Waarom werden, gezien de urgente situatie, Afgaanse medewerkers niet gevraagd op hun vrije dag hierbij te helpen?

Het vernietigen van gevoelige documenten werd door zowel Nederlandse als Afgaanse medewerkers gedaan.

11

Wat betreft de omvang in fte van de gemiddelde bezetting van de belteams en de teams die alle mails beantwoorden?

De teams zijn verschillende keren opgeschaald. De totale bezetting was op 16 augustus 30fte's, op 18 en 19 augustus verdubbelde dit naar 60 fte. In de week van 22-25 augustus was de bezetting 140 fte en vanaf 27 augustus 50fte. Deze teams werken 24/7 in ploegendiensten.

12

Onder welke voorwaarden is het een ambassadeteam toegestaan een ambassade te verlaten?

Als de veiligheid van de medewerkers niet voldoende kan worden gegarandeerd, kan het in een uiterste situatie, zoals het geval was in Afghanistan – nodig zijn te besluiten een ambassade te verlaten. In zijn algemeenheid geldt dat bij oplopende dreiging eerst besloten wordt om het aantal medewerkers terug te brengen (afschalen).

Indien er sprake is van een acute noodsituatie waarbij direct moet worden gehandeld, kan de leiding van de post ter plekke de beslissing nemen dat het noodzakelijk is om de ambassade te verlaten en te vertrekken naar een veilige locatie.

13

Op welke tijdstippen is er op vrijdag 13 augustus, zaterdag 14 augustus en zondag 15 augustus contact geweest tussen de ambassade in Kaboel en het ministerie in Den Haag over de veiligheidssituatie van de ambassade en diplomaten ter plaatse? Wat is er toen besproken?

Er hebben op deze dagen diverse crisisberaden met de ambassade plaatsgevonden met deelname van betrokken directies van BZ en Defensie. Op vrijdag 13 augustus om 8.30 en 9.30, op zaterdag 14 augustus om 11.00 en 12.15 en op zondag 15 augustus om 10.00 en 12.00 uur Nederlandse tijd. Daarnaast is er verschillende keren telefonisch contact geweest met de leiding van de post. Hierbij is de verslechterende veiligheidssituatie in Kaboel nauwgezet gemonitord en is gesproken over opties voor relocatie van de ambassade. In de nacht van 14 op 15 augustus is de ambassade verplaatst naar het vliegveld. De implicaties daarvan zijn besproken op 15 augustus.

14

Is de ambassade in de nacht van 14 op 15 augustus verlaten in opdracht van de Verenigde Staten, of betrof dit een eigen keuze van het ambassadeteam?

De ambassade is in de late avond van 14 augustus door de *battle captain* van de VS in Kaboel op de hoogte gebracht van een acute veiligheidsdreiging waarbij dringend geadviseerd is de ambassade te verlaten. Daarop is door de leiding van de post op advies van de commandant van de BSB, besloten de ambassade zo spoedig mogelijk te verplaatsen naar het vliegveld.

15

Klopt het dat de Nederlandse bewaking van de ambassade in de nacht van 14 op 15 augustus pleitte voor blijven op de ambassade, maar dat de plaatsvervangend ambassadeur de opdracht gaf om te vertrekken?

Dat is onjuist. Er is door de leiding van de post op advies van de commandant van de BSB besloten dat de ambassade moest worden verlaten en dat er verplaatst moest worden naar het vliegveld.

16

Zijn er gevallen van beoogde evacués die Afghanistan niet konden verlaten omdat hun paspoort na de evacuatie op de ambassade bleef liggen?

Nee, er zijn geen gevallen bekend van beoogde evacués die het land niet konden verlaten omdat hun paspoort op de ambassade bleef liggen.

17

Klopt het dat zelfs na het begin van de evacuatieoperatie emails naar kabul@minbuza.nl soms onbeantwoord bleven? Kan hierbij ook worden aangegeven hoe lang het uiterlijk heeft geduurd voordat bona fide verzoeken daadwerkelijk inhoudelijk en praktisch geholpen werden?

De mailbox kabul@minbuza.nl heeft een groot aantal e-mails ontvangen. De mails zijn zo snel mogelijk beantwoord. De teams zijn voortdurend opgeschaald op momenten dat het nodig bleek.

18

Klopt het dat mensen die naar het speciale telefoonnummer belden, meerdere keren geen antwoord kregen?

Het 24/7 consulaire contact center was al opgeschaald vanwege COVID en reizen in de zomer, maar heeft de capaciteit verder opgeschaald ten behoeve van de Afghanistan crisis. Over het algemeen was de wachttijd voor telefoontjes over Afghanistan was gedurende de hele periode hooguit enkele minuten. Op piekmomenten is het echter voorgekomen dat mensen langdurig in de wacht stonden, gezien de overbelasting van de lijnen. Zodra dat werd geconstateerd is er opgeschaald. Advies was om ook een mail naar kabul@minbuza.nl te sturen

19

Klopt het dat Nederlandse diplomaten tegen verstrekte adviezen in de Nederlandse ambassade in Afghanistan hebben verlaten? Zo ja, wat is hiervan uw appreciatie?

De leiding ter plaatse heeft op advies van de commandant van de BSB en op dringend advies van de VS, de afweging gemaakt te vertrekken, in het belang van de veiligheid van hele team. Zoals al aangegeven door de Minister van Buitenlandse Zaken in het Commissiedebat met de Kamer op 17 augustus jl. is een dergelijk besluit in een crisissituatie ultimo een *call* van de mensen ter plekke die de veiligheidssituatie het beste kunnen inschatten.

20

Wat zijn de uitkomsten van de gesprekken en werkbezoeken in Qatar, Pakistan en Turkije? Welke concrete afspraken zijn hieruit gekomen?

In de stand van zaken brief Afghanistan die de Kamer tegelijk met deze beantwoording toegaat, wordt verslag gedaan van de werkbezoeken van de Minister van Buitenlandse Zaken aan Qatar, Pakistan en Turkije.

21

Heeft er een ministerie een voorttrekkende rol gespeeld in het evacueren van de Afghaanse tolken en helpers? Zo ja, welk ministerie is dit? Hoe kijkt

het kabinet terug op de samenwerking tussen verschillende ministeries inzake de evacuatie van Afghaanse tolken en helpers?

Als met het evacueren van de tolken wordt bedoeld de overkomst naar Nederland zoals dat tot 15 augustus jl. plaatsvond, dan is er geen sprake geweest van een specifieke voorttrekkersrol van een van de ministeries. De samenwerking tussen de ministeries was zeer goed. Er was regelmatig, soms dagelijks, contact tussen de betrokken medewerkers om zoveel mogelijk van de tolken en hun gezinnen naar Nederland over te brengen.

22

Is er gesproken met derde landen die in Afghanistan nog een ambassade hebben om namens Nederland consulaire bijstand aan onderdanen te verlenen?

Nee. Er is wel in algemene zin contact geweest met derde landen die nog een ambassade in Kaboel hebben over ondersteuning die zij zouden kunnen bieden.

23

Klopt het dat statushouders niet mogen afreizen naar het land dat zij ontvlucht zijn? In hoeverre maakt het daarbij uit of iemand een tijdelijke- of permanente verblijfsvergunning asiel heeft en/of inmiddels het Nederlanderschap is verkregen?

Het is niet aan Nederland om te bepalen of een vreemdeling met een verblijfsstatus in Nederland zijn land van herkomst mag inreizen. Indien de vreemdeling met een vluchtelingenpaspoort reist, is dat paspoort echter niet geldig voor het land van herkomst.

Terugkeer naar het land van herkomst kan wel gevolgen hebben voor de verblijfsstatus in Nederland als de terugkeer plaatsvindt terwijl de vreemdeling nog in het bezit is van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Als blijkt dat een vreemdeling met een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is teruggekeerd naar zijn land van herkomst beoordeelt de IND op basis van de individuele omstandigheden of de vreemdeling nog bescherming nodig heeft en of de verblijfsvergunning moet worden ingetrokken.

Dit geldt niet voor vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd of voor personen met een Nederlands paspoort.

24

Klopt het dat statushouders niet mogen afreizen naar het land dat zij ontvlucht zijn? In hoeverre maakt het daarbij uit of iemand een tijdelijke- of permanente verblijfsvergunning asiel heeft en/of inmiddels het Nederlanderschap is verkregen?

Zie het antwoord op vraag 23.

25

Welke consequenties zijn er verbonden aan het afreizen van statushouders naar het land dat zij ontvlucht zijn? In hoeverre maakt het daarbij uit of iemand een tijdelijke- of permanente verblijfsvergunning asiel heeft en/of inmiddels het Nederlanderschap is verkregen?

Zie het antwoord op vraag 23.

26

Welke ruimte bestaat er binnen het gemeenschappelijk Europees asielstelsel om verblijfsrechtelijke consequenties te verbinden aan een bezoek aan een land waaruit de voormalig asielzoeker is vertrokken en op basis waarvan hij door de veiligheidssituatie aldaar recht had op asiel in Nederland?

Binnen het Europees asielstelsel worden gronden voor verlening van internationale bescherming en gronden voor beëindiging van internationale bescherming omschreven in Richtlijn 2011/95, ook wel bekend als de Kwalificatierichtlijn.

In artikel 11, eerste lid, onder d, Kwalificatierichtlijn staat dat de vluchtelingenstatus ophoudt te bestaan wanneer een vluchteling zich vrijwillig opnieuw gevestigd heeft in het land dat hij had verlaten of waarbuiten hij zich bevond uit vrees voor vervolging. Artikel 14 Kwalificatierichtlijn bepaalt dat in een dergelijk geval tot intrekking wordt overgegaan.

In artikel 16, eerste lid, Kwalificatierichtlijn staat dat ontvangers van subsidiaire bescherming niet meer in aanmerking komen voor deze status, wanneer de omstandigheden op grond waarvan de subsidiaire bescherming is verleend, niet langer bestaan, of zodanig zijn gewijzigd dat deze bescherming niet langer nodig is. Conform artikel 19 Kwalificatierichtlijn wordt in een dergelijk geval tot intrekking overgegaan.

Het signaal van vertrek naar of (tijdelijk) verblijf in het land van herkomst geeft aanleiding voor de IND om nader onderzoek te verrichten naar het verblijfsrecht van die persoon.

27

Zijn er in het verleden verblijfsvergunningen ingetrokken van statushouders omdat zij naar hun land van herkomst zijn afgereisd?

De IND werkt samen met de KMar en andere ketenpartners om te controleren of vreemdelingen met een asielvergunning naar hun herkomstland zijn gereisd. Als wordt geconstateerd dat vreemdelingen met een asielvergunning voor bepaalde tijd hun herkomstland hebben bezocht dan start de IND in de regel een procedure om te beoordelen of de verblijfsvergunning asiel kan worden ingetrokken. Dit heeft in het verleden ook geleid tot daadwerkelijke intrekkingen van verblijfsvergunningen asiel. Omdat intrekking op grond van terugkeer naar het land van herkomst niet apart wordt geregistreerd in het registratiesysteem van de IND, is het niet mogelijk om concrete cijfers te geven over het aantal onderzoeken en intrekkingen op grond van het bezoeken van het herkomstland door een vluchteling.

28

Zijn er in het verleden verblijfsvergunningen ingetrokken van Afghaanse statushouders omdat zij naar hun land van herkomst zijn afgereisd?

Zie het antwoord op vraag 27.

29

Klopt het dat asielzoekers alleen fysiek asiel aan kunnen vragen binnen de Nederlandse landsgrenzen op de daarvoor aangewezen locaties Schiphol en Ter Apel, en dus niet per e-mail of op een ambassade in het buitenland?

Het klopt dat alleen fysiek asiel kan worden aangevraagd in Nederland. Nederland kent geen zogeheten asiel op de post of het aanvragen van asiel per email.

30

Hoe groot is het aantal asielzoekers uit Afghanistan dat sinds de val van Kabul op 15 augustus jl. is geëvacueerd en de asielprocedure in gaat?

Op peildatum 12 september zitten afgerond 1.870 mensen in de opvang. De IND heeft 1.960 evacuees geregistreerd, een deel verblijft niet bij het COA. Van de door de IND geregistreerde personen willen er 250 doorreizen naar een ander land, ongeveer 250 willen verblijf bij een hier te lande verblijvend gezinslid of willen mogelijk asiel aanvragen. Dus naar verwachting zullen er tussen de 1.450 en 1.700 personen de asielprocedure in gaan.

31

Hoe verklaart het kabinet het verschil tussen de 1.673 geëvacueerde personen, waarvan er 708 reeds in bezit zijn van een Nederlands paspoort, en 1.950 in de opvanglocaties waarvoor de asielprocedure in gang wordt gezet? Klopt het dat het verschil kan worden verklaard doordat de eindbestemming van de overige personen niet Nederland is?

Nederland heeft naast personen met bestemming Nederland ook personen geëvacueerd die een andere bestemming hadden dan Nederland. Wanneer zij niet direct konden doorreizen naar het land van bestemming, zijn ze inderdaad door Nederland in de opvang opgenomen. Het verschil kan hierdoor worden verklaard.

32

Wat was het primaire argument om een brief aan de verantwoordelijke Eurocommissarissen te sturen voor de dialoog met Afghanistan over migratievraagstukken?

Op 8 juli jl. ontvingen de EU-lidstaten een note verbale van de toenmalige Afghaanse regering met het bericht dat zij geen medewerking meer zouden verlenen aan gedwongen terugkeer. Dit betekende dat de toenmalige regering van Afghanistan de bestaande alomvattende afspraken over migratiemanagement eenzijdig opschortte. Op 27 juli is de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid akkoord gegaan met het verzenden van een gezamenlijke brief aan de Europese Commissie namens Oostenrijk, België, Nederland, Duitsland en Denemarken. Deze brief benadrukte het belang dat deze landen hechtten aan de brede migratiesamenwerking met de toenmalige regering van Afghanistan. Met de brief riep de groep lidstaten de Europese Commissie op die brede migratiesamenwerking met Afghanistan in stand te houden.

33

Welke eisen zijn er voor het afgeven van een laissez passer?

Een laissez passer kan worden afgegeven door een Nederlandse instantie of presentie die daartoe gemachtigd is, indien geen ander reisdocument beschikbaar is. De persoon moet zijn identiteit kunnen aantonen of aannemelijk kunnen maken dat hij/zij recht heeft op verblijf in Nederland. Aan staatsburgers van een ander land kan volgens de paspoortwet geen LP worden afgegeven in het land van herkomst. Aangezien er op dit moment geen Nederlandse presentie is in Afghanistan kunnen geen LP's

worden afgegeven. Afghaanse burgers kwamen/komen hiervoor niet in aanmerking, tenzij ze zich in een ander land bevinden (en kwalificeren voor een reis naar Nederland).

34

Speelt de vraag of iemand in Nederland recht heeft op asiel mee bij de vraag of iemand geëvacueerd dient te worden door Nederland? Zo ja, waarom? Zo nee, welke eisen werden wel gesteld? Wanneer zijn deze vastgesteld en was bij dit vaststellen bekend om hoeveel mensen het bij benadering zou gaan?

Het recht op asiel was bij de evacuatie niet aan de orde. Het eventuele recht op asiel wordt pas in Nederland vastgesteld. Nederland heeft zich bij de evacuaties in eerste instantie gericht op Nederlandse burgers in Afghanistan, het lokale ambassadepersoneel en tolken die voor Nederland hadden gewerkt. Overeenkomstig de motie van het lid Belhaj c.s. zijn daar nog personen aan toegevoegd. In de praktische zin speelde bij de evacuatie vanaf 15 augustus ook een rol in hoeverre het vliegveld bereikt kon worden.

35

Kan worden bevestigd dat opvangcapaciteit in Nederland geen rol heeft gespeeld bij de selectie van mensen die voor Nederland hebben gewerkt of conform motie van het lid Belhaj c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 788) moesten worden opgehaald?

Ja.

36

Hoeveel nareizigers verwacht het kabinet op basis van de 1.950?

Dit hangt onder andere af van de gezinssamenstelling en van de vraag of gezinsleden al hebben mee kunnen reizen. Op dit moment is daar nog onvoldoende zicht op.

37

Hoeveel van de 21.512 vermelde afzenders van de e-mails, die betrekking lijken te hebben de motie van het lid Belhaj c.s. betreffen ook daadwerkelijk Afghanen die voor de Nederlandse krijgsmacht of ambassade hebben gewerkt?

Dit antwoord kan op dit moment nog niet worden gegeven.

38

Hoeveel van de 21.512 vermelde afzenders van de e-mails die betrekking lijken te hebben de motie van het lid Belhaj c.s. bevinden zich buiten de Afghaanse landsgrenzen?

Het is voor een groot deel van de afzenders onbekend waar zij zich bevinden; sommigen bevinden zich in Afghanistan, anderen zijn erin geslaagd Afghanistan te verlaten. Zij melden het in veel gevallen niet als ze al uit Afghanistan zijn vertrokken.

39

In hoeveel van de 21.512 van de e-mails die betrekking lijken te hebben de motie van het lid Belhaj c.s. wordt letterlijk naar de desbetreffende motie verwezen?

Het zijn vooral de emails afkomstig van Nederlandse ngos, Kamerleden en sommige beroepsorganisaties en burgers waarin letterlijk wordt verwezen naar de motie van het lid Belhaj c.s..

40

Gaat het bij de 40.957 mails om unieke afzenders?

Nee, er zitten veel dubbelingen tussen.

41

Gaat het bij de 21.512 mails om unieke afzenders?

Nee, er zitten veel dubbelingen tussen.

42

Welke prioritering wordt aangebracht met betrekking tot de achtergrond van mensen wanneer het mogelijk is evacuatievluchten op te starten?

Er is steeds pragmatisch gekeken welke groep de beste kans heeft om het land uit te komen, met speciale aandacht voor mensen die in acute onveiligheid verkeren of extra kwetsbaar zijn. In de praktijk is het voor mensen met een Nederlands paspoort tot dusver makkelijker gebleken uit te reizen dan voor andere groepen.

43

Kan exact worden n aangegeven hoeveel statushouders door Nederland uit Afghanistan zijn geëvacueerd? Zo nee, kan er dan een inschatting worden gegeven?

Voor zover nu bekend zijn er onder de evacuees geen statushouders met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en slechts een persoon met een verblijfsstatus voor onbepaalde tijd. Zekerheid daarover kan worden gegeven wanneer alle evacuees het proces van identificatie en registratie hebben doorlopen.

44

Hoeveel statushouders zitten momenteel nog in Afghanistan en hebben zich aangemeld om te worden geëvacueerd naar Nederland?

Het is op dit moment niet aan te geven hoe veel personen dat precies gaat.

45

Raken de statushouders die door Nederland uit Afghanistan zijn geëvacueerd hun asielstatus kwijt? Zo nee, waarom niet? Welk beleid hanteert Nederland (de IND) hieromtrent?

In de eerste plaats wordt benadrukt dat voor zover nu bekend onder de evacuees zich geen statushouders met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd bevinden en slechts een persoon met een verblijfsstatus voor onbepaalde tijd. Voor een toelichting op het beleid verwijs ik naar het antwoord op vraag 23.

46

Hoeveel Afghanen met een Nederlands paspoort die op vakantie en/of familiebezoek waren in Afghanistan, zijn tot op heden door Nederland geëvacueerd?

Op 10 september, waren er 769 Nederlanders geëvacueerd of op andere wijze vertrokken. Met welke reden zij in Afghanistan verbleven is niet bekend.

47

Wie ontvangt de één miljoen euro die door Nederland is toegezegd voor het (her)openen van het vliegveld van Kabul? Hoe wordt er op toegezien dat dit geld voor technische assistentie en het inhuren van personeel op het vliegveld wordt gebruikt?

Nederland heeft Qatar en Turkije hulp aangeboden bij het beveiligen en operationeel maken van de luchthaven in Kaboel. Het gaat in eerste instantie om financiële of technische assistentie, maar mogelijk ook om personeel. Nederland heeft hiervoor reeds een bedrag van 1 miljoen EUR gereserveerd. Er is nog geen concrete invulling hoe dit zal worden besteed.

48

Kan worden verklaard waarom Buitenlandse Zaken en de ambassade in Kabul zich compleet hebben laten verrassen door het enorme aantal mensen met een Nederlands paspoort dat – ondanks het negatieve reisadvies – in Afghanistan bleek te zijn?

Nederlanders in het buitenland zijn niet verplicht zich te registreren bij een ambassade. Zij kunnen zich op vrijwillige basis aanmelden om informatie te ontvangen over het land waar ze naartoe reizen via de informatieservice. In het geval van Afghanistan is daar uiterst beperkt gebruik van gemaakt, hoewel het reisadvies dat wel dringend adviseerde.

49

Nederland heeft de hervatting van 200 miljoen euro hulpgeld aan Afghanistan gekoppeld aan (onder meer) de voorwaarde dat de Taliban een «inclusieve regering» moeten vormen. Wanneer voldoen de Taliban volgens het kabinet aan deze voorwaarde? Kan – gezien het enorme bedrag dat op het spel staat – concreet invulling worden geven aan het begrip «inclusieve regering» en voldoet de onlangs aangestelde overgangsregering van de Taliban hieraan?

Tijdens de internationale donorconferentie in Genève in 2020 werd door Nederland maximaal EUR 200 mln. ontwikkelingssteun toegezegd voor de periode 2021–2024. Die steun was al conditioneel aan afspraken met toenmalige Afghaanse regering op het gebied van o.a. corruptie en mensenrechten. Het kabinet is voornemens de Afghaanse bevolking te blijven steunen. Hoe deze steun er op middellange dan wel lange termijn uit zal zien is op dit moment nog onduidelijk. Het kabinet zal de mogelijkheden en opties hiervoor onderzoeken en uitwerken. De Kamer wordt hierover op een later moment geïnformeerd. Het is hierbij van belang dat voorwaarden worden gerespecteerd op het gebied van onder andere mensenrechten, in het bijzonder van vrouwen en kinderen, en rechtsstaat, zoals ook aan de Kamer gemeld in het verslag van de informele videoconferentie van de Raad Buitenlandse Zaken (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2400). Nederland staat in nauw overleg met andere donorlanden en multilaterale organisaties over de verdere invulling van de conditionaliteit. Op korte termijn blijft het kabinet de humanitaire noden in Afghanistan nauwgezet volgen, met het oog op het verlenen van noodhulp. Recent heeft Nederland, zoals gemeld aan de Kamer in de

genoemde brief van 24 augustus jl., al 10 miljoen euro toegezegd aan het *Afghanistan Humanitarian Fund*.

50

Zijn er van mensen die onder de motie van het lid Belhaj c.s. vallen officiële documenten of kopieën daarvan, persoonsgegevens, of naar individuen herleidbare gegevens (in fysieke vorm of op digitale gegevensdragers) achtergebleven op de ambassade na de evacuatie op 15 augustus?

Nee.

51

Hadden andere landen wel tolken bij de poorten van de luchthaven om militairen te helpen bij de interpretatie van reisdocumenten?

Er waren van diverse landen tolken aan de poorten actief. Deze tolken werden ook door de Nederlandse taakeenheid benut. Ook Nederland had overigens een ambassadetolk ter plekke.

52

Is er geprobeerd een tolk van een ander land of een op de luchthaven aanwezige tolk te laten helpen met de interpretatie van de reisdocumenten?

Ja, naast de tolk van de ambassade werden ook tolken van partnerlanden benut. Daarnaast waren er diverse Engels- en Nederlandssprekende evacués die de taakeenheid hebben ondersteund bij de interpretatie van de reisdocumenten.

53

Klopt het dat het opstellen van evacuatielijsten voor mensen die onder de motie van het lid Belhaj c.s. vallen de verantwoordelijkheid is van het Ministerie van buitenlandse zaken?

Nee, dit was een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de betrokken ministeries.

54

Is er op enig moment gesproken over de inzet van de EU-battlegroups bij de evacuatie uit Kaboel? Zo ja, waarom is niet besloten deze in te zetten?

Nee. Eventuele inzet van de EU Battlegroup in Kaboel is niet aan de orde geweest.

55

Heeft het European Air Transport Command een rol gespeeld bij evacuatieoperaties? Zo ja, welke?

Ja. Defensie heeft gebruik gemaakt van het EATC door militaire luchttransportcapaciteit gedurende de gehele periode via de bestaande kanalen aan te vragen. Het EATC heeft al het mogelijke gedaan om alle partners maximaal te ondersteunen met de aangevraagde capaciteiten.

56

Hoeveel tolken zijn er nog achtergebleven in Afghanistan? Hoeveel van deze tolken hebben zich reeds in juni of reeds daarvoor aangemeld om naar Nederland toe te komen?

Het is niet exact te bepalen hoeveel tolken zijn achtergebleven in Afghanistan. De tolken werkten immers voor meerdere missies en Nederland was bij meerdere missies niet de *lead nation* die de tolken contracteerde. Op 15 augustus, net voor de val van Kaboel, stonden er 67 tolken en andere personen op de lijst waarvan Defensie en/of Justitie en Veiligheid had vastgesteld dat ze voor Nederland hadden gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie. Zij zouden met civiele vluchten en ingehuurde civiele charters naar Nederland komen. Deze vluchten konden echter niet meer uitgevoerd worden. Van deze groep bevinden 22 tolken en hun gezinnen zich waarschijnlijk nog in Afghanistan. Met een deel van de groep is contact. Tijdens de evacuatie zijn 45 tolken uit de groep van 67 in veiligheid gebracht, inclusief gezinsleden bestaat deze groep ongeveer uit 225 personen. Bovenop de genoemde 45 zijn nog eens 41 tolken en andere personen in dienst van een internationale militaire of politiemissie geëvacueerd, inclusief ongeveer 205 gezinsleden. In totaal zijn tijdens de evacuatie ongeveer 430 tolken en andere mensen (inclusief gezinsleden) die voor een internationale militaire of politiemissie in Afghanistan hebben gewerkt, naar Nederland gekomen.

57

Wat wordt er in januari 2021 omtrent de tolken precies geïntensiveerd? Was er toen al door Defensie een lijst opgesteld met alle tolken die voor de Nederlandse missie hebben gewerkt? Zo nee, wanneer is deze lijst wel opgesteld?

Vanaf januari 2021 vond intensief contact plaats tussen de betrokken departementen. Tevens werd het aantal aankomsten per week van tolken met hun gezin op Schiphol opgevoerd. Defensie had uit de missiearchieven een databestand waarin tolken staan die voor de Task Force Uruzgan hebben gewerkt. Dit bestand bevatte echter niet de tolken die voor Nederlandse functionarissen hebben gewerkt, maar gecontracteerd waren door een *lead nation* niet zijnde Nederland. Defensie moest ten aanzien van deze tolken eerst onderzoek doen of zij daadwerkelijk voor Nederland gewerkt hadden. In het genoemde databestand en op loonlijsten van werknemers die voor Defensie hebben gewerkt komen geen telefoonnummers of emailadressen voor. De verzoeken van de Afghaanse tolken of andere Afghaanse medewerkers zijn door Defensie beoordeeld door te kijken naar de informatie in de aanvraag, door het steunbewijs te bekijken (waaronder certificaten, foto's, verklaringen van militairen of politiefunctionarissen), door de databestanden van Defensie te raadplegen en door vragen te stellen aan toenmalige commandanten, veteranen en andere militairen of politiefunctionarissen. Waar het aangeleverde bewijs onvoldoende bleek om vast te kunnen stellen dat de aanvragen voor Defensie op de politiemissie had gewerkt, is de betrokkene om additioneel bewijs gevraagd.

Het merendeel van het Afghaanse personeel heeft de afgelopen 20 jaar volgens indirecte constructies voor Nederland gewerkt. Zij werden ingehuurd door *contractors* of via andere landen waar Defensie mee heeft samengewerkt of die «lead nation» waren. Bij de huidige beoordeling of iemand voor Nederland gewerkt heeft, helpt het overleggen van een dienstcontract wel, maar het is niet noodzakelijk. Er kan ook op andere wijze worden aangetoond of iemand voor ons gewerkt heeft, bijvoorbeeld door fotomateriaal, certificaten, of een identificatie door militaire

collega's. Naar aanleiding van de motie van het lid Belhaj c.s. om verruiming van de groepen evacués heeft Defensie een meldpunt geopend, waar o.a. militairen en veteranen worden opgeroepen acute en schrijnende gevallen te melden van Afghanen, die door hun werkzaamheden voor of in relatie tot Nederland gevaar lopen. Defensie deelt deze informatie met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

58

Waarom heeft Defensie sinds 2019 wel verantwoordelijkheid genomen voor de tolken die gediend hebben in de militaire missie, maar niet voor overige werknemers en freelancers die tevens gewerkt hebben voor de militaire missie?

Dat was op dat moment het geldende kabinetsbeleid. Defensie heeft zowel voor tolken als voor lokale Afghaanse medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie in hoogprofiel werkzaamheden verantwoordelijkheid genomen. Met name tolken hebben hoogprofiel werkzaamheden verricht. Daarnaast zijn er Afghaanse medewerkers die al dan niet lokaal werden ingehuurd en ondersteunende diensten verrichtten.

59

Heeft Defensie inzicht in de omvang van deze lijst werknemers die voor de militaire missie hebben gewerkt en onder motie van het lid Belhaj c.s. vallen en een aanvraag voor evacuatie en asiel hebben gedaan in Nederland?

Nee. Defensie heeft een goed beeld van alle verzoeken die tot 15 augustus 2021 zijn gedaan om naar Nederland overgebracht te mogen worden. Na het aannemen van de motie van het lid Belhaj c.s. is een zeer grote nieuwe stroom aan mails op gang gekomen. In deze mails zitten ook mails van Afghaanse tolken en Afghaanse lokale medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie. Een team van BZ, Defensie en JenV is momenteel bezig met het doornemen van deze mails. Doordat nog vele mails moeten worden doorgenomen, is slechts beperkt inzicht in de omvang.

60

Hoeveel Nederlanders zijn er meegenomen op evacuaties van andere landen en hoeveel buitenlanders zijn er meegenomen door de Nederlandse evacuaties?

In totaal hebben ruim 2.500 mensen Afghanistan verlaten via de NLse luchtbrug. Hiervan hadden 1.844 mensen NL als eindbestemming (op 13 september). Dit betekent dat NL meer dan 656 mensen evacueerde die niet NL als eindbestemming hadden.

61

Waarom heeft Defensie en de IND niet al vanaf juli in plaats van 2 augustus de inzet gepleegd om nadrukkelijker te zoeken naar oplossingen voor de aanvragen van tolken?

Defensie heeft samen met BZ en JenV continu inzet gepleegd om te zoeken naar oplossingen voor de verzoeken van de tolken. In de loop van de jaren is dit proces steeds verder geïntensiveerd. Zo is steeds meer personele capaciteit van Defensie, BZ en JenV

op dit dossier gezet, zijn vereisten die eerder gesteld waren deels komen te vervallen en aanvragers actief benaderd om hen te ondersteunen bij hun verzoek. Dit blijkt ook uit de versnelling van de komst van Afghaanse tolken naar Nederland vanaf begin juni: 43 tolken met hun gezinnen kwamen tussen juni en half augustus naar Nederland (van de totaal 111).

62

Waarom geeft de IND pas akkoord op de versnelde afgifte van visa voor tolken op 14 augustus terwijl de Kamer daar reeds in het debat in juni om vroeg? Wat waren daarvan de politieke afwegingen en belemmeringen?

De IND heeft niet tot 14 augustus gewacht maar is vanaf het begin van de tolkenregeling in 2014 altijd voortvarend te werk gegaan voor wat betreft het accorderen van het verstrekken van visa. In 2021 worden tot 15 augustus 41 aanvragen ingediend. In totaal werden in 2021 tot 15 augustus 54 aanvragen geaccordeerd. In 2021 werden ook aanvragen geaccordeerd die eerder dan in 2021 werden ingediend. 19 van de 54 aanvragen die werden geaccordeerd, werden vóór 3 juni ingediend. Na 3 juni werden 35 zaken geaccordeerd, waarvan 10 op 14 augustus die, die dag zijn aangeboden.

63

Hoeveel tolken hebben zich gemeld die voor 2014 voor de Nederlandse militaire missie hebben gewerkt en waarom worden er pas in 2014 afspraken gemaakt over lokale medewerkers voor de Nederlandse militaire missie, zoals voor de tolken? Is er toen ook al gesproken over werknemers en freelancers in andere functies?

In 2014 hebben Buitenlandse Zaken, Defensie en de IND gezamenlijk werkafspraken gemaakt om de verzoeken van de Afghanen eenduidig te kunnen behandelen. De afspraken gingen toen over werknemers die hoogprofiel werkzaamheden hebben verricht voor Nederland in het kader van een internationale militaire missie, bijvoorbeeld als tolk. In de jaren nadat Nederland Uruzgan had verlaten waren de aantallen verzoeken zeer gering. Tussen 2014 en 2018 bleven de aantallen verzoeken, hoewel mogelijk, gering. Het aantal tolken (waaronder enkele andere werknemers die hoogprofiel werkzaamheden hebben verricht) dat in Nederland is aangekomen tot 15 augustus was 111.

64

Hoeveel vliegtuigen zijn er tijdens de evacuatie defect geraakt? Wat waren de defecten en in welke tijd zijn deze gerepareerd?

Na de landing van de eerste vlucht in Kaboel is één C-130 defect geraakt aan het hydraulisch systeem. Na een spoedreparatie kon dit vliegtuig terug vliegen naar Islamabad. Voor de reparatie van dit vliegtuig zijn onderdelen vanuit Nederland naar Islamabad gevlogen waar dit vliegtuig na vier dagen weer inzetbaar was. De tweede C-130 was inmiddels beschikbaar op Islamabad en beschikbaar geweest voor de luchtbrug. De defecten hebben geen beperkende factor gevormd voor de evacuatie.

65

Wanneer is er bij de C-130 vliegtuigen voor het laatst noodzakelijk onderhoud gepleegd? Is toen duidelijk geworden dat mogelijke defecten op stapel stonden? Is toen het nodige onderhoud gepleegd, zo nee waarom niet?

De C-130 vliegtuigen zijn volgens het bestaande onderhoudschema in stand gehouden, waarbij ook het gebruikelijke, dagelijkse onderhoud is uitgevoerd. Daarnaast kan altijd door gebruik van het vliegtuig een defect ontstaan, dat indien nodig volgens het onderhoudsschema direct na constatering wordt gerepareerd. De Nederlandse C-130 toestellen zijn inmiddels op leeftijd en aan vervanging toe.

66

Wanneer is Defensie begonnen met het inventariseren van materieel voor een mogelijke grootschalige evacuatieoperatie en extractie? Heeft men toen mogelijke onderhoudsaspecten betrokken bij deze inventarisatie en opties tot huur van vliegtuigen van derde landen geïnventariseerd?

Defensie heeft gedurende de week voor de start van de evacuatieoperatie de reactietijd van een aantal eenheden verlaagd en de beschikbare defensie vliegtuigen gereedgemaakt voor transport. Bij het gereedstellen van de vliegtuigen wordt te allen tijde rekening gehouden met de onderhoudscyclus. Tevens zijn alle opties geïnventariseerd om gebruik te maken van vliegtuigen van partnerlanden, het *European Air Transport Command of de Heavy Airlift Wing*.

67

Wat zijn de positieve en negatieve effecten geweest van de hulp van betrokken organisaties en burgers bij de aanpak van de crisis en evacuatie van de betrokken ministeries?

De goede samenwerking met betrokken organisaties en contactpersonen heeft het mogelijk gemaakt, onder grote tijdsdruk, zo zorgvuldig mogelijk de meest kwetsbare personen te identificeren en een eerste, vertrouwd, contact met hen te leggen, voor verdere begeleiding naar de Holland Spot. Het grote aantal betrokkenen heeft de operatie soms ook complex gemaakt.

68

In de media wordt gesuggereerd dat de werkwijze van GoogleMaps en het telefonisch begeleiden naar de juiste locatie niet is uitgedacht door de betrokken ministeries, klopt dit? Zo ja, klopt het dat de ministeries deze werkwijze vervolgens geïmplementeerd hebben op suggestie van deze betrokken burgers?

Nee dit is niet juist. Vanaf 21 augustus is begonnen met het toepassen van WhatsApp voor de lokale staf van de ambassade in groepsverband. Vervolgens zijn we ook op individuele basis in contact geweest met Nederlanders en tolken. Zo zijn enkele honderden mensen geholpen om naar het vliegveld te komen. Het crisisteam stond zelf in direct contact met mensen om hen naar het vliegveld te begeleiden en was door de enorme werklust niet in staat om groepen van vrijwilligersinitiatieven over te nemen. Het overnemen van groepen behelst immers ook een identiteitscheck. Buitenlandse zaken heeft niet gewaarschuwd voor het gebruik van WhatsApp.

69

Hoeveel FTE heeft de IND op dit moment voor het uitzoeken en behandelen van alle 21.512 e-mails?

0 FTE. Op dit moment is een interdepartementaal team bezig met het doornemen van alle e-mails.

70

De Minister geeft aan dat er contact is geweest met Duitsland op ambtelijk en militair niveau om een evacuatie gezamenlijk uit te voeren, wat was hierbij de inzet van de Minister en wat was de uitkomst van dit gezamenlijke overleg?

De inzet van het overleg was om elkaar te informeren over de nationale evacuatieplannen. Het overleg heeft ons inzicht verschaft in de nationale, Duitse plannen. Daarnaast zijn de mogelijkheden om samen te werken bij de planning en uitvoering van deze evacuatieoperatie besproken. Hierbij is de intentie uitgesproken dat Duitsland en Nederland elkaar waar mogelijk zouden ondersteunen. Tijdens de evacuatieoperatie hebben Nederland en Duitsland ook in Kaboel zelf goed samengewerkt.

71

Heeft de Nederlandse Defensie in algemene zin voldoende materiële capaciteit om een noodsituatie zoals plaatsvond in Afghanistan, inclusief grootschalige evacuaties, effectief te managen?

Nee, het ontbreekt Defensie in algemene zin aan voldoende eigen capaciteiten om zelfstandig in een acute en grootschalige noodsituatie zoals plaatsvond in Afghanistan zelfstandig te opereren. Om deze reden wordt er in dit soort noodsituaties intensief samengewerkt met coalitiepartners. Tijdens de evacuatieoperatie in Afghanistan is een aantal materiële en personele tekortkomingen geconstateerd, zoals voldoende eigenstandige strategische en tactische luchttransportcapaciteit, beveiligde verbindingen en commandovoering, en specifieke, ondersteunende capaciteiten voor speciale eenheden. Maar ook de sterke afhankelijkheid van Nederland en Europa van de VS is een terugkerende constatering. Een meer zelfstandig Europa is dan ook van steeds groter belang. Deze constateringen zijn voor Defensie geen verrassing en passen bij de geschetste uitdagingen in de Defensievisie 2035.

72

Wie vallen onder het periodieke afstemmingsoverleg over lokale medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt? Betreft het hier lokaal personeel dat rechtstreeks door Nederland is ingehuurd voor ondersteunende werkzaamheden of betreft dit ook lokaal personeel dat is ingehuurd via een derde? Zo ja, welke derden?

Aan dit periodieke afstemmingsoverleg nemen medewerkers van het Ministerie van Defensie, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de Immigratie en Naturalisatie Dienst deel. Dit overleg richt zich op tolken en lokale medewerkers die in het kader van een internationale missie voor Nederland hoogprofiel werkzaamheden hebben verricht.

73

Op basis van welke gronden zijn zes van de acht aanvragen in 2014 afgewezen?

De afwijzingen zijn gebaseerd op het ontbreken van een link met het werken voor Nederland, het niet voldoen aan hoogprofiel

werkzaamheden, het niet meer reageren op berichten van de ambassade en of het reeds toestemming hebben van een ander land om te mogen komen.

74

Op basis van welke gronden zijn vier van de acht aanvragen in 2015 afgewezen?

De afwijzingen zijn gebaseerd op het niet voldoen aan hoogprofiel werkzaamheden, het reeds zelf vertrokken zijn naar een ander land en of het intrekken van het verzoek door de betrokkene zelf.

75

Op basis van welke gronden zijn alle aanvragen 2017–2018 afgewezen?

De afwijzingen zijn gebaseerd op het niet meer reageren op berichten van de ambassade, niet voor Nederland gewerkt hebben in het kader van een internationale militaire missie en het niet voldoen aan hoogprofiel werkzaamheden.

76

Wie nemen deel aan de wekelijkse Raad Veiligheid en Inlichtingen? Op basis van welke informatie vindt dit wekelijks overleg plaats?

Zoals vermeld in het «Overzicht stelsel van onderraden en ministeriële commissie» (Stcrt. 2017, nr. 74580) nemen de volgende bewindspersonen deel aan de Raad voor Veiligheid en Inlichtingen (RVI): de Minister-President, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Defensie, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Justitie en Veiligheid. Daarnaast zijn de directeur-generaal van de AIVD, de directeur van de MIVD, de NCTV, de commandant der strijdkrachten en de korpschef van de Nationale Politie aanwezig bij de RVI. In de RVI wordt onder andere informatie afkomstig van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten besproken. Andere bewindspersonen kunnen worden uitgenodigd als de agenda daarom vraagt.

77

In welke fase bevindt zich de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt zoals toegezegd in Kamerstuk 29 521, nr. 316 d.d. 28 juni 2016, wanneer eind 2018 de Amerikaanse president de intentie uitspreekt de troepen terug te trekken?

Er is geen centrale registratie aangelegd van lokale Afghaanse medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt. In de missies na 2018 was Nederland geen lead nation, waardoor de inhuur voor lokaal personeel door een andere coalitieland plaatsvond. Het merendeel van het Afghaanse personeel heeft de afgelopen 20 jaar volgens indirecte constructies voor Nederland gewerkt. Zij werden ingehuurd door de contractors of via andere landen waar Defensie mee heeft samengewerkt of dit «lead nation» waren.

78

Op welke wijze is vanaf 2016 het lokaal ingehuurde personeel bij de beëindiging van het contract geïnformeerd dat zij, indien zij in levens-

gevaar verkeren als gevolg van het werken voor Nederland, bescherming kunnen vragen?

In de missies na 2018 was Nederland geen lead nation, waardoor de inhuur van lokaal personeel vaak door een ander coalitie land plaatsvond. De tolken die voor Nederlandse functionarissen hebben gewerkt binnen de Resolute Support missie zijn geïnformeerd over de regeling.

79

Is de bekendmaking eind 2018 van de mogelijke terugtrekking van de troepen van de Verenigde Staten uit Afghanistan en Syrië aanleiding geweest voor Defensie om het lokaal personeel dat werkzaam is (geweest) voor Nederland te inventariseren, al dan niet aan de hand van de centrale registratie, en deze te informeren over de mogelijkheden tot bescherming indien zij in gevaar verkeren als het gevolg van het werken voor Nederland? Zo ja, hoe groot was op dat moment het (voormalig) personeelsbestand van lokaal direct dan wel indirect ingehuurd personeel? Zo nee, waarom niet?

Zoals in de beantwoording van vraag 77 is aangegeven, is er geen sprake van een centrale registratie. In het databestand van Defensie, waarin de tolken staan die voor de Task Force Uruzgan hebben gewerkt, en op de loonlijsten van de Afghaanse lokale medewerkers, staan geen telefoonnummers of emailadressen vermeld. Het actief benaderen is met name gebeurd richting de tolken en medewerkers die zich zelf gemeld hebben. De tolken zijn verder benaderd via een algemeen bericht vanuit de ambassade. Daarnaast zijn tolken geattendeerd op de tolkenprocedure via het netwerk van tolken en de veteranen.

80

Vormt de aankondiging van de Amerikaanse president eind 2018 tot het terugtrekken van de Amerikaanse troepen aanleiding voor aanpassing van de evacuatieplannen voor bijvoorbeeld het Ambassadepersoneel? Zo ja, welke aanpassing zijn doorgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Wanneer de veiligheidssituatie daar aanleiding toe geeft wordt het evacuatieplan door de ambassade herzien. Actualiteiten worden daar in meegenomen. Om veiligheidsredenen kan het kabinet geen uitspraken doen over de precieze inhoud van evacuatieplannen.

Zie ook het antwoord op vraag 173.

81

Vormt het bezoek in 2019 aan de ambassade in Kabul aanleiding voor aanpassing van de evacuatieplannen? Zo ja, welke aanpassing zijn doorgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Evacuatieplannen van ambassades worden voortdurend *up-to-date* gehouden door onze ambassades wereldwijd, zeker in landen met een verhoogd risico zoals Afghanistan. De veiligheidsontwikkelingen in Kaboel worden continue gemonitord door de permanent aanwezige commandant van Defensie/Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) op de ambassade en vormden de basis voor de evacuatie planning.

82

Vormde de hernieuwde jaarlijkse dreigingsanalyse aanleiding voor aanpassing van de evacuatieplannen voor bijvoorbeeld het ambassadepersoneel? Zo ja, welke aanpassing zijn doorgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Op 8 december 2020 werd met het oog op mogelijke evacuatie-scenario's besloten Defensie te verzoeken aan te sluiten bij de reguliere missie van Buitenlandse Zaken voor de periodieke actualisering van de dreigingsanalyse en inventariserende gesprekken te houden ter voorbereiding op een specifieke evacuatiemissie. Om veiligheidsredenen kan het kabinet geen uitspraken doen over de precieze inhoud van evacuatieplannen.

83

Wat was het doel van de hernieuwing van de jaarlijkse dreigingsanalyse?

Ambassades in een hoog risico gebied worden ieder jaar bezocht door de missie van Buitenlandse Zaken om de dreigingsanalyse te actualiseren. In de dreigingsanalyse worden de soorten dreigingen beschreven, de impact en de waarschijnlijkheid. Op basis van de geactualiseerde dreigingsanalyse bekijkt BZ of de genomen beveiligingsmaatregelen nog afdoende zijn of dat aanvullende maatregelen nodig zijn.

84

Welke praktische gevolgen had de hernieuwde jaarlijkse dreigingsanalyse, die is opgesteld rekening houdend met de verschillende elementen zoals het mogelijk oprukken van de Taliban, de mogelijke terugtrekking van de VS en de impact die dat zal hebben op de situatie in Afghanistan, voor de aanwezigheid van overige Westerse troepen en de veiligheid van de ambassade? Was dit aanleiding voor het maken van plannen voor de verschillende scenario's?

Zie het antwoord op vraag 83. In een dreigingsanalyse worden de dreigingen voor de ambassade in kaart gebracht. De laatste dreigingsanalyse ging ook in op de mogelijke dreigingen voor de voorgenomen toekomstige locatie van de ambassade in de Groene Zone. De dreigingsanalyse heeft voor Defensie onder andere gediend als input voor het opgestelde evacuatieplan. De MIVD rapporteert haar jaarverslagen ook over de veiligheidssituatie in Afghanistan, en ook in de voortgangsrapportages van het Kabinet werd informatie over de veiligheidssituatie met de Kamer gedeeld.

85

Betekent het hele jaar door periodiek op de agenda zetten van de veiligheidssituatie in Afghanistan in de wekelijkse Raad Veiligheid en Inlichtingen dat deze niet wekelijks is besproken? Zo ja, met welke frequentie is de veiligheidssituatie in Afghanistan besproken in de Raad Veiligheid en Inlichtingen?

De veiligheidssituatie in Afghanistan is in 2020 en 2021 periodiek in de RVI besproken. Vragen over de precieze agenda van de RVI kunnen daarom in de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) worden gesteld.

86

Om welke grote aantallen aanvragen die aan de Nederlandse ambassade in Kabul worden gestuurd gaat het? Welk percentage van de aanvragen is in de periode vanaf 2 juli 2019 afgewezen en op welke gronden? Hoeveel

van de in totaal 120 aanvragen is gestuurd voor 2 juli 2019? Op basis van welke gronden zijn er van de 120 aanvragen 30 afgewezen? Zijn de nog te resterende te beoordelen aanvragen opgenomen in de cijfers met betrekking tot het aantal aanvragen van 2020?

In 2019 ontvangt het kabinet in totaal 120 verzoeken van Afghaanse lokale medewerkers en tolken, waarvan er 118 ingediend zijn na 2 juli. Van de 120 verzoeken zijn er 74 akkoord bevonden. Hiervan zijn uiteindelijk 65 personen naar Nederland gekomen.

In 2019 worden 30 verzoeken afgewezen. De afwijzingsgronden zijn divers, en betroffen met name het niet kunnen aantonen dat betrokkene voor Nederland gewerkt heeft, het niet meer reageren op berichten van de ambassade en/of het niet voldoen aan hoogprofiel werkzaamheden. Tevens waren afwijzingen vanwege het reeds verblijven in een ander land, het indienen van een verzoek terwijl het een broer betreft in plaats van de persoon waarvan de documenten worden overlegd en het zelf afzien van voortzetten van het verzoek.

87

Hoe stroken de woorden van CDS Eichelsheim tijdens de technische briefing van 19 april 2021 dat «we hebben de Afghan National Defense and Security Forces naar een respectabel veiligheidsniveau en trainingsniveau weten te brengen» met de analyses van de MIVD uit oktober 2020 dat de Afghaanse republiek zich waarschijnlijk zal handhaven niet waarschijnlijk is?

Op 18 juni is de Kamer geïnformeerd dat in twintig jaar Nederlandse inzet belangrijke resultaten zijn geboekt, maar dat deze niet onomkeerbaar zijn (Kamerstuk 27 925, nr. 783). Meerdere factoren hadden invloed op de mate waarin de Afghaanse republiek zich kon handhaven. Getraindheid van de Afghaanse troepen was daar een factor in, maar ook bijvoorbeeld het moreel van de troepen, politieke stabiliteit en het effect van de westerse terugtrekking. De inlichtingenproducten van de MIVD zijn doorgaans staatsgeheim. Meer specifieke vragen over de scenario's van de MIVD kunnen in de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) worden gesteld.

88

Zijn alle tolken die in Afghanistan voor Nederland gewerkt hebben van tevoren op hun antecedenten onderzocht? Zo ja, zijn de uitkomsten van deze antecedentenonderzoeken geregistreerd? Hoeveel van deze onderzoeken zijn geregistreerd?

In de tijd dat zij werden gecontracteerd werd wel een beperkte check uitgevoerd naar de achtergrond van de tolk. Deze check vond plaats door de missie zelf en heeft niet hetzelfde niveau als een screening zoals die regulier plaatsvindt voor defensiepersoneel.

89

Beschikt het kabinet via de personeelsadministratie over de gegevens waaruit opgemaakt kan worden wie allemaal ooit als tolk voor Nederland hebben gewerkt? Zo ja, hoeveel zijn dit er? Hoeveel van hen zijn in veiligheid gebracht?

Zie de antwoorden op vraag 56 en 57.

90

Op welke gronden worden de aanvragen in de jaren 2014 tot en met 2018 van tolken voor asiel wel of niet gehonoreerd? ging het bij de afgewezen aanvragen om tolken die niet voor Nederland hadden gewerkt?

Er vanuit gaande dat met «asiel» een beroep op de tolkenregeling wordt bedoeld: In de gemaakte werkafspraken in 2014 wordt aangegeven dat een verzoeker een substantiële periode voor Nederland in het kader van een internationale militaire missie werkzaamheden moet hebben verricht. De betrokkene moet tevens aantonen een aannemelijk risico te lopen vanwege de voor Nederland verrichte werkzaamheden. Tevens moeten de werkzaamheden van dien aard zijn dat de verzoeker door toedoen van Nederland zichtbaar en regelmatig met de Nederlandse missie in verband is gebracht. In die periode zijn enkele tolken doorverwezen naar een ander land, omdat zij slechts korte tijd voor Nederland werkzaam waren geweest en een aanzienlijke tijd voor een ander land.

91

Zijn de tolken die in de personeelsadministratie staan/stonden ook actief benaderd sinds het besluit dat de Amerikaanse troepen terug getrokken zouden worden? Zo nee, waarom niet?

In het databestand van Defensie, waarin de tolken staan die voor de Task Force Uruzgan hebben gewerkt, staan geen telefoonnummers of emailadressen vermeld. Het actief benaderen is met name gebeurd richting de tolken die zich zelf gemeld hebben. De tolken zijn benaderd via een algemeen bericht vanuit de ambassade. Daarnaast zijn tolken geattendeerd op de tolkenprocedure via het netwerk van tolken en veteranen.

92

Welke contra-indicaties kunnen er zijn voor systematische vervolging van tolken? Hoeveel contra-indicaties zijn er geconstateerd bij de Afghaanse evacués die naar Nederland zijn overgebracht?

Bij de beoordeling van asielaanvragen kijkt de IND standaard of er sprake is van contra-indicaties. Het gaat hierbij om vreemdelingen die een ernstig gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid vormen, vreemdelingen op wie artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is.

93

In hoeverre heeft de MIVD (doorlopend) contact met inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bondgenoten over de veiligheidssituatie en de opmars van de Taliban in Afghanistan, en om welke bondgenoten gaat het?

De MIVD heeft doorlopend contact gehad met inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bondgenoten over de veiligheidssituatie en de opmars van de Taliban in Afghanistan. Over de partnerdiensten waarmee de MIVD contacten onderhoudt, alsmede de inhoud van deze contacten kunnen in het openbaar geen uitspraken worden gedaan. Wel kan in algemene zin worden gemeld dat de analyses van de MIVD in lijn waren met die van belangrijke partners.

94

Toen Trump in Doha begin 2020 de Taliban beloofde dat de Amerikaanse troepen sowieso zouden worden teruggetrokken was het duidelijk dat Kaboel zou vallen. Waarom is het kabinet toen niet begonnen met evacuaties van tolken, terwijl ook onze eigen MIVD aangaf dat de Afghaanse republiek zich op termijn waarschijnlijk niet zou kunnen handhaven?

Tolken komen sinds 2014 naar Nederland. Het kabinet heeft in de jaren hierop-volgend steeds tolken naar Nederland overgebracht. Toen de aanvragen toenamen en de veiligheidssituatie verslechterende heeft het kabinet steeds maatregelen genomen om de tolkenprocedure aan te passen en te versnellen. De Kamer is in diverse Kamerbrieven hierover geïnformeerd. Voor de evacuatie is tot augustus 2021 telkens gekozen om de tolken met hun gezin, zodra de reisdocumenten in orde waren, binnen zeer korte tijd naar Nederland over te brengen met een commerciële lijnvlucht. Daarom waren er op 15 augustus 2021 al 111 tolken met hun gezin (ongeveer 500 mensen) in Nederland.⁴³ daarvan arriveerden met gezin (ongeveer 200 mensen) tussen begin juni en half augustus.

95

Wat was het beleid van het kabinet ten aanzien van de veiligheidssituatie van Afghanistan in de periode dat er onduidelijkheid heerste over het getekende akkoord door president Trump met de Taliban?

De algemene verslechtering van de veiligheidssituatie in die periode betrof voornamelijk een intensivering van gevechten tussen de ANDSF en de Taliban. Deze had op dat moment geen rechtstreekse invloed op het dreigingsbeeld richting de Nederlandse diplomatieke en militaire aanwezigheid in het land. Wel werd onder andere rekening gehouden met een toename van de dreiging richting buitenlandse militairen indien de militaire aanwezigheid voorbij 1 mei 2021 zou voortduren. Ter voorbereiding op dit scenario werden voorzorgsmaatregelen gepland in de vorm van extra force protection inzet. Daartoe is half april 2021 overgegaan, zoals aan uw Kamer gemeld (Kamerstuk 27 925 nr. 769).

96

Wat is de verklaring van de afwijzing van grote aantallen asielaanvragen van Afghaanse lokale medewerkers en tolken in de periode van voor 2019 tot nu (zoals omschreven op de eerste drie pagina's, gelet op de wens van de Kamer om Afghaanse tolken en medewerkers bescherming te bieden.

Een afwijzing om naar Nederland overgebracht te worden betreft geen afwijzing van een asielaanvraag. Asielaanvragen worden alleen in Nederland behandeld. Een afwijzing om naar Nederland overgebracht te worden kan meerdere redenen hebben, onder andere:

- betrokkene kan niet aantonen voor Nederland te hebben gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie;**
- betrokkene kan niet aantonen hoogprofiel werkzaamheden te hebben verricht;**
- betrokkene heeft bewijsmiddelen bewerkt of uit onderzoek blijkt dat een aanvrager niet de persoon blijkt die hij of zij uitgeeft te zijn;**
- betrokkene reageert lange tijd niet op herhaalde berichten van de ambassade of**

– **betrokkene besluit zelf het verzoek in te trekken. In de periode na 2019 wordt een toename geconstateerd in het aantal aanvragen van medewerkers die geen hoogprofiel werkzaamheden hebben verricht en vanaf eind 2020 met name een toename in het aantal verzoeken waarbij bewijsmiddelen werden overlegd waarbij twijfel is over de echtheid.**

97

Waarom is de analyse van de MIVD van december 2020 dat «het scenario dat de Afghaanse republiek zich zal handhaven onwaarschijnlijk is» niet met de Kamer gedeeld?

Zie het antwoord op vraag 87.

98

Waarom heeft de analyse van de MIVD van december 2020 dat «het scenario dat de Afghaanse republiek zich zal handhaven onwaarschijnlijk is» niet geleid tot het voortvarend opstellen van een evacuatieplan voor Nederlanders, met Nederland gelieerd lokaal personeel en anderen die vervolging door de Taliban te vrezen hebben?

Eind januari sluit Defensie aan bij de reguliere missie naar Kaboel van Buitenlandse Zaken voor de jaarlijkse actualisering van de dreigingsanalyse. Inzet is de ontwikkeling van scenario's voor een eventuele evacuatie en het ter plekke opbouwen van contacten met andere landen ter zake. Tevens worden tijdens het bezoek contacten gelegd voor een later uit te voeren verkenningmissie aangaande evacuatie van uitgezonden staf en lokale medewerkers, als onderdeel van de actualisatie van de bestaande plannen.

In februari besluit het Ministerie van Buitenlandse Zaken het algemene evacuatiebeleid voor lokale medewerkers van ambassades in kaart te brengen, o.a. met het oog op de situatie in Afghanistan, en scenario's voor eventuele evacuatie van de lokale staf van de ambassade Kaboel te ontwikkelen.

99

Wat was het resultaat van de jaarlijkse dreigingsanalyse?

Het resultaat was een beter inzicht in de dreigingen tegen de Nederlandse ambassade mede op basis van verschillende scenario's voor de korte termijn.

100

Zijn de zorgen van de lokale medewerkers meegenomen bij het opstellen van de jaarlijkse dreigingsanalyse? Zo nee, waarom niet?

Er is tijdens het bezoek aan de post ten behoeve van de dreigingsanalyse ook gesproken met lokale medewerkers. Aan hen is gevraagd hoe zij de veiligheidssituatie in Kaboel zagen. Deze input is verwerkt in het veiligheidsbeeld.

De zorgen die in 2020 tijdens de missie – voorafgaand aan de inspectiemissie – t.b.v. de jaarlijkse update van de dreigingsanalyse werden geuit gingen vooral in op de verwachte onderdrukking door de Taliban van vrouwen en meisjes. Er werden nog geen zorgen uitgesproken over de eigen veiligheid.

101

Wat is er gedaan met de zorgen die zijn geuit door de lokale medewerkers over de (mogelijke) gevolgen van de opkomst van de Taliban tijdens het bezoek van maart aan de ambassade?

De zorgen en veiligheidsanalyse van lokale medewerkers zijn meegenomen in de dreigingsanalyse. In 2021 werden deze zorgen in het kader van de evacuatieplanning nader onderzocht.

102

Op welke manier zijn de zorgen die de lokale medewerkers hebben geuit meegenomen bij het bij de reguliere inspectiemissie van Buitenlandse Zaken?

Tijdens de inspectiemissie van maart 2020 deelden lokale medewerkers hun zorgen met de leden van het inspectieteam. Deze zorgen betroffen hun eigen veiligheid en die van hun familie in relatie tot de Taliban en vanwege hun verbondenheid met de Nederlandse ambassade. Zie verder het antwoord op vraag 104.

103

Zijn de zorgen die zijn geuit door de lokale medewerkers ook gedeeld met Defensie? Zo nee, waarom niet?

Defensie heeft deelgenomen aan de missie naar de post in maart 2021 en was op de hoogte van de bevindingen van deze missie, die zich richtte op de evacuatie van de ambassade en haar personeel.

104

Zijn de zorgen die zijn geuit door lokale medewerkers over de (mogelijke) opkomst van de Taliban en de gevolgen voor hun familie gedeeld met het Minister van Justitie en Veiligheid? Zo nee, waarom niet?

Nadat in maart 2020 de Inspectiedienst van BZ deze zaken adresseerde en ook de post dit opbracht in december 2020 zijn vanaf januari 2021 de zorgen concreet in kaart gebracht. Hier was het Ministerie van Justitie en Veiligheid wel bij betrokken.

105

Wat waren de zorgen die zijn geuit door lokale medewerkers over de opkomst van de Taliban en wat dit zou betekenen voor hun familie? Hadden deze zorgen (onder meer) betrekking op de veiligheid en het mogelijke gevaar voor familieleden?

Zie het antwoord op vraag 104.

106

Welke (voorzorgs-)maatregelen worden er genomen in het kabinet op basis van de verslechterende veiligheidssituatie in de periode tussen 29 februari 2020 en 2 december 2020?

Zie het antwoord op vraag 95.

107

Hoe vaak is de verslechterende veiligheidssituatie in Afghanistan in de periode tussen 29 februari 2020 en 2 december 2020 aan de orde geweest in de onderraden? En hoe vaak in de ministerraad?

Zie het antwoord op vraag 85.

Het onderwerp «de veiligheidssituatie Afghanistan» is niet het exclusieve domein van de Raad Veiligheid en Inlichtingen. Verschillende aspecten van de situatie in Afghanistan, waaronder de veiligheid zijn echter in de afgelopen periode in zowel onderraden als de Raad Veiligheid en Inlichtingen en de Raad voor Defensie en Internationale Aangelegenheden (RDIA) als de ministerraad aan de orde geweest.

Het onderwerp kwam regelmatig in de beraadslagingen van de genoemde gremia aan de orde. Daarbij is niet in alle gevallen de veiligheidssituatie het enige of het hoofdonderwerp. Daarnaast wordt de ministerraad wekelijks geïnformeerd via de schriftelijke notitie buitenlandbeleid en het schriftelijk overzicht operaties Defensie.

In de periode 1 januari 2020 tot heden is het onderwerp Afghanistan, waaronder de veiligheidssituatie aldaar indicatief 35 maal in de context van de ministerraad en zijn onderraden aan de orde geweest.

Uitgesplitst naar gremium betrof dit in 2020 indicatief 4 maal de RVI, 1 maal de RDIA en 3 maal de MR. In 2021 betrof het 11 maal de RVI en 15 maal in de MR. In 2021 is het onderwerp niet in de RDIA aan de orde geweest, omdat deze, vanwege de demissionaire status van het kabinet geen doorgang heeft gevonden.

108

Met hoeveel mensen is de fysieke bezetting van de ambassade als gevolg van de COVID-19 pandemie teruggebracht? Welke werkzaamheden konden nog wel en welke niet of met beperkte capaciteit worden uitgevoerd?

De fysieke bezetting van de ambassade werd als gevolg van de ernstige COVID-situatie in Afghanistan en de slechte medische voorzieningen in Afghanistan in 2020 tijdelijk teruggebracht tot op een bepaald moment slechts twee uitgezonden medewerkers. Veel werkzaamheden konden *online* worden voortgezet. Wel was de consulaire dienstverlening beperkter beschikbaar.

109

Is er op 8 december 2020 naar aanleiding van de aangekondigde terugtrekking van een deel van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan alleen gesproken over de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de kanselarij of zijn er ook andere veiligheidsrisico's geïnventariseerd? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Buitenlandse Zaken heeft naar aanleiding van de aangekondigde terugtrekking van een deel van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan verkennend gekeken naar mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de Nederlandse ambassade en de impact op de algehele veiligheidssituatie in Afghanistan.

110

Wat wordt bedoeld met mogelijke evacuatiescenario's? Hoeveel mogelijke scenario's waren er?

Er zijn diverse scenario's onderzocht en ontwikkeld. Deze onderscheidden zich met name voor wat betreft de veiligheidssituatie en het gebruik van verschillende routes.

111

Waarom is Defensie verzocht met het oog op mogelijke evacuatiescenario's aan de sluiten bij de reguliere missie van Buitenlandse Zaken voor de periodieke update van dreigingsanalyses?

Dit had te maken met de wens van de ambassade Kaboel om scenario's rondom een toekomstige evacuatie te bespreken. Voorts was dit bedoeld om contacten op te bouwen met vertegenwoordigers van andere landen inzake voorbereidingen rondom een toekomstige evacuatie.

112

Wat was uw reactie op het door de MIVD geschetste scenario dat de Afghaanse republiek zich zal handhaven onwaarschijnlijk is? Is er geanticipeerd op de waarschuwingen van de MIVD over de (mogelijke) toename van de invloed van de Taliban en de (eventuele) veiligheidsrisico's voor de Afghaanse burgers en het lokale personeel? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Het product dat de MIVD in december 2020 verspreidde over de lange termijn toekomstscenario's voor Afghanistan staat los van en heeft een andere invalshoek dan de jaarlijkse dreigingsanalyse van het Ministerie van Buitenlandse Zaken waarin de soorten dreigingen staan beschreven met een inschatting van de impact en de waarschijnlijkheid (zie ook de antwoorden op vragen 81 tot en met 84).

In het licht van de door de MIVD in december 2020 gepresenteerde scenario's en alle veiligheidsrisico's die daarmee voor Afghanistan gepaard gingen werd in januari 2021 interdepartementaal besloten het door Nederland uitgedragen standpunt in NAVO-verband te handhaven waarbij onder andere werd gepleit voor het in acht nemen van voortgang op het vredesproces bij besluiten over de toekomst van de militaire NAVO-aanwezigheid in Afghanistan. Verder werd vastgesteld dat in het licht van de risico's van een overhaaste terugtrekking overschrijding van de 1 mei terugtrekkingsdeadline voor Nederland bespreekbaar was. Met deze mogelijkheid werd ook actief rekening gehouden in de planning. Uw Kamer is in dat kader op 4 februari 2021 geïnformeerd over de gereedstelling van ongeveer 80 militairen voor eventuele inzet in het geval de veiligheidssituatie zodanig zou verslechteren dat de al aanwezige *force protection* de veiligheid van de eigen troepen en de NAVO-bondgenoten in TAAC-N niet meer kon garanderen.

In diezelfde brief werd gemeld dat het Afghanistan-beleid van de regering Biden nog onduidelijk was maar dat deze van invloed zou zijn op de uiteindelijk NAVO-koers, wegens de essentiële rol die Amerikaanse capaciteiten hadden bij de instandhouding van de *Resolute Support* missie (Kamerstuk 28 676 nr. 353). In die context bleef ook het *in together, adjust together, out together* uitgangspunt voor Nederland overeind, ondanks de risico's die een mogelijke terugtrekking met zich meebrachten.

113

Is er binnen het kabinet respectievelijk op de diverse ministeries gesproken over de veiligheidsrisico's voor de Afghaanse bevolking, dan wel het lokaal personeel op basis van de informatie van de MIVD dat afname van de internationale steun het scenario waarbij de Taliban hun beoogde Emiraat in Afghanistan weten te vestigen dichterbij zal brengen?

Zo ja, kan een overzicht worden geven van de geïnventariseerde risico's?
Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 112.

114

Met welke frequentie is de veiligheidssituatie in Afghanistan in 2020 besproken in de Raad Veiligheid en Inlichtingen? En hoe vaak in de onderraden? En hoe vaak in de ministerraad?

Zie het antwoord op vraag 85.

115

Zijn er nog praktische aanpassingen doorgevoerd op basis van de interdepartementale scenariosessies geleid door de MIVD? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Op basis van de interdepartementale scenariosessies geleid door de MIVD zijn geen praktische aanpassingen doorgevoerd. Deze sessies waren daar niet op gericht. Tijdens de sessies werd kennis opgehaald ten aanzien van de algehele situatie in Afghanistan. Deze input werd door de MIVD vervolgens gebruikt bij het ontwikkelen van toekomstscenario's over de algehele situatie in Afghanistan. Ook gingen deze bijeenkomsten niet over zaken als evacuatieplanning of het Nederlandse beleid.

116

Zijn de 78 aanvragen die in 2020 door lokaal personeel in- of exclusief de nog niet beoordeelde aanvragen uit 2019?

De 78 verzoeken die in 2020 zijn ingediend betreffen nieuwe verzoeken, dus exclusief de aanvragen die in 2019 zijn gedaan.

117

Op welke gronden zijn de 35 aanvragen afgewezen?

De afwijzingen vonden plaats op diverse gronden. Het betrof met name het niet verrichten van hoogprofiel werkzaamheden en, het niet voor Nederland werken. Meerdere personen bleken onbekend bij Defensie. Daarnaast waren er afwijzingen vanwege het niet meer reageren op berichten van de ambassade en het niet leveren van steunbewijs.

118

Hoeveel aanvragen kunnen er vanaf maart 2020 per week verwerkt worden in de verschillende stappen? Kan dat worden uitgesplitst in de afzonderlijke stappen?

BZ, Defensie en JenV hebben geen limiet gesteld in de aanvragen die behandeld worden. Elke aanvraag die ingediend is, of waar de aanvrager extra steunbewijs heeft geleverd, tot 15 augustus 2021 is beoordeeld. Vanaf maart 2020 en in het eerste kwartaal van 2021 zijn gemiddeld 2-3 aanvragen per week door Defensie behandeld. Hier zitten ook aanvragen bij die opnieuw geopend zijn, of waar additioneel bewijs werd aangeleverd. Dit aantal liep op tot gemiddeld 15 nieuwe en heropende aanvragen per week in juni en 50 in de week voorafgaande aan machtsovername door de Taliban. Daarnaast zijn middels voorleggingsbrieven aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, en later Hoofd IND, in 2020 32 personen (plus gezin) en (tot 15 augustus 2021) 54

personen (plus gezin) goedgekeurd voor overkomst naar Nederland.

119

Deelde het kabinet eind 2020 de analyse van de MIVD dat het scenario dat de Afghaanse republiek zich zal handhaven onwaarschijnlijk is? Zo nee, waarom niet? Waarom werd hier dan van afgeweken, op basis van welke informatie?

Het kabinet nam eind 2020 kennis van de analyse van de MIVD. Zie verder het antwoord op vraag 112.

120

Wat zijn de conclusies geweest van het overleg begin december 2020 tussen ambassade en ministerie over de veiligheid van de lokale staf? Kan het verslag of de notulen van dit overleg worden gedeeld met de Kamer? zo nee, waarom niet?

Begin december doet de ambassade in Kaboel een verzoek tot overleg met Den Haag over de veiligheid van de lokale staf.

Op 8 december bespreekt Buitenlandse Zaken naar aanleiding van de aangekondigde terugtrekking van een deel van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan, intern de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de ambassade op basis van een veiligheidsappreciatie met toekomstverkenning.

Dit resulteert onder andere in een voorstel aan de ambassade om een jaarlijkse dreigingsanalysemissie al in januari 2021 te gaan uitvoeren in plaats van in februari of maart.

Er is geen verslag van het overleg. Het memo waarin de aangekondigde terugtrekking en de mogelijke gevolgen op basis van een veiligheidsappreciatie met toekomstverkenning wordt beschreven kan niet gedeeld worden. De analyse is gebaseerd op niet openbare bronnen en geeft concreet inzicht in de wijze in de modus operandi van diverse actoren.

121

Welke vervolgstappen zijn overwogen of welke besluiten zijn genomen, nadat de MIVD in december 2020 had aangegeven dat het onvermijdelijk zou zijn dat het Afghaanse regime zou vallen?

Zie het antwoord op vraag 112.

122

Is er op 8 december 2020, naar aanleiding van de aangekondigde terugtrekking van een deel van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan, naast de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de kanselarij ook gesproken over de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van het lokale ambassadepersoneel? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Ja, op 8 december 2020 zijn de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de ambassade intern besproken; het lokale ambassadepersoneel maakt daar integraal deel van uit. In een later stadium is verzocht aan Defensie om aan te sluiten bij de geplande dreigingsanalysemissie met het oog op evacuatieplanning.

123

Kan worden aangegeven of de jaarlijkse en periodieke (MIVD) dreigingsanalyses zijn ingegaan op de rol die Pakistan speelde bij de vlotte opmars van de Taliban? Zo ja, wat is daarover gerapporteerd?

Over de inhoud van de staatsgeheime dreigingsanalyses van de MIVD kunnen in het openbaar geen uitspraken worden gedaan.

124

Is er op 8 december 2020, naar aanleiding van de aangekondigde terugtrekking van een deel van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan naast de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de kanselarij, ook gesproken over de mogelijke gevolgen voor de veiligheid van de tolken en/of overige lokaal personeel dat voor Nederland heeft gewerkt? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Over de evacuatie van tolken is in deze fase niet gesproken, omdat die met commerciële lijnvluchten het land verlieten zodra zij aan de vereisten voldeden en het visum aan hen verstrekt was. Zie verder het antwoord op vraag 122.

125

Is nadat er vanaf oktober 2020 weer kon worden gevlogen in een versneld tempo getracht tolken te laten overkomen?

Ja, Buitenlandse Zaken, Defensie en de IND hebben het overbrengen van de tolken met hun kerngezin zo snel mogelijk weer hervat, ondanks de COVID-19-beperkingen (beperkte reisroutes, tolken die positief op COVID-19 testten). Het aantal gezinnen dat per week overgebracht werd is geïntensiveerd. Ook heeft de KMar op Schiphol een extra dienstploeg ingezet om ondanks de beperkingen toch het grensproces voor de extra aankomsten uit te kunnen voeren en heeft de Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie extra vervoersmiddelen ingezet.

126

Hoeveel medewerkers van de Nederlandse troepen (die geen tolk zijn) waren in eerste instantie afgewezen? Hoeveel van hen zijn alsnog op de evacuatielijst terecht gekomen?

Het aantal is niet precies aan te geven, omdat sommige personen niet hun beroep niet noemen in hun verzoek. Tot aan 15 augustus 2021 zijn er tenminste 100 personen die aangaven geen tolk zijn geweest en wel voor Nederland (of voor Nederlandse functionarissen binnen de EUPOL-missie) gewerkt te hebben. Van deze personen zijn na 17 augustus meer dan 25 aanvragers op de evacuatielijst terecht gekomen.

127

Zijn er zorgen geuit bij Defensie door lokale medewerkers over de (mogelijke) opkomst van de Taliban en de gevolgen voor hun familie?

Ja, in meerdere verzoeken van tolken of andere lokale Afghaanse medewerkers worden zorgen geuit over de veiligheidssituatie in Afghanistan en de mogelijke gevolgen voor henzelf en hun familie.

128

Betreft het overleg tussen de ambassade in Kaboel en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van begin december 2020 de veiligheid van zowel

Nederlandse als Afghaanse (lokale) staf, en welke concrete afspraken worden hierbij gemaakt?

Zie het antwoord op vraag 120.

129

Op grond van welke criteria wordt in 2020 akkoord gegaan met 23 van in totaal 78 aanvragen door Afghaanse tolken/medewerkers, en worden 35 aanvragen afgewezen?

In 2020 volstaat het voor een betrokkene als hij of zij kan aantonen tolk te zijn geweest voor Nederland in het kader van een internationale militaire missie in Afghanistan. Voor niet-tolken werden andere criteria gehanteerd: zij dienden voor Nederland gewerkt te hebben in het kader van een internationale militaire missie en door toedoen van Nederlandse troepen *exposed* te zijn: dat wil zeggen zichtbaar en regelmatig (meer dan incidenteel) in verband gebracht te zijn (door de omgeving) met de missie. Voor de oud-Defensiemedewerkers geldt als richtlijn dat zij tenminste voor een periode van 3 maanden voor de misse hebben gewerkt en regelmatig actief door Nederlandse militairen of Nederlandse politiefunctionarissen in posities is gebracht, waar zij extra zichtbaar werden en vereenzelvigd met de missie. Betrokkenen moesten tevens aannemelijk maken nu bedreigd te worden vanwege de voor Nederland uitgevoerd werkzaamheden. Het betrof een individuele afweging.

130

Zijn er zorgen geuit door Defensiemedewerkers van Afghaanse afkomst over de (mogelijke) opkomst van de Taliban en de gevolgen voor hun familie? Zo ja, op welke manier is daar opvolging aan gegeven?

Ja, defensiemedewerkers van Afghaanse afkomst hebben in meerdere gevallen hun zorgen geuit over de veiligheidssituatie in Afghanistan en over de gevolgen daarvan voor hun familie.

In meerdere gevallen hebben defensiemedewerkers een verzoek ingediend om familieleden over te laten brengen naar Nederland. Deze overbrenging was niet in lijn met het staand beleid. Met meerdere defensiemedewerkers van Afghaanse afkomst is individueel (en soms in groepsverband) gesproken en vaak intensief gemaïld.

131

Zijn er zorgen geuit door overige medewerkers van Afghaanse afkomst bij Buitenlandse Zaken over de (mogelijke) opkomst van de Taliban en de gevolgen voor hun familie? Zo ja, op welke manier is daar opvolging aan gegeven?

Zie het antwoord op vraag 120.

132

Waarom leidt de expliciete waarschuwing van de MIVD op 14 januari 2021 niet tot het onmiddellijk opstellen van een evacuatieplan voor Nederlanders en Afghanen die Nederland hebben gediend? Waarom wordt pas in februari aangevangen met een evacuatieplan, dat slechts voorziet in de evacuatie van ambassadepersoneel?

Van de aanscherping van de MIVD in januari 2021 werd de timing niet nader gespecificeerd. Er was geen sprake van een expliciete waarschuwing.

De ambassade beschikte op dat moment al over een evacuatieplan waarin werd voorzien in de evacuatie van een beperkt aantal Nederlanders. Alle Nederlandse ambassades beschikken over dergelijke evacuatieplannen. Dat geldt zeker in geval van hoog risico posten zoals Kaboel. Voor Afghanistan gold op dat moment een (negatief) rood reisadvies. Nederlanders waren in de laatste maanden nadrukkelijk opgeroepen te vertrekken. Er stonden maar enkele Nederlanders geregistreerd bij Buitenlandse Zaken. En er werd om die reden uitgegaan van een beperkte groep te evacueren Nederlanders.

133

Waarom is tot maart gewacht met de eerste stappen tot het versnellen van procedures voor tolken, terwijl door de waarschuwingen van de MIVD in december en januari al genoegzaam duidelijk was dat de urgentie zeer hoog was?

Een van de obstakels voor het overbrengen van tolken was de paspoorteis die de Afghaanse autoriteiten stelden om het land te mogen verlaten. Pas na de val van de regering Ghani op 15 augustus 2021 kwam deze eis te vervallen. Die paspoorteis zorgde voor een vertraging in het overbrengen van tolken naar Nederland, aangezien meerdere aanvragers (of hun gezinsleden) niet in het bezit van een paspoort waren.

134

Vanaf wanneer gaat het maandelijks veiligheidsoverleg over in tweeweekelijks en wekelijks overleg?

Het veiligheidsoverleg vond vanaf 12 januari 2021 maandelijks plaats. Vanaf eind mei 2021 werd de frequentie opgevoerd en vond er wekelijks overleg plaats met bredere deelname over de evacuatieplanning en bijbehorende actiepunten. Tussendoor vonden veel ad hoc overleggen plaats. Betrokkenen wisten elkaar in deze periode continu te vinden.

135

Wat is het doel van het veiligheidsoverleg over de veiligheidsontwikkelingen in Afghanistan? Wat gebeurt er met de uitkomsten van het veiligheidsoverleg over de veiligheidsontwikkelingen in Afghanistan?

Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen en waar nodig aanscherpen van maatregelen om de veiligheid van de ambassade medewerkers zo goed mogelijk te waarborgen.

136

Wat zijn de gevolgen van de melding van de MIVD dat het onvermijdelijk is dat de Taliban overgaan tot de opmars naar het overnemen van het landsbestuur? Welke ministeries zijn van deze melding op de hoogte? Is deze melding aanleiding geweest voor het agenderen van de (mogelijke) ontwikkelingen van de veiligheidssituatie in de ministerraad? Zo nee, waarom niet?

De reikwijdte van de distributie van MIVD-inlichtingenproducten is vertrouwelijke informatie. Zie verder het antwoord op vraag 85 en 112.

137

Met welk doel sluit Defensie aan bij de reguliere missie naar Kaboel voor de jaarlijkse actualisering van de dreigingsanalyse?

Zie het antwoord op vraag 111.

138

Hoeveel scenario's voor een eventuele evacuatie zijn er ontwikkeld dan wel opgesteld? Wie vielen onder de eventuele evacuatie, was dit alleen voor de medewerkers van de ambassade of ook breder? Zo ja, op welke personen had de eventuele evacuatie betrekking? En wie is in de verschillende scenario's verantwoordelijk voor de uitvoering van de evacuatie?

Er zijn diverse scenario's onderzocht en ontwikkeld. Deze onderscheiden zich met name voor wat betreft de veiligheidssituatie en het gebruik van verschillende routes. De evacuatie van Nederlandse staatsburgers uit het buitenland is een verantwoordelijkheid van de Minister van Buitenlandse Zaken. Indien de Minister van Buitenlandse Zaken het nodig acht hierbij te worden ondersteund door militaire middelen, kan zij de Minister van Defensie verzoeken tot de uitvoering van een *Non-combattant Evacuation Operation* (NEO). Een NEO is een militaire operatie die een bijdrage levert aan de evacuatie. De NEO wordt gepland en aangestuurd door het Ministerie van Defensie; de commandant van de NEO is wel ondersteunend aan het hoofd van de evacuatiemissie/Ministerie van Buitenlandse Zaken. De beide ministeries werken bij een NEO zeer nauw samen. De plannen hadden betrekking op de evacuatie van de ambassade staf (uitgezonden en lokaal, inclusief familie), een klein aantal Nederlandse paspoorthouders, een deel Zwitserse en Hongaarse paspoorthouders.

139

Met welke landen zijn er ter zake contacten opgebouwd? Wat was het doel van de opbouw van deze contacten?

Er is continu afgestemd met gelijkgezinde landen. Doel van de contacten was afstemmen en vergelijken van veiligheidsanalyses. Ook werd gekeken naar samenwerkingsmogelijkheden in de voorbereiding en bij de uitvoering van een evacuatie.

140

Wat wordt bedoeld met een later uit te voeren verkenningsmissie aangaande evacuatie van uitgezonden staf en lokale medewerkers?

De verkenningsmissie had als doel concrete afspraken te maken en procedures uit te werken op basis van de geconstateerde bevindingen en analyse van de veiligheidssituatie tijdens de gezamenlijke missie in januari 2021 door BZ en DEF.

141

Hoeveel bestaande plannen waren er? Op wie hadden de bestaande plannen betrekking? Wanneer zijn de bestaande plannen aangepast en op welke wijze? Wie was verantwoordelijk voor het uitvoeren van de bestaande plannen?

Bij het opstellen van de evacuatieplannen is rekening gehouden met uiteenlopende scenario's. De evacuatieplannen bestonden uit een algemeen deel met standaard afspraken en specifieke

uitwerkingen per scenario en mogelijkheden. Aangezien de scenario's en mogelijkheden gedurende de tijd veranderden, wijzigden ook de evacuatieplannen mee. De plannen hadden betrekking op de evacuatie van de ambassade staf (uitgezonden en lokaal, inclusief familieleden), een klein aantal Nederlandse paspoorthouders, en een aantal Zwitserse en Hongaarse paspoorthouders.

Zie verder het antwoord op vraag 138.

142

Wie zouden er deelnemen aan de later uit te voeren verkenningmissie aangaande evacuaties van uitgezonden staf en lokale medewerkers?

Dergelijke missies worden uitgevoerd door planners van Defensie, aangevuld met specialisten. Die specialisten waren in dit geval medewerkers van de speciale eenheid die een eventuele evacuatie zou moeten uitvoeren.

143

Bestonden er tot februari 2020 scenario's voor eventuele evacuatie van de lokale staf van de ambassade Kaboel of werden die toen pas ontwikkeld? Vielen onder het algemene evacuatiebeleid voor lokale medewerkers van ambassades ook hun familieleden?

Ja, beleid van Buitenlandse Zaken voorziet normaliter in ondersteuning van lokale medewerkers (en hun gezin) bij het vinden van een veilig heenkomen op de dichtstbijzijnde veilige locatie. Dat kan zijn in het land zelf of in de regio. Er waren nog geen plannen voor het overbrengen van lokale medewerkers en hun familieleden naar Nederland.

144

Op basis van welke contractsvorm waren de lokale medewerkers van de ambassade werkzaam?

Dit was op basis van een arbeidsovereenkomst naar lokaal (Afghaans) recht.

145

Met welke landen wordt overlegd om zicht te krijgen op hun aanpak op dit dossier? Wordt in dit overleg ook gesproken over eventuele samenwerking?

Er is met de volgende landen gesproken over hun beleid ten aanzien van lokale medewerkers: Australië, Canada, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Turkije, het VK, het VS, Zweden en de EU-delegatie. Over samenwerking in de evacuatie is in een later stadium gesproken met Duitsland. Daarnaast is er overleg geweest tussen EDEO en de EU-lidstaten.

146

Hoe ziet een dergelijke verkenningmissie eruit? Welke concrete mogelijkheden worden in kaart gebracht en wat zijn de doelstellingen voor een uit te voeren verkenningmissie voor evacuatieplanning?

Een verkenningmissie heeft tot doel een gedetailleerd beeld te krijgen van hoe een eventuele evacuatie kan worden uitgevoerd. Tijdens een verkenningmissie worden in detail verzamellocaties, vertrekpunten, safe havens en routes in kaart gebracht.

147

Welke voorbereidingen van welke verschillende evacuatieopties worden besproken in het overleg van 11 maart tussen de ambassade, het Ministerie van Defensie en diverse directies van Buitenlandse Zaken?

Het overleg had tot doel meer helderheid te krijgen over opties voor evacuatie van lokale medewerkers (in scenario's) te weten: vrijwillige evacuatie naar Nederland, dan wel vrijwillige evacuatie naar een veilige locatie in de regio. Tevens had het overleg tot doel om meer helderheid te krijgen over een BZ-Defensie-missie, waarin de scenario's concreet zouden worden uitgewerkt. De conclusies van dit overleg waren: organiseren van een overleg met departementsleiding van BZ over de verschillende opties en dilemma's een gezamenlijke BZ-Defensie missie aan Kaboel in april om naar het evacuatie vraagstuk te kijken en opstellen van een ToR daarvoor; afspraak dat de IND het asielbeleid voor risicogroepen in Afghanistan deelt: afspraak dat de ambassade inventariseert wat andere landen in Kaboel het geldende asielbeleid met betrekking tot risicogroepen in Afghanistan deelt: afspraak dat de ambassade inventariseert wat andere landen in Kaboel doen.

148

Hoe zagen de verschillende evacuatieopties in de aanloop naar 1 mei 2021 er uit? Wie is eindverantwoordelijke voor een juiste uitvoering van de verschillende evacuatieopties en waarom?

Zie het antwoord op vraag 138.

149

Met welk doel was er uitvoerig e-mail- en belcontact tussen dossierhouders bij Defensie, Buitenlandse Zaken (inclusief de ambassade in Kaboel), Justitie en Veiligheid en de IND?

Het doel van het contact tussen de dossierhouders was om de individuele zaken door te nemen, de nodige aanvullende informatie te krijgen en te kijken waar er belemmeringen lagen en hoe deze weg te nemen. Daarnaast werden ook de zaken doorgegeven waarop er een akkoord was op de visumverstrekking zodat de verdere voorbereidingen voor de overkomst naar Nederland konden worden getroffen.

150

Welke maatregelen worden februari op welke ministerie of bij welke dienst genomen om een inhaalslag te maken in de achterstand die is ontstaan als gevolg van de COVID-19 pandemie bij de visumverlening aan tolken? Wie is eindeverantwoordelijke voor de visumverlening aan tolken?

Het aantal aankomsten per week van tolken met hun gezin op Schiphol is in die tijd opgevoerd. Defensie heeft tevens een extra dienstploeg KMar op Schiphol ingezet om tijdens de COVID-19 het tolkenproces te kunnen faciliteren. Daarnaast heeft de ambassade in Kaboel extra capaciteit ingezet om de visa voor de op dat moment twintig goedgekeurde aanvragers plus hun gezinsleden te verstrekken. De IND is eindverantwoordelijk voor (de goedkeuring) van de visumverlening.

151

Is er op enig moment gebruikt gemaakt van de missiearchieven om de daarin opgenomen lokale inhuurtolken die voor Nederland hebben gewerkt actief te benaderen? Zo ja, door wie? zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 57.

152

Is er gebruik gemaakt van de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt? Zo ja, door wie? Zo nee, waarom niet?

Zie de antwoorden op de vragen 77 en 79.

153

Welke aanpassingen in de procedure voor goedkeuring van visumverlening aan tolken worden doorgevoerd bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid? Wat was de gemiddelde duur van de procedure voor de goedkeuring van visumverlening voor de doorgevoerde aanpassingen? En wat was de gemiddelde duur van de procedure voor de goedkeuring van visumverlening na de doorgevoerde aanpassingen?

De IND heeft de vragenlijst die betrokkenen moeten indienen ingekort. Voorlegging van een persoon aan Hoofd IND werd per ommegaande gedaan en niet meer groepsgewijs. Dit gold ook voor screening door de IND en documentonderzoek door de afdeling Falsificaten van de Koninklijke Marechaussee. Zodra de documenten waren ontvangen werden diezelfde dag een falsificatencheck door de Kmar en screening door de IND gedaan. Als dat in orde was, legde BZ en DEF het verzoek voor aan Hoofd IND met verzoek tot akkoord afgifte visum. Vanaf mei ging dit proces zo snel, dat het akkoord van Hoofd IND diezelfde dag nog werd gegeven. Wat de IND op 14 augustus heeft gedaan is op 10 zaken akkoord geven waarvoor de documenten inmiddels wel compleet waren. Voor deze zaken is besloten de screening en falsificatencheck achteraf in Nederland te doen.

154

Is er nadat de afzonderlijke ministeries zijn ingelicht over aanstaande vertrek van de Verenigde Staten uit Afghanistan onderling overleg tussen de ministeries? Vormt deze aankondiging aanleiding het vertrek van de Verenigde Staten en het mogelijke gevolg te agenderen voor de Ministerraad (dan wel onderraad)? Zo ja, wanneer is dit in de ministerraad (dan wel onderraad) besproken?

Er was zeer regelmatig overleg tussen de ministeries over Afghanistan onder andere in de wekelijkse Stuurgroep Missies & Operaties. Dit was uiteraard ook het geval na kennisgeving van het Amerikaanse besluit tot terugtrekking. Het beëindigen van de Nederlandse bijdrage aan Resolute Support, als gevolg van het algehele NAVO besluit tot beëindiging van de missie, is besproken in de ministerraad van 16 april 2021.

155

Is het (onvermijdelijke) beëindigen van de Nederlandse bijdrage aan Resolute Support besproken in de ministerraad en zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 154.

156

Hoe zien de bestaande evacuatieplannen ten tijde van het besluit van de NAVO tot beëindiging van de missie Resolute Support er uit? En op wie hebben de op dat moment bestaande evacuatieplannen betrekking?

Omdat het inzicht kan geven in werkwijzen deelt het kabinet geen details over verkenningmissies en evacuatieplannen. Betreffende stukken kunnen om die redenen niet worden gedeeld.

157

Waar heeft de inzet voor de ontwikkeling van scenario's voor een eventuele evacuatie toe geleid? Welke scenario's zijn hier uit gekomen en kunnen die worden gedeeld met de Kamer?

Zie het antwoord op vraag 145.

Het evacuatieplan voorziet op basis van indicatoren en scenario's in passende maatregelen. Voorbeelden van indicatoren zijn; toenemende intensiteit van aanslagen, aanslagen op diplomatieke vertegenwoordigingen, vertrek van Afghaanse regering en het beëindigen van commerciële vluchten vanaf Kaboel. Op basis van deze indicatoren zijn scenario's ontwikkeld, die in mate van ernst verschillen. Per scenario zijn bijpassende maatregelen opgenomen. Voorbeelden van deze maatregelen zijn: het uitvliegen van de lokale staf en hun gezinnen met commerciële vluchten, een direct vertrek van de ambassadestaf of intrekken bij een andere ambassade. Om veiligheidsredenen kunnen de scenario's niet worden gedeeld.

158

Met welke landen zijn contacten gelegd over scenario's voor evacuatie en wat is daar uitgekomen?

Zie het antwoord op vraag 145.

159

Is de verkenningmissie aangaande evacuatie van uitgezonden staf en lokale medewerkers inderdaad uitgevoerd? Hoe werd het risico voor lokale medewerkers op dat moment ingeschat bij een ineenstorting van de Afghaanse regering?

Ja. Conclusie was dat er een risico was dat medewerkers bij verslechtering van de veiligheidssituatie leidend tot vertrek van de ambassade een voorstelbaar gevaar liepen, maar dat niet in te schatten was hoe groot of concreet de dreiging zou zijn.

160

Wat zijn de conclusies uit het overleg van 11 maart 2021 tussen de ambassade, het Ministerie van Defensie, IND en diverse directies van Buitenlandse Zaken over voorbereidingen van verschillende evacuatie-opties in de aanloop naar 1 mei 2021? Is er een schriftelijk verslag van dit overleg of zijn er notulen van? Zo ja, kan die worden gedeeld met de Kamer?

Zie het antwoord bij vraag 147.

161

Was de evacuatieplanning gereed voor 1 mei 2021, de oorspronkelijke termijn voor de troepenterugtrekking van de VS? Zo niet, wanneer was deze wel gereed? Op welke manier is gebruik gemaakt van de evacuatieplanning?

De concept evacuatieplanning was gereed voor 1 mei 2021, en is de daaropvolgende maanden regelmatig geactualiseerd en nader geoperationaliseerd zoals omschreven in het feitenrelaas.

162

Wat wordt verstaan onder lokale medewerkers? Welke functies hadden deze? Is er overlap met de motie van het lid Belhaj c.s.? Wanneer is aan de Kamer duidelijk gemaakt dat naast een tolkenregeling er ook een wens was voor een lokale medewerkers regeling?

Wat waren de doelstellingen voor een uit te voeren verkenningssmissie voor evacuatieplanning? Kunnen de stukken naar de Kamer worden gestuurd? Kunnen de geactualiseerde evacuatieplannen in de periode 19-30 april 2021 met de Kamer worden gedeeld?

Hier worden de medewerkers bedoeld die op een lokaal contract bij de Nederlandse ambassade in Kaboel werkten, in functies variërend van ondersteunend en consulaire tot beleid. Zij hadden dus zelf een arbeidsovereenkomst met de ambassade, anders dan bijvoorbeeld medewerkers van projecten die door Nederland werden gefinancierd.

Om veiligheidsredenen kunnen geen details over verkenningssmissies en evacuatieplannen worden gedeeld.

163

Welke concrete acties werden ondernomen t.b.v. snellere evacuatie van tolken n.a.v. de melding van de MIVD op 14 januari 2021 dat het «onvermijdelijk» is dat de Taliban overgaan tot de opmars naar het overnemen van het landsbestuur?

In de diverse Kamerbrieven (Kamerstuk 35 570 X, nr. 94 d.d. 2 juni en Kamerstuk 27 925, nr. 787 d.d. 16 augustus juli) bent u over de concrete acties geïnformeerd.

Over de afgelopen maanden hebben de Ministeries van Defensie, Buitenlandse Zaken en de IND het proces steeds meer gestroomlijnd. Zo begeleidt de ambassade de aanvragers actief in hun procedure en wordt eerder in de procedure reeds met de tolk gekeken naar de documenten die later in de procedure nodig zijn (om latere knelpunten te voorkomen). Ook is de in te vullen questionnaire ingekort. Tevens is het proces versneld door dossiers van Afghaanse tolken die aangetoond hebben voor Nederland gewerkt te hebben per ommegaande aan Hoofd-IND voor te leggen voor besluitvorming. Daarnaast wordt door de betrokken uitvoerende organisaties niet langer een plafond gesteld aan het aantal tolken met gezin die per week naar Nederland mogen komen.

Aanvullend op bovenstaande versnellingen heeft het kabinet, zoals verzocht, in kaart gebracht waar de procedure nog verder gestroomlijnd of aangepast kan worden in lijn met de genoemde motie van het lid Piri c.s.

In de eerste plaats heeft het kabinet besloten een wijziging aan te brengen ten aanzien van Afghaanse tolken die langdurig voor een ander coalitieland hebben gewerkt en maar korte tijd voor Nederland. Zij werden tot begin juni 2021 doorverwezen naar het betreffende coalitielanden om hun verzoek in te dienen. Deze doorverwijzing vond vanaf toen niet meer plaats: indien een Afghaanse tolk aantoonbaar voor Nederland heeft gewerkt, dan vervolgt zijn dossier de Nederlandse procedure. Ook de reeds

naar een ander land doorverwezen Afghaanse tolken worden over deze wijziging geïnformeerd.

Het kabinet heeft besloten niet langer een gelegaliseerde vertaling van de *tazkera* (Afghaans ID-bewijs) te vragen. Ook voor de trouwakte/geboortekte zou – indien deze niet gelegaliseerd zijn – een andere vorm van echtheidscontrole plaatsvinden. Dit besluit is genomen mede op basis van de bovengenoemde rondvraag bij gelijkgezinde landen, waaruit blijkt dat een aantal andere landen recent besloten heeft dit ook niet langer vragen van tolken, mede vanwege de tijd die het kost om de legalisaties te verkrijgen. Hoewel dit voor Nederland niet meer gevraagd zou worden, werd aanvragers wel geadviseerd om – indien de tijd dit toelaat – deze documenten toch in orde te maken, om mogelijk latere problemen met de Afghaanse autoriteiten te voorkomen. Ten behoeve van een soepel verloop van de uitreis heeft Nederland met een gelijkgezind land afgesproken om tezamen het gesprek met de Afghaanse autoriteiten aan te gaan ten aanzien van de door Afghanistan vereiste uitreisdocumenten.

Verder heeft Defensie begin juni 2021 een actief dienende reservist toegevoegd aan het team dat zich bezighoudt met de «procedure Afghaanse tolken». Deze reservist zal nader contact te leggen met Afghaanse tolken en Nederlandse veteranen om tolken, die nog geen verzoek hebben ingediend, actief te informeren over de mogelijkheid om zich te wenden tot de ambassade met hun verzoek.

164

Met welke landen hebben de Ministers en Staatssecretaris in de afgelopen jaren contact gehad omtrent het evacuatiebeleid en de uitvoering van de evacuaties?

Zoals aangegeven is op ambtelijk niveau in de afgelopen maanden contact geweest met de volgende landen: Australië, Canada, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Turkije, VK, VS, Zweden en de EDEO. Daarnaast hebben diverse bewindslieden vanaf 14 augustus over de uitvoering van de evacuaties contact gehad met onder andere België, Canada, China, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Georgie, Iran, Italië, Luxemburg, Noorwegen, Pakistan, Qatar, Turkije, Verenigde Arabische Emiraten, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten en Zweden.

165

Wat waren de inzichten van deze contactmomenten en hoe is daar vervolgens opvolging aan gegeven?

Uit de inventarisaties op ambtelijk niveau bleek dat er een aantal landen was dat staand beleid had waarbij lokale medewerkers in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning of naturalisatie. Diverse landen hadden vergelijkbaar beleid met Nederland v.w.b. tolken die voor hun militaire missies hadden gewerkt, waarbij sommige landen deze aanvragen op case-by-case basis (de dreiging tegen de aanvrager) beoordeelden en anderen een uniforme benadering (zoals Nederland) hanteerden. Daarnaast bleek een groot aantal landen, net als Nederland, in kaart te brengen wat de mogelijkheden waren voor evacuatie van lokale staf. De meeste landen leken daarbij te gaan kiezen voor een case-by-case benadering. De gesprekken met Duitsland hebben

later tot concrete samenwerking bij de voorbereiding en uitvoering van de evacuatie geleid.

166

Wie vallen op dat moment onder de te actualiseren evacuatieplannen voor lokaal en Nederlands ambassadepersoneel? Is dat het lokaal rechtstreeks ingehuurde personeel met of zonder hun familieleden? Of is dat ook het personeel dat indirect is ingehuurd met of zonder hun familieleden?

Het betreft hier Nederlands ambassadepersoneel en lokaal ambassadepersoneel met gezinsleden. Daarbij werd ook rekening gehouden met een dertigtal Zwitsers en hun Finse beveiliging, een dertigtal Hongaren en Nederlandse paspoorthouders. De verwachting van het aantal paspoorthouders week aanzienlijk af van het daadwerkelijke aantal Nederlandse paspoorthouders en hun familieleden. Personeel dat indirect werd ingehuurd was geen onderdeel van de evacuatieplannen.

In het opgestelde evacuatieplan is uitgegaan van het zoveel mogelijk commercieel uitvliegen. Zo waren voor een groot deel van de lokale staf en hun familieleden reeds tickets geboekt. Het was de verwachting dat er voor slechts een klein aantal personen een militaire extractie noodzakelijk zou zijn.

167

Ging het bij het in mei 2021 opgestelde «concrete en uitvoerbare evacuatieplan» om een militaire operatie waarbij Defensie de operationele leiding had, of ging het om een consulaire en diplomatieke onderneming waarbij de leiding bij Buitenlandse Zaken lag? Kan hierbij ook worden aangegeven of de evacuatie dan wel onder de CDS en de Directie Operaties van het Ministerie van Defensie zou gaan vallen, of onder de civiele leiding van het Ministerie van buitenlandse zaken? Kan hierbij ook worden aangegeven bij wie het operationele bevel en de doorzettingsmacht zou komen te liggen om ter plaatse besluiten te nemen, bij een militair van Defensie of een diplomaat van Buitenlandse zaken?

Zie het antwoord op vraag 138.

168

Is er bij het opstellen van dit evacuatieplan ook gesproken over de noodzaak om ter plaatse over tolken met kennis van Dari of Pashto te beschikken? En welk departement zou ervoor zorgen dat deze tolken er zouden zijn?

Daar is over gesproken en dit werd ondervangen doordat enkele lokale medewerkers met kennis van Dari en Pashto tot het laatste moment deel zouden uitmaken van het operationele team dat de evacuatie zou uitvoeren. Bovendien was voor aanneming van de motie van het lid Belhaj c.s. niet voorzien dat er grote groepen mensen geëvacueerd zouden moeten die het Engels niet machtig waren. De oorspronkelijke te evacueren groep bestond immers uit lokale staf, Nederlanders, tolken, Hongaren, Zwitsers en Finnen.

169

Wat hield het «actualiseren» van evacuatieplannen voor lokaal en Nederlands ambassadepersoneel precies in, en is in april 2021 tevens werk gemaakt van het opstellen van bredere en actuele evacuatielijsten? Zo nee, waarom niet?

Op basis van gesprekken met internationale partners werden de evacuatieplannen regelmatig bijgesteld of werden opties toegevoegd. De ambassade werkte in dat stadium al met geactualiseerde evacuatielijsten.

170

Waarom werden voor 11 mei tolken nog niet actief begeleid bij hun aanvraagprocedure? Waarom wordt per 11 mei pas besloten dat de IND sneller screenings uitvoert en de KMAR sneller documenten controleert? Was de urgentie vóór 11 mei hiervoor niet groot genoeg?

Ook voor 11 mei was de urgentie hoog en was er contact met de tolken en andere Afghaanse medewerkers die een verzoek hadden ingediend. Vanaf 11 mei is dit contact geïntensiveerd.

171

Wie zijn betrokken bij het maken van een inschatting van dreigingen gericht tegen lokale staf?

Voor het opstellen van dreigingsanalyses wordt gebruik gemaakt van informatie van internationale partners, de Nederlandse veiligheidsdiensten, de Nederlandse vertegenwoordiging ter plaatse, commerciële partijen en open bronnen.

172

Wie zijn betrokken bij het in kaart brengen welke maatregelen internationale partners nemen naar aanleiding van eventuele dreigingen?

De Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland hebben regulier contact met internationale partners ter plaatse om onder andere informatie over de actuele veiligheidssituatie en genomen maatregelen uit te wisselen. Ook tijdens missies is vanuit het departement in Den Haag regelmatig contact met internationale partners over de veiligheidsmaatregelen die andere landen nemen op hun diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland. Daarnaast is er regelmatig contact tussen de hoofdsteden en tussen de Permanente Vertegenwoordigingen bij de NAVO.

173

Wie zijn betrokken bij het actualiseren van het evacuatieplan voor evacuatie van de staf? En uit wie bestaat de staf voor wie het evacuatieplan is bedoeld?

In landen waar de veiligheidssituatie daar aanleiding toe geeft, beschikt de betreffende Nederlandse vertegenwoordiging over een evacuatieplan. De leiding van de post is verantwoordelijk voor het actueel houden van dat evacuatieplan. Dit gebeurt in afstemming met de betrokken directies bij Buitenlandse Zaken. Indien nodig, wordt de post bij het opstellen van het evacuatieplan ondersteund door Defensie. Wanneer een Non-combatant Evacuation Operation (NEO: evacuatie van burgers met militaire middelen) in zicht komt in een land waar Nederland diplomatiek aanwezig is, bereidt Defensie een operationeel evacuatieplan voor t.b.v. militaire evacuatie/extractie. Zie verder vraag 141 voor informatie over de staf voor wie het plan bedoeld was.

174

Waarop is het de bij planning van deze evacuatie genoemde aantal van 250–300 personen, waaronder de Nederlandse en lokale staf van de ambassade, gebaseerd?

Dit is de optelsom van de ter plekke aanwezige uitgezonden medewerkers en hun persoonsbeveiligers, een klein aantal Zwitsers en hun persoonsbeveiliging (conform eerder gemaakte afspraken, 36 personen in totaal) en een kleine dertig Hongaarse beveiligers van de ambassade. Daarnaast werd rekening gehouden met een bescheiden aantal Nederlandse paspoorthouders, gebaseerd op het bij de ambassade bekend zijnde aantal Nederlanders, en enkele EU medewerkers.

175

Is het aantal van 250–300 personen gebaseerd op de missiearchieven om met de daarin opgenomen lokale inhuurtolken die voor Nederland hebben gewerkt? Zo ja, zijn deze missiearchieven volledig? Zo nee, waarom niet?

Het genoemde aantal betrof het verwachte aantal te evacueren personen, los van reguliere vertrekken met andere middelen, en dus niet medewerkers die in het kader van een internationale missie voor Nederland gewerkt hadden.

Zie verder het antwoord op vraag 57.

176

Is de inschatting van het aantal van 250–300 personen waarop de planning van de evacuatie is gebaseerd niet aan de lage kant als inschatting van het aantal mensen dat voor Nederland heeft gewerkt en (mogelijk) recht heeft op bescherming indien zij in levensgevaar verkeren?

Zie het antwoord op vraag 174 en 175.

177

Is er voor het vaststellen van het aantal van 250–300 personen waarbij bij de planning van de evacuatie wordt uitgegaan gebruikt gemaakt van de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt? Zo ja, door wie? Zo nee, waarom niet?

Nee, want het genoemde aantal betrof het aantal te evacueren personen, los van reguliere vertrekken met andere middelen, en dus niet medewerkers die in het kader van een internationale missie voor Nederland gewerkt hadden.

178

Reizen alleen de tolken met commerciële vluchten naar Nederland? Zo ja, waarom? Zo nee, wie nog meer?

Nederland heeft zolang het kon gebruik gemaakt van commerciële vluchten om personen die daarvoor in aanmerking kwamen naar Nederland over te brengen. Het ging hierbij voornamelijk om tolken en hun gezinsleden, maar ook om andere personen waarvan door Defensie is vastgesteld dat zij aan de eisen voldeden.

179

In hoeverre en op welke wijze is bij de exitstrategie c.q. evacuatieplanning rekening gehouden met de veiligheid van Afghanen die direct en indirect waren betrokken bij de missie gezien de bekendheid van de dreigementen die vanuit de Taliban zijn geuit in de richting van personen die hebben

gewerkt voor of met Amerikaanse of andere NAVO-troepen zoals gesteld in de antwoorden op vragen over de aanvullende artikel 100 brief d.d. 16 april 2021 (Kamerstuk 27 925, nr. 770)?

Afghaanse medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt in het kader van een internationale militaire misse konden een verzoek indienen om overgebracht te worden naar Nederland in het kader van de tolkenregeling. Het verzoek werd individueel beoordeeld. Indien het verzoek leidde tot het plaatsen op de evacuatielijst in het kader van de tolkenregeling, kon de verzoeker naar Nederland komen. Het is nog steeds mogelijk om een dergelijk verzoek te doen, die individueel beoordeeld zal worden.

180

Uit hoeveel personen bestaat het snel consulaire ondersteuningsteam (SCOT), wat is de functie van de personen in het SCOT, vanuit welke ministerie komen de personen die deel uit gaan maken van het SCOT, welke functie hebben de verschillende personen en wanneer is dat SCOT gereed?

Een SCOT-team kan bestaan uit één of meerdere medewerkers, al naar gelang de situatie. SCOT-ers worden uitgezonden door het Ministerie van Buitenlandse Zaken om bijzondere consulaire ondersteuning te bieden in noodsituaties. SCOT-ers zijn ervaren consulaire medewerkers die reguliere functies vervullen op het ministerie of een ambassade, maar oproepbaar zijn bij crises. Afhankelijk van de situatie en de locatie waar zij zich bevinden en waar de crisis is, zijn SCOT-ers meestal binnen 24 uur beschikbaar.

181

Worden er, parallel met het uitwerken van de verschillende opties en aanpak voor evacuatie van lokale staf van de ambassade, ook plannen gemaakt voor het overig lokale personeel dat voor Nederland heeft gewerkt? Zo ja, wie is verantwoordelijk voor het uitwerken van die opties en plannen? Zo nee, waarom niet?

Voor de tolken en andere lokale medewerkers die in het kader van een internationale missie voor Nederland gewerkt hebben bestond destijds reeds de bestaande tolkenprocedure. De overbrenging van deze personen vond plaats via commerciële vluchten zodra vastgesteld was dat zij naar Nederland konden overkomen.

182

Is er overleg met andere gelijkgestemde landen over de aanpak voor evacuatie van overige lokale personeelsleden? Zo ja, welke opties en aanpak hebben zij voor ogen? Zo nee, waarom niet?

In het kader van de mogelijke evacuatie van lokale medewerkers van de ambassade is met de volgende landen gesproken: Australië, Canada, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Turkije, het VK, de VS, Zweden en EDEO. Daaruit bleek dat er een aantal landen was dat lokale medewerkers in zijn algemeenheid in de gelegenheid stelde een aanvraag in te dienen, waarbij op *case-by-case* basis (kijkend naar de concrete dreiging tegen de aanvrager) beoordeeld werd of de aanvrager voor hervestiging in aanmerking kwam.

183

Welke specifieke knelpunten komen aan het licht tijdens de wekelijkse overleggen die er plaatsvinden vanaf half mei tussen de ambassade, Buitenlandse Zaken, Defensie en de IND?

De belangrijkste knelpunten hielden verband met de benodigde reisdocumenten. Diverse aanvragers waren niet in het bezit van een paspoort of tazkera (Afghaans identiteitsbewijs). Ook waren er aanvragers die geen geboorteaktes of adoptiepapieren hadden voor de kinderen waarmee zij naar Nederland wilden reizen.

184

Betreffen de doorgevoerde aanpassingen waartoe op 11 mei is besloten uitsluitend de tolken die zich op dat moment al gemeld hebben bij de ambassade? Zo ja, hoe zullen de overige tolken bereikt worden? Wordt hierbij gebruikt gemaakt van de missiearchieven om de gegevens van de overige tolken te achterhalen? Wordt hierbij gebruikt gemaakt van de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt? Zo nee, hoeveel van de overige tolken zijn sinds 11 mei 2021 bereikt?

De op 11 mei doorgevoerde aanpassingen zijn van toepassing geweest op alle lopende aanvragen en aanvragen die daarna ingediend zijn. Tolken waarvan een aanvraag liep werden van de wijzigingen op de hoogte gesteld. Zie voor antwoord over de centrale registratie antwoord op vraag 57.

185

Hoeveel gelijkgezinden landen hadden medio april concretere evacuatieplannen dan Nederland? Hoeveel landen dit betrof dit, en zaten hier ook Europese landen bij anders dan de grote landen Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Italië? Hoe worden gelijkgezinden landen gedefinieerd, en waren er medio april ook landen die weliswaar niet in de categorie gelijkgezind vielen, maar toch concretere evacuatieplannen hadden dan Nederland?

Half april was een land dat concrete evacuatieplannen had voor lokale medewerkers van de ambassade. Enkele andere landen hadden staand (wereldwijd) beleid waarbij lokale medewerkers in aanmerking kwamen voor een verblijfsvergunning of naturalisatie, of hervestigingsprogramma's waarvoor lokale medewerkers zich ook konden aanmelden. Voor zover bekend hadden andere landen geen evacuatieplannen voor lokale medewerkers.

186

Wat hield het Memorandum of Understanding over Amerikaanse ondersteuning bij een noodevacuatie van ambassadepersoneel met de VS in? Kan dit document worden gedeeld met de Kamer?

Het document is gerubriceerd en kan daarom niet worden gedeeld. Op hoofdlijnen betrof het een afspraak om met een VS vlucht Kaboel te kunnen verlaten tot een bepaald moment. Op 16 augustus is er gebruik gemaakt van de laatste geboden mogelijkheid.

187

Sinds wanneer geldt er een negatief reisadvies voor Afghanistan en staat de kleurcode op rood?

Voor Afghanistan geldt sinds eind vorige eeuw een negatief reisadvies. Sinds de invoering van de kleurcoderingen in 2015 staat Afghanistan op rood.

188

Wat is de verklaring dat dat honderden Afghanen de reisadviezen van o.m. 28 april, 21 juli en 5 augustus hebben genegeerd en toch naar Afghanistan zijn gereisd voor een vakantie of familiebezoek?

Het kabinet heeft geen inzicht in de overwegingen van mensen die recent naar Afghanistan zijn gereisd of over hun reisdoel.

189

Valt het lokale ambassadepersoneel ook onder het Memorandum of Understanding dat met de Verenigde Staten is overeengekomen over Amerikaanse ondersteuning bij een noodevacuatie van ambassadepersoneel in geval van een acute veiligheidsdreiging?

De lokale staf valt niet onder het MoA dat met de VS is overeengekomen. De VS heeft een dergelijk MoA met meerdere Westerse partners afgesloten. Noodevacuatie van ambassadepersoneel was daarbij voorbehouden aan uitgezonden ambassadepersoneel.

190

Worden de uitkomsten van het overleg met gelijkgezinde landen over hun aanpak voor evacuatie van lokale staf van de ambassade opgenomen in de ambtsberichten? Zo ja, met frequentie is dat het overleg met andere landen en gebeurt dit na ieder overleg? Zo nee, waarom niet?

Ambtsberichten worden gebaseerd op openbare en vertrouwelijke bronnen. Het betreft onder meer informatie van niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur, berichtgeving in de media en informatie van relevante overheidsinstanties. Vertrouwelijke informatie is afkomstig van de diplomatieke vertegenwoordiging(en) van Nederland in Afghanistan en elders, alsmede van vertrouwelijke gesprekken en correspondentie met lokale en internationale experts.

191

Wat is er aan de lokale staf tijdens de bijeenkomst medegedeeld?

Tijdens die bijeenkomst op 5 mei werd er met lokale staf gesproken over de verschillende evacuatie mogelijkheden en werd geïnventariseerd welke medewerkers voor evacuatie in aanmerking zouden willen komen.

192

Waarom is er pas op 11 mei 2021 afgestapt van de groepsgewijze beoordeling door het Hoofd IND en is er niet eerder overgegaan tot het per ommegaande voorleggen van iedere beoordeelde aanvraag?

Vanwege de toen verslechterende situatie in Afghanistan is op 11 mei besloten de procedure verder te versnellen.

193

Wat is de inhoud van het «concreet en uitvoerbaar plan voor een non-combattant evacuation operation (NEO) of extractie» dat in mei 2021 verder werd ontwikkeld en uitgewerkt, en zijn of worden dergelijke plannen ook uitgewerkt voor andere landen waar Nederland diplomatiek en/of militair aanwezig is?

In landen waar de veiligheidssituatie daar aanleiding toe geeft, beschikt de betreffende Nederlandse vertegenwoordiging over een evacuatieplan. Wanneer een Non-combatant Evacuation Operation (NEO: evacuatie van burgers met militaire middelen) in een land waar Nederland diplomatiek aanwezig is in zicht komt, bereidt Defensie/DOPS een operationeel evacuatieplan voor t.b.v. militaire evacuatie/extractie. Om veiligheidsredenen kan het kabinet geen verdere details delen.

194

Aan welke (administratieve) eisen moeten asielaanvragen van tolken t/m 11 mei 2021 concreet voldoen, en wat verandert daarin na deze datum?

Er vanuit gaande dat met «asielaanvragen» een beroep op de tolkenregeling wordt bedoeld, zijn de eisen daarvoor niet veranderd na 11 mei. De betrokkene moet door Defensie worden erkend als een voormalige medewerker en er mag geen sprake zijn van contra-indicaties. Daarnaast moeten de verzoekers hun identiteit (en die van hun meereizende gezinsleden) middels een authentiek identiteitsdocument kunnen aantonen teneinde een screening en falsificatie check uit te voeren.

195

Waar heeft Nederland voor gepleit in NAVO-verband in het kader van de troepenterugtrekking en de inzet van de NAVO na afloop van de terugtrekking?

Nederland heeft in NAVO-verband in aanloop naar de troepenterugtrekking gepleit voor het belang van vredesonderhandelingen en het bereiken van een politiek akkoord tussen de strijdende partijen. Ten aanzien van de terugtrekking zelf heeft Nederland in NAVO-verband aanhoudend gepleit voor goede onderlinge communicatie en samenwerking. In het kader van de NAVO-inzet na afloop van de terugtrekking heeft Nederland voorafgaand aan de crisis in augustus gepleit voor voortzetting van de financiële steun aan de Afghaanse strijdkrachten en behoud van een civiele NAVO aanwezigheid in Afghanistan.

196

Heeft Nederland in internationaal verband (zowel NAVO als EU) ingezet op een gezamenlijke troepenterugtrekking en het faciliteren van een veilige terugkeer van (voormalige) werknemers van Nederland en de andere lidstaten?

Ja.

197

Het kabinet geeft aan dat uit navraag bij ambassades van andere landen de meeste gelijkgezinde landen nog geen concrete plannen hadden voor evacuatie. Bij welke landen heeft het kabinet navraag gedaan bij ambassades? Wat was hiervan de uitkomst? Is er sindsdien nauw contact onderhouden met deze ambassades om eventueel wijzigend beleid te af te stemmen?

Zie het antwoord op vraag 165. Tussen deze ambassades en ambassadeurs is regelmatig diplomatiek en operationeel contact geweest.

198

Op basis van welke afweging heeft Nederland besloten om om Amerikaanse ondersteuning bij noodevacuatie te verzoeken?

De VS heeft in het kader van noodevacuatie, ondersteuning aangeboden aan alle Westerse partners ter plaatse.

199

Het kabinet geeft aan scenario's te hebben ontwikkeld met bijbehorende evacuatieplannen en maatregelen. Zijn deze scenario's afgestemd met andere landen?

Ja, er heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigingen van verschillende landen ter plaatse over de scenario's die zij hanteren, hun evacuatieplannen en genomen/geplande maatregelen.

200

Het kabinet geeft aan regelmatig overleg te hebben gevoerd met gelijkgestemde landen over de (gezamenlijke) aanpak van de evacuaties. Welke insteek hadden deze overleggen? Was dit om tot een gezamenlijk evacuatieplan te komen zoals de NEO? Of om te verifiëren of we op schema liepen? Wat was de inzet van Nederland bij deze overleggen? Is er aangestuurd op internationale samenwerking? Zo ja, hoe?

Het overleg zag onder meer toe op het vergelijken van het beeld van de veiligheidssituatie, de triggers en de voorgenomen maatregelen. Ook is met de Zwitsers afgesproken dat wij de uitgezonden medewerkers van de Swiss Agency for Development Workers (SDC) en hun persoonsbeveiligers zouden meenemen in het geval van een evacuatie.

201

Is 1 juni het eerste moment waarop met de Afghaanse overheid is gesproken over de uitreisvereisten van mogelijke? Zo nee, wanneer is hier eerder over gesproken? Zo ja, waarom is hier zo lang mee gewacht?

De ambassade stond regelmatig in contact met de Afghaanse autoriteiten en gelijkgezinde landen. In juni is naar aanleiding van het Commissiedebat met de Kamer specifiek met de autoriteiten gesproken over de uitreisvereisten voor tolken (en eventuele andere te evacueren personen).

202

Hoe kan het dat in reactie op het verzoek van 18 mei aan de Secretaris-Generaal van Buitenlandse Zaken om in geval van een evacuatie ook andere inwonende gezinsleden in aanmerking te laten komen voor evacuatie, dit verzoek zal worden meegenomen bij de besluitvorming over eventuele evacuatie van lokale staf en hun familieleden, terwijl er op basis van de uitkomsten van het Buitenlandse Zaken/Defensie-werkbezoek van eind april verdere ontwikkeling en uitwerking van de evacuatieplanning tot een concreet en uitvoerbaar plan voor een non-combattant evacuation operation (NEO) of extractie heeft plaatsgevonden, waarbij één van de per scenario van het evacuatieplan bijbehorende maatregelen is het uitvliegen van de lokale staf en hun gezinnen met commerciële vluchten en er op 5 mei een bijeenkomst is geweest met het lokale staf over mogelijke evacuatie?

Bij de ontwikkeling van de evacuatieplanning moest worden uitgegaan van het maximale aantal mensen dat verwacht kon worden. Daarom is, in afwachting van besluitvorming omtrent de

mogelijke evacuatie van lokale staf, tentatief deze groep reeds meegenomen in de planning. De bijeenkomst met lokale staf op 5 mei was bedoeld om lokale staf op de hoogte te stellen van de stand van zaken van de besluitvorming op het ministerie in Den Haag en te inventariseren welke lokale medewerkers en gezinsleden voor evacuatie in aanmerking wilden komen, mocht het kabinet besluiten dat dit mogelijk was, zodat een accurate lijst van deze groep samengesteld kon worden voor de verdere besluitvorming.

203

Was de bijeenkomst van 5 mei over de mogelijke evacuatie met de lokale staf alleen met het Nederlandse personeel? Of waren alle op de ambassade werkzame personen hierbij aanwezig?

Voor de bijeenkomst op 5 mei waren alle lokale Afghaanse stafleden van de ambassade uitgenodigd.

204

Welke concrete invulling heeft de Minister van Defensie na de ministeriële bijeenkomst van NAVO-Ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie van 1 juni gegeven aan de morele verantwoordelijkheid voor Afghaans personeel, waaronder tolken, die voor de internationale coalitie hebben gewerkt?

De Minister van Defensie heeft met meerdere ambtsgenoten gesproken over de veiligheidssituatie in Afghanistan een appèl gedaan op vele betrokken partners. Op ambtelijk niveau is contact gezocht met ambassades en departementen van gelijkgezinde landen.

205

Is er in het kabinet gesproken over wie er eindverantwoordelijk is voor de uitvoering van de motie aangenomen gewijzigde motie van het Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99), waarin het kabinet is verzocht ervoor te zorgen dat voor het einde van de Nederlandse aanwezigheid de Afghaanse tolken en hun gezinnen in Nederland zijn?

Ja, in het kabinet is gesproken over de aangenomen gewijzigde motie van het lid Piri c.s. Het betreft een gedeelde verantwoordelijkheid die breed in het kabinet gevoeld wordt en concreet belegd is bij de Ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en Justitie en Veiligheid, alsmede de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

206

Welke concrete stappen worden wanneer door welk ministerie gezet om de op 3 juni aangenomen gewijzigde motie van Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99) uit te voeren?

Voor de stappen die zijn gezet verwijst het kabinet naar het feitenrelaas dat op 7 september jl. aan de Kamer is gestuurd (Kamerstuk 27 925, nr. 806) Daarin informeert het kabinet de Kamer over de inspanningen die het kabinet reeds heeft gedaan mede in het kader van de motie van het lid Piri c.s. Tevens is gekeken of een extern bureau het proces decentraal zou kunnen ondersteunen. Complicerende factor was dat de Afghaanse autoriteiten evenals luchtvaartmaatschappijen nog steeds de paspoorteis stelden.

207

Zijn de bij de nadere specificering van de aantallen te evacueren personen, waarbij rekening wordt gehouden met evacuatie van onder meer 185 lokale medewerkers en hun gezinsleden, de doelgroep waar de op 3 juni aangenomen gewijzigde motie van het Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99) naar verwijst? Zo ja, op welke wijze is tot het aantal van 185 gekomen? Zo nee, waarom niet?

Nee, zoals in het antwoord op vraag 6 gesteld, werden er al wel evacuatieplannen gemaakt voor een mogelijke verslechtering van de veiligheidssituatie, maar werd er nog geen rekening mee gehouden dat deze op zo een korte termijn moesten worden uitgevoerd. Voor tolken bleef het lopende proces van kracht, zodra vastgesteld was dat zij naar Nederland mochten komen, maakten zij gebruik van commerciële vluchten. Het getal van 185 was gebaseerd op een initiële schatting van het aantal lokale medewerkers van de ambassade en hun kerngezin.

208

Welke personeelsleden vallen onder de de niet-essentiële staf?

Personeelsleden die niet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de kerntaken van de ambassade tijdens een crisis zoals de vertegenwoordiging van Nederland en de consulaire taken.

209

Wanneer zou de eerste fase van de maatregelen moeten aanvangen?

Dat werd bepaald op basis van een aantal dreigingsindicatoren. Uiteindelijk is deze fase op 9 augustus ingegaan.

210

Over welke bepaalde omstandigheden is gesproken op 10 juni door de ambassadeur, crisiscoördinator en vertegenwoordigers van de veiligheids- en regiodirectie met de Minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot de evacuatie van lokale ambassadestaf?

Er is gesproken over de omstandigheid van een ernstige verslechtering van de veiligheidssituatie waarbij sluiting van de ambassade naderbij zou komen.

211

Welke Nederlandse intentie wordt naast de laatste inzichten van het beleid van gelijkgezinde landen gelegd?

Het ging hier om de Nederlandse intentie om bij een verslechterende veiligheidssituatie zo snel mogelijk te beginnen met het afschalen van niet essentiële staf.

212

Is voor de uitvoering van de op 3 juni aangenomen gewijzigde motie van het Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99) gebruikt gemaakt van de informatie in de missiearchieven en/of de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt om de gegevens van de tolken te achterhalen? Zo ja, zijn deze allen actief benadert ter uitvoering van de motie? Zo nee, waarom niet?

De betreffende tolken waren reeds in beeld bij zowel ambassade, Buitenlandse Zaken en Defensie alsmede de IND.

213

Welke conclusies zijn getrokken uit het besluit van Australië om de ambassade in Kaboel te sluiten? Heeft dit besluit invloed gehad op de Nederlandse voorbereidingen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Er is contact geweest naar aanleiding van het Australische besluit om de ambassade te sluiten. Dit besluit was gebaseerd op de algemene veiligheidssituatie in Afghanistan. Voor Nederland vormde dit een indicator voor extra waakzaamheid. Daarnaast heeft dit besluit geleid tot intensivering van de gelijktijdige zoektocht naar een tijdelijke locatie van de Nederlandse ambassade in de (extra beveiligde) Groene Zone.

214

Wat zijn de conclusies geweest van de bespreking van de ambassadeur, de crisiscoördinator en vertegenwoordigers van de veiligheids- en regiodirectie met de Minister van Buitenlandse Zaken over evacuatie van de lokale ambassadestaf onder bepaalde omstandigheden? Wat was het beleid van gelijkgezinde landen hieromtrent? Zijn er naar aanleiding van deze bespreking concrete plannen gemaakt?

De conclusies waren dat er overleg met Defensie en Justitie en Veiligheid/IND nodig was, gezien de parallel met de procedure voor de tolken. En dat nogmaals overlegd moest worden met gelijkgezinde landen over de laatste stand van zaken van besluitvorming in deze landen over eventuele evacuatie van lokale staf. Uit dit overleg bleek dat twee landen bezig waren nieuwe wetgeving aan te nemen om evacuatie mogelijk te maken, en dat een land reeds besloten had tot evacuatie (en daarmee begonnen was). Uit inventarisatie bleek tevens dat vier landen in het kader van een bestaande regeling (bijvoorbeeld voor tolken) een *case-by-case* benadering hanteerden (waarbij een medewerker zich kon aanmelden en een concrete dreiging moest aantonen) of voornemens waren die te hanteren, terwijl vier landen een groepsbenadering (alle medewerkers) hanteerden of voornemens waren te hanteren. Op basis van deze gesprekken is verdere besluitvorming voorbereid.

215

De Minister van Defensie benadrukt bij een ministeriële bijeenkomst van NAVO-Ministers van BUZA en Defensie dat het bondgenootschap een morele verantwoordelijkheid draagt voor Afghaans personeel, waaronder tolken, maar welke groep Afghaans personeel had de Minister van Defensie die dag voor ogen? Kunnen de notulen van het overleg op 10 juni naar de kamer worden gestuurd?

Nee, het betreft een gerubriceerde NAVO vergadering waarvan de notulen niet gedeeld worden.

216

De Minister van Defensie stelt dat het bondgenootschap een morele verantwoordelijkheid draagt voor Afghaans personeel, waaronder tolken, die voor de internationale coalitie hebben gewerkt. Ook roept zij bondgenoten op hun activiteiten op elkaar af te stemmen om deze groep in veiligheid te brengen. Welke concrete voorstellen heeft de Minister gedaan om deze afstemming te bewerkstelligen? Wat was daarvan de uitkomst?

De Minister van Defensie deed een algemene oproep om verantwoordelijkheid te nemen voor het Afghaans personeel waaronder

**de tolken. Als opvolging daarvan heeft ze met meerdere ambtsge-
noten gesproken over de veiligheidssituatie in Afghanistan. Op
ambtelijk niveau is contact gezocht met ambassades en departe-
menten van gelijkgezinden landen.**

217

In hoeverre was er reeds sprake van uitwisseling van informatie en van de afstemming van activiteiten tussen NAVO-bondgenoten waartoe de Minister van Defensie op 1 juni oproept?

Zie het antwoord op vraag 216.

218

Vanaf welke data hebben bondgenoten de legalisatie-eis losgelaten?

**Dat is niet exact bekend. Waarschijnlijk is dat rond dezelfde tijd
geweest als de Nederlandse besluitvorming hieromtrent. Met
NAVO-bondgenoten is vooral gesproken over de vereiste uitreis-
documenten. Een van de knelpunten voor het overbrengen van
tolken was immers de paspoorteis die de Afghaanse autoriteiten
en de luchtvaartmaatschappijen stelden om het land te mogen
verlaten.**

219

Waarom heeft het kabinet tot in ieder geval 8 juni vastgehouden aan de legalisatie-eis voor documenten onder druk van de Afghaanse regering, terwijl het kabinet door de advisering van de MIVD al lang en breed wist dat de Afghaanse republiek op korte termijn zou vallen?

**Zolang er sprake is van een legitieme regering, dienen ambas-
sades zich bij de visumverstrekking te houden aan de in het
gastland geldende regels, ook om te zorgen dat reizigers niet bij
vertrek op problemen stuiten. Aangezien uit ervaringen van
andere landen bleek dat deze legalisatie-eis voor zover bekend er
niet voor zorgde dat mensen op het vliegveld werden tegen
gehouden, heeft Nederland besloten dit document niet langer te
verlangan als onderdeel van de procedure. Wel werd de
aanvragers, gegeven de Afghaanse regelgeving hieromtrent, het
advies meegegeven dat het – mocht de tijd het toestaan –
verstandig was deze documenten in orde te hebben.**

220

Ging het vertrouwelijke overleg met Duitsland in Potsdam over gezamenlijke evacuatie over ambassadepersoneel, of ook over Afghanen die voor Nederland en/of Duitsland hebben gewerkt?

**Nee. Het overleg in Potsdam ging over samenwerking bij een
evacuatie. Er is bij dit overleg niet specifiek gesproken over
aparte groepen evacués.**

221

Wat wordt bedoeld met «kerngezinnen» in relatie tot Afghaans ambassadepersoneel?

**Het gaat daarbij in beginsel om echtgenoot/partner en minder-
jarige en jongvolwassen kinderen.**

222

Is er op enig moment besloten om op basis van de missiearchieven en/of de centrale registratie van het personeel dat lokaal door Nederland is

ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt te raadplegen om de gegevens van de overige tolken te achterhalen zodat deze ook actief benaderd konden worden? Zo ja, hoeveel tolken zijn hierna benaderd? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 57.

223

Welk concreet effect heeft het verhogen van het aantal medewerkers bij de IND dat zich bezighoudt met het tolkendossier van 10 naar 15? Hoeveel aanvragen kan de IND hierdoor per dag verwerken?

In de loop van mei 2021 kwamen steeds meer tolken Nederland binnen. Hun asielaanvragen wilde de IND net als voorheen snel blijven beslissen. Daarnaast moest het oplopende aantal visumverzoeken voor het lokale ambassadepersoneel worden beoordeeld en werden er versnelling in dit beoordelingsproces doorgevoerd. Door het aantal medewerkers te verhogen was het mogelijk dit alles te bewerkstelligen. Zo konden de asielverzoeken van de tolken in Ter Apel, net als voorheen binnen twee weken worden afgedaan en kon de beoordeling van voorleggingen door BZ en DEF versneld worden tot doorgaans een akkoord tot visumverstrekking op dezelfde dag.

224

Worden in reactie op de signalen van de ambassade Kaboel dat er meerdere beschermingsverzoeken bij de ambassade binnenkomen van Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken, naast het wijzen van de ambassade op de mogelijkheden onder het staand beleid, i.e. hervestigingsbeleid en specifieke – door Nederland of de EU ondersteunde- beschermingsmechanismen waar mensenrechtenverdedigers en journalisten een beroep op kunnen doen, ook aanpassingen in de evacuatie plannen gemaakt nu mogelijk een grotere groep dan eerder gedacht in aanmerking kan komen voor evacuatie?

Nee, zie het antwoord op vraag 166.

225

Welke aanpassingen zijn naar aanleiding van gesprekken met Duitsland door Nederland ingevoerd met betrekking tot de planning voor de evacuatie? Is hierbij ook rekening gehouden met mogelijke grotere aantallen evacués op basis van de informatie die de ambassade in Kaboel dat er meerdere beschermingsverzoeken bij de ambassade binnenkomen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Nee. Zie het antwoord op vraag 224.

Naar aanleiding van het overleg met Duitsland heeft Nederland een evacuatie via Pakistan nader onderzocht en uitgewerkt. Vanwege de gunstige ligging van Pakistan ten opzichte van Kaboel was het mogelijk de beschikbare transportcapaciteit effectiever in te zetten.

226

Wat zijn de gevolgen voor de harde gevechten in grote delen van het land om districten naast de op 18 juli gegeven verklaring van ambassades van gelijkgezinde landen in Afghanistan en NAVO waarin de Taliban opgeroepen wordt onmiddellijk een eind te maken aan het militaire offensief voor de bestaande evacuatieplannen?

Alle ontwikkelingen zijn continu in de gaten gehouden. Het vallen van grote steden en het dichterbij Kaboel komen van de Taliban waren dreigingsindicatoren voor het maatregelenplan.

227

Wie beslist tot evacuatie van lokale staf en hun kernegezinnen van de ambassade Kaboel indien de veiligheidssituatie ernstig verslechtert? Wie bepaalt wanneer de veiligheidssituatie zodanig ernstig verslechtert is dat tot evacuatie zal worden overgegaan?

De ministerraad heeft op 9 juli ingestemd met het voorstel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken tot evacuatie van lokale staf en hun kernegezinnen van de ambassade Kaboel indien de veiligheidssituatie ernstig verslechtert. Het besluit of de situatie zodanig verslechterde is dat tot evacuatie wordt overgegaan, wordt genomen door de Minister van Buitenlandse Zaken op advies van de Secretaris Generaal.

228

Wie vallen onder het kerngezin van de lokale staf?

Zie het antwoord op vraag 221.

229

Waarom is niet besloten dat alle inwonende familieleden van de lokale staf in aanmerking komen voor evacuaties indien de veiligheidssituatie verslechtert?

Het kabinet heeft op dat moment besloten om voor het lokale personeel aan te sluiten bij de reeds bestaande tolkenregeling. In een later stadium heeft het kabinet besloten dat voor het lokale ambassade personeel naast het kerngezin ook inwonende afhankelijke familieleden in aanmerking kunnen komen voor evacuatie.

Zie ook het antwoord op vraag 3 en 4.

230

Welke werkafspraken zijn er ten aanzien van de evacuaties gemaakt tussen Buitenlandse Zaken en de IND?

Dit betrof afspraken over het informeren van de lokale staf over de besluitvorming en de procedure, de in te leveren documenten voor de lokale medewerkers en de gezinsleden die voor evacuatie in aanmerking wilden komen, de manier waarop deze ingeleverd zouden worden (via lijsten), de screening door de IND, de goedkeuring door Hoofd IND door middel van een voorleggingsbrief en de visumverstrekking door de ambassade.

231

Waarom hanteert Nederland de legalisatie-eis van de Afghaanse overheid terwijl andere landen die niet hanteren? Waarom zou die legalisatie-eis een rol moeten spelen in de Nederlandse procedure voor tolken en lokale ambassade-medewerkers?

Nederland hanteerde deze eis aangezien conform de Afghaans beleid de documenten die in het juridisch verkeer ingebracht werden gelegaliseerd moesten zijn. Zolang er sprake is van een legitieme regering dienen ambassades zich bij de visumverstrekking te houden aan de in het gastland geldende regels, ook om te zorgen dat reizigers niet bij vertrek op problemen stuiten.

232

Wat is er gebeurd met de verschillende beschermingsverzoeken die in juni al zijn binnen gekomen bij de ambassade van Afghanistan die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken? Wat hebben deze mensen voor reactie gekregen?

Hierop is conform staand beleid geantwoord dat men enkel in Nederland asiel kan aanvragen en niet op een Nederlandse ambassade, zoals de Nederlandse ambassade in Kaboel. Ook is erop gewezen dat men als alternatief een verzoek kan richten tot hervestiging aan de UNHCR-vertegenwoordiging in de regio. Tot slot is gewezen op organisaties die mensen een veilig heenkomen bieden in het land zelf. Daarnaast wees de ambassade op mogelijkheden onder het staand beleid, i.e. hervestiging en specifieke door Nederland en of de EU – ondersteunde beschermingsmechanismen waar mensenrechtenverdedigers en journalisten een beroep op kunnen doen.

233

Wordt het voorstel om de legalisatie-eis niet meer te hanteren en deze in navolging van andere landen ook voor de Nederlandse procedure te laten vallen overgenomen? Zo ja, wanneer?

Dit voorstel is overgenomen door het kabinet. De Kamer is hierover op 11 juni geïnformeerd in de in het debat van 2 juni (Kamerstuk 35 570 X, nr. 105) aan de Kamer toegezonden brief (Kamerstuk 35 570 X, nr. 113).

234

Worden ook de (eerder) afgewezen tolken gebeld?

Door de ambassade zijn eerder afgewezen tolken er, individueel op gewezen dat zij hun verzoek kunnen voortzetten, zodra zij nieuwe informatie, en of steunbewijzen hebben die nieuw licht op hun casus kan werpen. Actief nabellen van reeds afgewezen tolken was niet aan de orde. Wel zijn tolken die kort voor Nederland hebben gewerkt en lange tijd voor een ander coalitieland, in meerdere gevallen benaderd om opnieuw bij Nederland hun verzoek in te dienen.

235

Hoeveel mensen kunnen als gevolg van de Covid-situatie in Afghanistan niet op het geplande moment naar Nederland reizen omdat ze positief testen? En op welke manier worden deze mensen tijdelijk opgevangen tot het moment dat zij wel kunnen afreizen?

Zes tolken en hun medereizigers uit hun kerngezinnen konden niet op het geplande tijdstip reizen omdat tenminste een van de gezinsleden positief testte. Er werd door hen geen ondersteuning gevraagd voor tijdelijke opvang.

236

Wat is de uitkomst van het gesprek dat Nederland samen met een gelijkgezind land heeft gevoerd met de Afghaanse autoriteiten over de door Afghanistan vereiste uitreisdocumenten?

De Afghaanse autoriteiten gaven aan geen ruimte te hebben voor uitreizen van Afghanistan die niet over de benodigde reisdocumenten beschikken Wel gaven ze aan dat de verantwoordelijke

instellingen onder instructie stonden om reisdocumenten snel af te geven.

237

Hoeveel mensen doen bij de ambassade een beroep op de door Nederland of de EU ondersteunde beschermingsmechanismen waar mensenrechtenverdedigers en journalisten een beroep op kunnen doen? Hoeveel van deze mensen zijn naar Nederland overgebracht?

Circa 140 verzoeken zijn per email binnengekomen bij de ambassade in de periode half december 2020 tot en met 14 augustus 2021. Hierop is geantwoord zoals aangegeven onder vraag 232. Sinds het begin van de evacuatieoperatie zijn in het kader van de motie van het lid Belhaj c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 788), 382 mensen naar Nederland overgebracht.

238

Gelden de aanpassingen die naar aanleiding van gesprekken met Duitsland door Nederland met betrekking tot de planning voor de evacuatie ook voor het lokale (ambassade) personeel en de tolken?

Ja. De afspraken hadden betrekking op alle te evacueren personen.

239

Hoe verhouden zich aan de ene kant de woorden van de Minister van Defensie tijdens het commissiedebat van 8 juli (Kamerstuk 27 925, nr. 840) dat er na terugtrekking van Nederlandse militairen nog meer tijd was voor evacuatie van tolken omdat de ambassade nog functioneerde, met aan de andere kant de uit het feitenrelaas blijkende verregaande en concrete evacuatieplannen voor diezelfde ambassade?

Ambassades in hoog risicogebieden hebben standaard evacuatieplannen gereed liggen. Deze plannen worden pas geactiveerd als de veiligheidssituatie daar aanleiding toe geeft.

240

Waarom duurde het tot 26 juli voordat de informatie over de tolkenprocedure online stond, terwijl de Minister van Buitenlandse Zaken in het commissiedebat van 8 juli zei «er vanmiddag achteraan» te gaan dat deze informatie online zou komen?

Naar aanleiding van de toezegging in het debat is een tekst opgesteld door het Ministerie van Defensie in samenwerking met de IND en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft deze laten vertalen voor publicatie op de website.

241

Naar welk staand beleid en welke beschermingsmechanismen zijn de mensen die in juni een beschermingsverzoek deden verwezen?

Wanneer mensen worden vervolgd vanwege het werk dat zij doen (bijvoorbeeld journalisten en mensenrechtenverdedigers) of op grond van godsdienst, levensovertuiging, seksuele geaardheid of genderidentiteit, kunnen ambassades hen verwijzen naar verschillende beschermingsmechanismen. Zo biedt Shelter City (SC) tijdelijke opvang voor mensenrechtenverdedigers in Nederland of een van de SC-plekken in het buitenland, waaronder Tbilisi. Frontline Defenders biedt hulp aan mensenrechtenverdedigers in

nood in de vorm van tijdelijke relocatie of financiële steun. ProtectDefenders is het EU mechanisme voor bescherming aan mensenrechtenverdedigers en biedt noodfondsen onder andere voor veiligheidsmaatregelen. Freedom House beheert fondsen voor hulp aan o.a. de LHBTI+ gemeenschap en aan slachtoffers van religieus geweld en vervolging. Zo worden middels het protecting belief fund individuen bijgestaan die worden bedreigd omwille van hun religie of levensovertuiging of omdat zij opkomen voor de vrijheid van religie en levensovertuiging. Noodhulp bestaat in de meeste gevallen uit juridische bijstand, het verlenen van medische hulp en (tijdelijke) hervestiging van personen om ze in veiligheid te brengen. Free Press Unlimited heeft verschillende fondsen beschikbaar voor hulp aan journalisten.

242

Welke stappen zijn er tussen 1 juni en 6 juli gezet en hoeveel beschermingsverzoeken zijn er in de tussentijd binnengekomen bij de ambassade? Om hoeveel gaat het in de periode 1–6 juni en hoeveel in totaal?

In de periode van 1 juni tot 6 juli zijn 67 schriftelijke beschermingsverzoeken binnen gekomen, waarvan 60 verzoekers aangaven tolken te zijn geweest. Bij schriftelijke verzoeken via email (niet afkomstig van tolken of lokale medewerkers die voor Nederland hebben gewerkt in het kader van een internationale missie) is gewezen op de mogelijkheden onder het staand beleid, i.e. hervestigingsbeleid en specifieke – door Nederland of de EU – ondersteunde beschermingsmechanismen waar mensenrechtenverdedigers en journalisten een beroep op kunnen doen.

243

Welke IND afspraken zijn er gemaakt na de ministersraad 9 juli over de evacuatie van lokale staf en kerngezin? Welke status kregen zij en onder welke regeling zouden zij vallen? Vallen zij vanaf dat moment onder een risicogroep?

Het kabinet heeft in de ministerraad van 9 juli jl. gezamenlijk besloten dat de voorwaarden die al sinds 2014 gelden voor overkomst van tolken en hun gezinsleden ook voor het lokale ambassadepersoneel gaan gelden in het kader van de evacuaties. Er zijn geen IND afspraken gemaakt.

244

Waarom is pas op 11 juni 2021 besloten om de legalisatie eis van een Taskera te laten vervallen voor tolken? Waarom werd tot het laatste moment volgehouden dat dit een Afghaanse eis zou zijn? Hoeveel mensen zijn nagebeld en zijn deze mensen vervolgens geholpen om te vertrekken?

Zoals ook bij vraag 231 weergegeven, hanteerde Nederland deze eis omdat de Afghaanse autoriteiten aangaven dat documenten die in het juridisch verkeer ingebracht worden gelegaliseerd moeten zijn. Zolang er sprake is van een legitieme regering, dienen ambassades zich bij de visumverstrekking te houden aan de in het gastland geldende regels, ook om te zorgen dat reizigers niet bij vertrek op problemen stuiten. Alle aanvragers zijn van de wijzigingen in de procedure op de hoogte gebracht.

245

Wat was de uitkomst van het gesprek met de Afghaanse autoriteiten over de door Afghanistan vereiste uitreisdocumenten? Is door de Nederlandse overheid aan de Afghaanse autoriteiten gevraagd of een laissez passer voor mensen die voor onze troepen hebben gewerkt voldoende is vanwege het gevaar dat ze lopen?

Zie het antwoord op vraag 236.

246

Naar aanleiding van het signalement van de Ambassade Kaboel bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken over beschermingsverzoeken, vindt overleg plaats tussen de ambassade en het ministerie en wordt de ambassade gewezen op de mogelijkheden onder het staand beleid, i.e. hervestigingsbeleid en specifieke – door Nederland of de EU ondersteunde- beschermingsmechanismen waar mensenrechtenverdedigers en journalisten een beroep op kunnen doen. Wat was hiervan de uitkomst? Welke maatregelen heeft Buitenlandse Zaken genomen naar aanleiding van dit overleg?

Zie het antwoord op vraag 241.

247

De Minister geeft aan dat er contact is geweest met Duitsland op ambtelijk en militair niveau om een evacuatie gezamenlijk uit te voeren, wat was hierbij de inzet van de Minister en wat was de uitkomst van dit gezamenlijke overleg?

Zie het antwoord op vraag 70.

248

Droeg de beslissing van Australië om de ambassade te sluiten, samen met de alarmerende analyses van de MIVD op 14 januari en 29 juni, bij aan meer soepelheid (reduceren van administratieve belemmeringen) ten behoeve van het goedkeuren en uitvoeren van evacuatieverzoeken?

Nee. Zoals in het feitenrelaas van 7 september jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 806) is gemeld, was er sprake van een verslechterende veiligheidssituatie, maar geen verwachting dat de Taliban op korte termijn strategische steden zou innemen. In dit licht werden de evacuatieplannen nader uitgewerkt, maar nog niet in werking gesteld.

249

Zijn vragen gesteld tijdens het Kamerdebat op 8 juli 2021 (Kamerstuk 27 925, nr. 840) aanleiding geweest voor de departementen Buitenlandse Zaken, Defensie en/of Justitie en Veiligheid om nader te verkennen welk andere kwetsbare groepen in Afghanistan, naast Defensietolken, onze bijzondere steun nodig hebben? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de uitkomst van deze verkenning?

Dit is tijdens het hoogambtelijk overleg op 30 juli besproken. Daarin is herbevestigd dat de regeling in principe bedoeld is voor tolken.

250

Waarom wordt pas tijdens een hoogambtelijk overleg op 30 juli geconcludeerd dat er sprake is van hoge urgentie t.a.v. de evacuatie van tolken? Tot welke aanpassingen is in dit hoogambtelijke overleg besloten ten aanzien van de reikwijdte van de tolkenregeling, de definitie van hoogprofiel, de EUPOL-tolken?

De urgentie op dat dossier was hoog en dat is herbevestigd in het hoogambtelijk overleg op 30 juli.

251

Waarom is er bij het beoordelingsproces omtrent het vaststellen van de rechtmatigheid van de aanvragen geen gebruik gemaakt van de bestaande informatie in de missiedossiers en/of de centrale registratie van personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt?

Zie het antwoord op vraag 57.

252

Geeft de veiligheidssituatie buiten Kaboel ook geen aanleiding voor Nederland om te komen tot andere inzichten over de veiligheidssituatie? Is de veiligheidssituatie buiten Kaboel een van de dreigingsindicatoren naast elkaar te leggen, om zeker te stellen dat dat die landen deze indicatoren hanteren? Zo ja, welke landen? Zo nee, waarom niet?

De inschattingen over de veiligheidssituatie worden gemaakt op basis van informatie over ontwikkelingen zowel binnen als buiten Kaboel. Ook de situatie buiten Kaboel behoort hierbij tot de dreigingsindicatoren.

253

Wat betekent de versterking van de capaciteit van de consulaire afdeling van ambassade Kaboel met een extra consulaire medewerker uit Den Haag en een lokale consulaire medewerker concreet voor het aantal aanvragen dat verwerkt kan worden?

Met deze versterking is de verwerkingsnelheid verhoogd; ook konden aanvragers die niet reageerden op e-mails pro-actiever telefonisch worden benaderd.

254

Hoeveel aanvragers geven aan zich buiten Kaboel te bevinden?

De meeste personen deelden hun locatie niet; van vier personen was bekend dat zij zich buiten Kaboel bevonden.

255

Wat betekent extra aandacht voor de aanvragen van buiten Kaboel concreet?

Dat betekent concreet dat hiermee gezocht werd naar oplossingen voor mogelijke knelpunten voor de verzoeken van buiten Kaboel. Deze knelpunten verschilden per verzoek.

256

Wat zijn de concrete gevolgen voor de aanvragen afkomstig van districten die in handen zijn van de Taliban voor de mogelijkheden van aanvragers om een beroep te doen door de bescherming van Nederland?

In die districten liepen verzoeken vertraging op, vanwege de sluiting van paspoortkantoren. Een aantal tolken was tot op de dag van de val van Kaboel niet in het bezit van een paspoort. Het indienen van verzoek in Kaboel bleef wel nog mogelijk.

257

Waarom mogen de regiokantoren van de externe organisatie geen diensten meer in Kandahar en Balkh aanbieden? Wat zijn de gevolgen hiervan voor de aanvragers?

Door de significant verslechterde veiligheidssituatie konden de regionale kantoren niet meer gebruikt worden voor diensten aan personen die direct gelinkt konden worden aan westerse organisaties, specifiek zij die werkzaam waren voor de NAVO, omdat dit hun veiligheidspositie sterk zou verslechteren. Aangezien de procedure grotendeels digitaal verliep, was de impact hiervan beperkt. Als mitigerende maatregel werd besloten documenten zoveel mogelijk tegelijkertijd met de visumaanvraag in Kaboel te controleren, zodat aanvragers niet meerdere malen naar Kaboel moesten reizen.

258

Waarom wordt pas in het overleg op 30 juli – als er sprake is van een verslechterende veiligheidssituatie – gesproken over de urgentie van het zo snel mogelijk evacueren van alle tolken als de Kamer het kabinet op 3 juni met de aangenomen gewijzigde motie van het Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99) heeft verzocht ervoor te zorgen dat voor het einde van de Nederlandse aanwezigheid de Afghaanse tolken en hun gezinnen in Nederland zijn en het al sinds 14 april 2021 bekend is dat de Verenigde Staten uiterlijk 11 september Afghanistan zullen verlaten en dus ook een einde zal komen aan de Nederlandse aanwezigheid?

De urgentie was reeds lange tijd aanwezig. Zo is eind mei al gekeken welke tolken met hun gezin al naar Nederland overgebracht kunnen worden, ondanks dat het gehele proces nog niet doorlopen was. Essentieel was dat de tolken in ieder geval beoordeeld moesten zijn door Defensie (of door JenV voor de EUPOL-tolken), zodat zeker gesteld was dat zij voor Nederland hebben gewerkt. Tevens is gekeken of een extern bureau het proces decentraal zou kunnen ondersteunen. Complicerende factor was dat de Afghaanse autoriteiten nog steeds de paspoorteis stelden.

259

Op welke manier zijn de evacuatieplannen aangepast na het integraal overleg op 2 augustus waarin is besproken dat in de evacuatieplanning tevens rekening moet worden gehouden met tolken die naar Nederland mogen komen?

In de plannen is een aanpassing gedaan in het mogelijk aantal te evacueren personen.

260

Was er tot het overleg op 2 augustus geen rekening gehouden met de tolken die naar Nederland mogen komen hoewel de Kamer het kabinet op 3 juni met de aangenomen gewijzigde motie van het Kamerlid Piri c.s. (Kamerstuk 35 570 X, nr. 99) al had verzocht ervoor te zorgen dat voor het einde van de Nederlandse aanwezigheid de Afghaanse tolken en hun gezinnen in Nederland zijn?

Zie het antwoord op vraag 166.

261

Waarom leidt het Franse besluit op 10 juli om hun ambassadepersoneel te evacueren niet tot andere inzichten over de veiligheidssituatie?

Voor zover bekend beschikte Frankrijk over dezelfde informatie als andere landen voorhanden hadden. Er waren volgens Frankrijk geen specifieke redenen of andere veiligheidsoverwegingen die ten grondslag lagen aan de afweging om af te schalen. Frankrijk had wel aanmerkelijk grotere aantallen mensen in Afghanistan die voor evacuatie in aanmerking kwamen dan Nederland. Zoals aangegeven ging Nederland er op dat moment nog vanuit dat het in een extractiefase 250–300 mensen zou moeten evacueren. Voor Frankrijk ging het om aanzienlijk grotere aantallen. Omdat de inschatting van Frankrijk was dat zij in een extractiefase niet dergelijke grote aantallen mensen in veiligheid zouden kunnen brengen, kozen zij ervoor om eerder te beginnen met het afschalen van de ambassadestaf en andere medewerkers.

262

Werd het reisadvies van 21 juli, waar voor het eerst expliciet werd afgeraden om naar Afghanistan te reizen voor familiebezoek, aangepast omdat op dat moment al bekend was dat honderden Afghanen – onder wie statushouders – de eerdere negatieve reisadviezen compleet negeerden? Zo ja, welke informatie was hierover bekend? Zo nee, waarom is het reisadvies dan op dit specifieke punt van het familiebezoek aangepast?

Nee, dat was niet bekend. De vermelding van het afraden van reizen voor familiebezoek, was mede toegevoegd vanwege het aanbreken van de zomerperiode.

263

Waarom vindt er eerst op 30 juli hoogambtelijk overleg plaats over de evacuatie van de tolken?

In de maanden en jaren voorafgaand was er uiteraard ook regelmatig overleg tussen de ambtelijke en politieke leiding van de ministeries over de Afghaanse tolken. Zoals in het feitenrelaas van 7 september jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 806) beschreven, vond het overleg van 30 juli plaats met het oog op de verslechterende veiligheidssituatie en de urgentie om alle tolken zo snel mogelijk te evacueren.

264

Wat wordt er besloten in het hoogambtelijk contact tussen de drie ministeries ten behoeve van snelle besluitvorming omtrent de procedure en/of welke voorstellen vloeien voort uit dit hoogambtelijk overleg?

Tijdens dit hoogambtelijk overleg is herbevestigd dat de regeling in principe bedoeld was voor tolken. Verder is onder meer afgesproken dat het Ministerie van Defensie een voorstel zou doen voor de beantwoording van de Kamervragen over de definitie van hoogprofiel, en is gesproken over de EUPOL-tolken en over de communicatie hierover in een volgende Kamerbrief.

265

Is er in het contact met Duitsland ook gesproken de Duitse aanpak richting het lokaal personeel, in het bijzonder de wijze waarop Duitsland 2.000 visa heeft verstrekt voor het lokale personeel en hun gezinnen? Zo ja, waarom is deze aanpak niet overgenomen? Zo nee, waarom niet?

Ja. Zoals in het feitenrelaas van 7 september jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 806) beschreven, heeft de ministerraad op 9 juli ingestemd met evacuatie van de lokale staf en hun gezinsleden

indien de veiligheidssituatie zou verslechteren, en dat qua procedure zou worden aangesloten bij die van de tolken. De verstrekking van visa hoort daarbij en heeft plaatsgevonden.

266

Wat was ten tijde van het hoogambtelijk overleg tussen Buitenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid en Defensie op 30 juli over de situatie van Afghaanse tolken besproken over de reikwijdte van de regeling? En wat is hierover besloten tijdens dit overleg?

Zie de antwoorden op de vragen 249 en 264.

267

Wat was ten tijde van het hoogambtelijk overleg tussen Buitenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid en Defensie op 30 juli over de situatie van Afghaanse tolken besproken over de definitie van hoogprofiel? Wat is hierover tijdens dit overleg besloten?

Zie het antwoord op vraag 264.

268

Waarom wordt 1 consulaire medewerker extra uit Den Haag en een lokale consulaire medewerker als uiterste genoemd? «Uiterste» in welke zin: politiek, financieel of elders? Waarom was het niet mogelijk om meer medewerkers beschikbaar te stelen?

Uiterste dient hier te worden begrepen als extra inspanning op de reeds geleverde extra inspanningen. Wel is het zo dat de mogelijkheden om uitgezonden en lokaal personeel toe te voegen aan de ambassade beperkt waren, vanwege de veiligheids- en de COVID-19 omstandigheden.

269

Kunnen de stukken die op 30 juli jl. zijn besproken naar de Kamer worden gestuurd, alsmede de notulen en afsprakenlijst?

Ja, nadat deze zijn geïnventariseerd en eventueel bewerkt met het oog op belangen van staat.

270

Waarom werd voor 2 augustus in de evacuatieplannen geen aandacht aan tolken besteed? Klopt het dat er in de evacuatie dus geen rekening werd gehouden met tolken? Op welke dag kwam er een gezamenlijke evacuatieplanning?

Tot medio augustus kon er nog commercieel gevlogen worden. Tolken met hun gezin die aan de vereisten voldeden en in het bezit waren van een paspoort konden met een lijnvlucht Afghanistan verlaten. Ervan uitgaande dat er nog enkele weken commercieel gevlogen zou kunnen worden, was de chartervlucht een extra mogelijkheid. Complicerend daarbij was dat voor de uitreis een paspoort was vereist.

271

Op 10 juli informeert Frankrijk bondgenoten dat zij een groot deel van hun ambassadepersoneel evacueren. Het Franse besluit is aanleiding voor EU-lidstaten en andere like-minded landen om elkaars lijsten met dreigingsindicatoren naast elkaar te leggen, om zeker te stellen dat dat deze indicatoren, en daarmee hoe landen zullen gaan acteren, niet te veel

uit elkaar lopen. Wat was de Nederlandse inzet? Welke EU-lidstaten waren betrokken? Hoe omschrijft de Minister de uitkomst?

De in Kaboel aanwezige EU-lidstaten en het VK waren aanwezig bij deze overleggen. De inzet van het overleg was het vergelijken en waar nodig afstemmen van de dreigingsindicatoren en maatregelen. Aanwezigen spraken naar elkaar uit gelijke tred te willen houden om geen «race to the exit» in gang te willen zetten. Tijdens de overleggen bleek dat veel aanwezige landen een vergelijkbare analyse en aanpak hadden.

272

In hoeverre is in de afstemming over tolken tussen Buitenlandse Zaken, Defensie, IND en de ambassade in de periode juli 2021 ook gezocht naar generieke oplossingen naast oplossingen voor knelpunten in specifieke cases?

Generieke oplossingen kwamen ook aan de orde, deze uitten zich bijvoorbeeld in de maatregelen die genomen zijn om de procedure te stroomlijnen en versnellen, waarover de Kamer geïnformeerd werd. Echter, naast deze generieke maatregelen was maatwerk nodig om knelpunten waar specifieke aanvragers tegenaan liepen op te lossen.

273

Wat is bepalend geweest voor het (geringe) aantal personen waarmee onder meer de capaciteit van de consulaire afdeling van de ambassade in Kaboel versterkt is? Vroeg de situatie niet om meer mensen extra?

Zie het antwoord op vraag 268.

274

Waarom is de brief met de oproep aan de Europese Commissie om druk te zetten op de Afghaanse overheid om mee te werken aan gedwongen terugkeer van Afghanen namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op 5 augustus alsnog verstuurd, terwijl op 3 augustus door de MIVD wordt gecommuniceerd dat «de Taliban hun expansie de komende weken in heel Afghanistan zullen doorzetten»?

De brief is na ontvangst van de note verbale op 8 juli jl., medio juli opgesteld. De Staatssecretaris heeft op 27 juli haar collega's laten weten de brief mede te ondertekenen. Afstemming vond voorts ook plaats in andere lidstaten, wat enige tijd in beslag nam. De brief is uiteindelijk pas op 5 augustus jl. verzonden. Tussen het moment van schrijven van de brief en verzending is de situatie in Afghanistan onvoorzien relevant veranderd.

275

Waarom is de brief met de oproep aan de Europese Commissie om druk te zetten op de Afghaanse overheid om mee te werken aan gedwongen terugkeer van Afghanen namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid überhaupt ondertekend, gelet op de waarschuwingen van de MIVD in december en januari dat de Afghaanse republiek geen stand zou houden? Was zij niet op de hoogte van deze waarschuwingen?

De brief is opgesteld naar aanleiding van de ontvangen note verbale van Afghanistan d.d. 8 juli 2021 waarin Afghanistan aankondigde per direct de samenwerking op het gebied van gedwongen terugkeer te stoppen voor een periode van 3 maanden.

De brief was bedoeld om bij de Europese Commissie het belang van de wederzijdse migratieafspraken tussen de EU en Afghanistan te benadrukken. Dat was ook in het belang van Nederland en derhalve heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de brief medeondertekend. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid was daarbij op de hoogte van de precaire situatie in Afghanistan.

276

Waarom wordt pas op 2 augustus door de betrokken ministeries besloten dat de ambassade voor de aanvragen die niet soepel door de procedure gaan, per geval nadrukkelijker naar oplossingen gaat zoeken in samenwerking met Defensie en de IND? Was er vóór 2 augustus onvoldoende aanleiding om hiertoe te besluiten? Zo ja, waarom?

Ook vóór 2 augustus werd voor de individuele aanvragen naar oplossingen gezocht. Er was echter een groep aanvragers die al lange tijd niet de benodigde identiteitsdocumenten inleverden, en daarom niet ter goedkeuring voorgelegd kon worden bij de IND. Gezien de verslechtering van de veiligheidssituatie werd bij elke aanvrager nagevraagd exact welke documenten hij en zijn familie wel hadden, en welke niet, om in beeld te krijgen of er iets ondernomen kon worden om tot oplossingen te komen, bijvoorbeeld met behulp van een familie-advocaat.

277

In de evacuatie van welke groepen personen werd voorzien in het op 4 augustus vastgestelde evacuatieplan? Op welke wijze moest deze evacuatie verlopen? Is de inzet van militaire middelen voor de uitvoering van deze evacuatie overwogen? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 166. Inzet was om zoveel mogelijk mensen met commerciële civiele vluchten te laten vertrekken zolang dat mogelijk was. Het sturen van een Defensietoestel zou afgestemd hebben moeten worden met het gastland, de toen nog zittende Afghaanse overheid; commercieel uitvliegen was daarmee de snelste optie.

278

Wat is het resultaat van het afstemmingsoverleg van 4 augustus over de wijze waarop aanvragers eerder naar Kaboel kunnen komen? Tot welke concrete mogelijkheden voor de aanvragers om eerder naar Kaboel te komen heeft dit geleid?

Afgesproken werd dat de logistiek van deze optie verder uitgewerkt zou worden. Door de snelheid waarmee de situatie zich daarna ontwikkelde is dit niet meer tot uitvoering gekomen.

279

Welke rol speelt de informatie van de MIVD van 3 augustus over de opmars van de Taliban voor het maken van de plannen voor alle aanvragers (inclusief de beschermingsverzoeken die bij de ambassade binnen zijn gekomen van Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken dan wel hebben gewerkt) die zich buiten Kaboel bevinden?

De opmars van de Taliban was aanleiding voor het besluit om half juli met extra aandacht te kijken naar de aanvragen van buiten Kaboel, en van het besluit op 4 augustus dat tolken die in de procedure zaten in een eerder stadium naar Kaboel moesten

komen om niet elders vast te komen te zitten. Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werkten dan wel hadden gewerkt, vielen op dat moment nog buiten de groepen van te evacueren personen.

280

Waarom wordt in het op 4 augustus vastgestelde geactualiseerde evacuatieplan gebaseerd op een verslechtering van de veiligheidssituatie vanaf 31 augustus, de aangekondigde datum van Amerikaanse terugtrekking, terwijl de MIVD op 3 augustus de verslechterende veiligheidssituatie in heel Afghanistan al heeft medegedeeld?

Het evacuatieplan werd voortdurend geactualiseerd wanneer daar aanleiding toe was op basis van alle beschikbare informatie. De berichten van de MIVD gaven op dat moment geen aanleiding tot verdere aanpassing. De MIVD verwachtte niet dat Kaboel op korte termijn zou vallen.

281

Wie is verantwoordelijk voor het op 4 augustus vastgestelde geactualiseerde evacuatieplan gebaseerd op een verslechtering van de veiligheidssituatie vanaf 31 augustus, de aangekondigde datum van Amerikaanse terugtrekking?

Zie het antwoord op vraag 138.

282

Waarom spreekt het Ministerie van Buitenlandse Zaken op 5 augustus over extreme noodsituaties terwijl die bij het vaststellen van het geactualiseerde evacuatieplan pas vanaf 31 augustus wordt verwacht?

De opmars van de Taliban verliep sneller dan verwacht, waardoor er in bepaalde delen van het land begin augustus reeds sprake was van extreme noodsituaties. In de evacuatieplannen werd rekening gehouden dat er tot aan de aangekondigde Amerikaanse terugtrekking op 31 augustus geen zodanige verslechtering van de veiligheidssituatie in Kaboel zelf zou zijn en evacuaties niet mogelijk zouden zijn.

283

Was het niet mogelijk eerder dan 10 augustus de inzet van charters te overwegen voor de evacuatie van het niet-essentiële uitgezonden en lokale medewerkers en hun overeengekomen familieleden vanuit Kaboel naar Nederland, gezien het eerdere besluit om deze zo spoedig mogelijk te laten vertrekken en het ministerie zelf al aangaf in de reisadvies dd 5 augustus dat er maar beperkte commerciële internationale vluchten zijn, dat deze vluchten snel volgeboekt zijn en binnen korte tijd kunnen worden opgeschort, naar Nederland te halen?

Begin augustus was de inschatting dat commerciële vluchten uit Afghanistan minimaal nog een aantal weken beschikbaar zouden zijn. Inhuur van charters werd wel overwogen maar werd op dat moment niet nodig geacht voor de evacuatie van niet-essentiële uitgezonden staf en lokale medewerkers en familieleden. Voor de lokale staf en tolken waren reeds tickets geboekt.

284

Was er een complete en door de IND goedgekeurde lijst van naar Nederland te halen lokale staf van de ambassade, toen daar op 5 augustus toe besloten werd voor een deel van deze staf?

Ja, de IND heeft de door BZ aangeleverde lijst ontvangen en akkoord gegeven op afgifte voor visa aan lokale personeel en hun gezinnen.

285

Waarom werd deze groep stafleden niet voor de zekerheid alvast uitgevlogen met een Defensietoestel of een chartervlucht, maar werden er op 9 augustus vliegtickets voor commerciële vluchten voor de periode 17-20 augustus gekocht? Was het destijds mogelijk geweest om eerder op de luchthaven van Kaboel te landen met een Defensietoestel of een door de Nederlandse overheid gecharterd vliegtuig?

Op dat moment werden de reisdocumenten van de stafleden en hun gezinsleden nog in orde gemaakt. De inzet van charters was niet onmogelijk, maar zoals in het feitenrelaas is beschreven werd op dat moment nog niet verwacht dat de Taliban het hele land inclusief Kaboel zo snel zouden overnemen als uiteindelijk gebeurde. Het sturen van een Defensietoestel zou afgestemd hebben moeten worden met het gastland, de toen nog zittende Afghaanse overheid; commercieel uitvliegen was daarmee de snelste optie.

286

Is het op 4 augustus vastgestelde evacuatieplan uitgevoerd?

De uiteindelijk uitgevoerde NEO was aanzienlijk omvangrijker dan oorspronkelijk verwacht.

287

Kan het verslag of de notulen van het hoogambtelijk overleg van 5 augustus op Buitenlandse Zaken worden gedeeld met de Kamer? zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 169

288

Hoeveel lokale medewerkers kwamen in aanmerking voor evacuatie, in verhouding tot de 97 gekochte vliegtickets?

Dit was een eerste batch van tickets voor lokale stafleden en hun gezinsleden van wie de documentencheck reeds was afgerond. Volgens planning zou daarna een volgende batch van tickets worden gekocht.

Daarnaast werden op 13 augustus commerciële charters geboekt voor het uitvliegen van de personen op verschillende data rond 19 augustus.

289

Is het besluit om Nederland mee te laten tekenen met de brief van een aantal EU-lidstaten over de migratiesamenwerking met Afghanistan in het kabinet besproken? Zo nee, waarom niet?

Welk mandaat had de Staatssecretaris om de brief op 27 juli te versturen? Is hierover beslist door de ministerraad en zo ja, wanneer en hoe? Welke bewindspersonen hebben hier buiten de ministerraad onderling contact over gehad?

De brief is niet aan de orde gekomen in de ministerraad. Dat is ook niet gebruikelijk bij dit soort brieven.

290

Is de brief aan de verantwoordelijke Eurocommissarissen om hen op te roepen de dialoog met Afghanistan aan te gaan over alle urgente migratievraagstukken die spelen in de samenwerking tussen de EU en Afghanistan besproken in de ministerraad? Zo ja, hoe vaak en wanneer?

Zie antwoord op vraag 289.

291

Zijn de Minister van Defensie en/of de Minister van Buitenlandse zaken en/of de Minister president voorafgaand aan de mededeling van 27 juli van de Staatssecretaris aan haar collega's geïnformeerd over de brief aan de verantwoordelijke Eurocommissarissen om hen op te roepen de dialoog met Afghanistan aan te gaan over alle urgente migratievraagstukken die spelen in de samenwerking tussen de EU en Afghanistan mede te ondertekenen? Zo ja, wie is hierover wanneer geïnformeerd? Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord op vraag 289.

292

Wie was aanwezig bij de ingestelde interdepartementale crisisstructuur?

De interdepartementale crisisstructuur bestond uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Defensie, Ministerie van JenV (COA, IND, NCC/LOCC) en het Ministerie van Algemene Zaken.

293

Op 5 augustus vindt een hoogambtelijk overleg plaats op Buitenlandse Zaken, waar gesproken over de veiligheidssituatie en het halen van lokale staf. Hierbij wordt ook gesproken over de handelingen van andere landen in dat stadium. Vanaf dit moment wordt een interdepartementale crisisstructuur in werking gesteld (twee keer per week en vaker indien nodig. Hoe omschrijft de Minister van Buitenlandse Zaken de handelingen van andere landen in dat stadium en welke invloed had dat op het handelen van Nederland?

Andere landen hadden vergelijkbare maatregelen gepland als Nederland.

294

De Staatssecretaris ondertekende op 5 augustus mede namens Nederland een brief omtrent het voortzetten van de uitzetting van Afghanen. Met welke inzet is de Staatssecretaris in overleg getreden met de overige lidstaten die (al dan niet) hebben ondertekend? Welke overwegingen heeft zij bij dit besluit in ogenschouw genomen

Op 8 juli jl. ontvingen de EU-lidstaten een note verbale van de toenmalige Afghaanse regering met het bericht dat zij geen medewerking meer zouden verlenen aan gedwongen terugkeer. Dit betekende dat de toenmalige regering van Afghanistan de bestaande alomvattende afspraken over migratiemanagement eenzijdig opschortte. Daarop heeft een aantal lidstaten, te weten Oostenrijk, Denemarken, Duitsland, België en Nederland een brief aan de Commissie opgesteld, waarin uiting is gegeven aan het belang dat deze landen hechten aan de migratiesamenwerking die was opgebouwd de afgelopen jaren en die deze groep lidstaten in stand wilden houden. Op 27 juli jl. heeft de Staatssecretaris haar collega's laten weten de brief mede te zullen

ondertekenen. Door afstemming tussen de lidstaten is de brief uiteindelijk op 5 augustus verzonden.

295

Wat was de inrichting en samenstelling van de interdepartementale crisisstructuur vanaf 5 augustus?

Zie het antwoord op vraag 292.

296

Waarom wordt pas op 11 augustus besloten dat alle tolken van wie Defensie aangeeft dat zij voor Defensie, dan wel voor EUPOL, hebben gewerkt op de charter-passagierslijst mogen komen?

Op 11 augustus kon er nog commercieel gevlogen worden. Tolken met hun gezin die aan het vereiste voldeden en in het bezit waren van een paspoort konden met een lijnvlucht Afghanistan verlaten. Ervan uitgaande dat er nog enkele weken commercieel gevlogen zou kunnen worden, was de chartervlucht een extra mogelijkheid.

297

Wat waren de criteria om te voldoen aan de «humanitaire gronden voor andere inwonende familieleden» om toch geëvacueerd te kunnen worden, ondanks het niet behoren tot het «kernegezin»?

Voor lokaal ambassadepersoneel is door het kabinet op 14 augustus besloten dat naast het kernegezin ook inwonende afhankelijke familieleden in aanmerking kunnen komen voor evacuatie. Reden hiervoor was dat lokale stafleden tot het eind toe nodig waren in Afghanistan om de ambassade zo lang mogelijk open te kunnen houden; zij waren dus niet in de gelegenheid om afhankelijke familieleden elders in veiligheid te brengen.

298

Is er in het overleg op 11 augustus overwogen de overige aanvragers, zoals overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken op de charterpassagierslijst te zetten? Zo nee, waarom niet?

Nee. Op dat moment richtten het kabinetsbeleid en de evacuaties zich alleen op de Nederlanders die nog in Afghanistan aanwezig waren, de tolken die voor Nederland hadden gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie en de lokale ambassademedewerkers en hun gezinnen.

299

Wat is er besloten over het overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken en die niet op de charterpassagierslijst zijn gezet?

Zie antwoord op vraag 298.

300

Waarom is vastgehouden aan het besprokene in de ministerraad van 9 juli over de lokale medewerkers en hun kernegezin, en dat alleen nog gekeken zal worden naar enkele uitzonderingen op humanitaire gronden voor

andere inwonende familieleden? Is er in de tussenliggende tijd nog een veiligheidsanalyse gemaakt voor de overige familieleden op basis van de snel verslechterende veiligheidssituatie en de oprukkende Taliban? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Het kabinet heeft besloten aan te sluiten bij de bij de bestaande tolkenregeling. Bij het bepalen welke gezinsleden mee kunnen reizen met de hoofdpersoon die valt onder de doelgroep voor evacuatie is de feitelijke gezinsband als criterium gehanteerd. Het gaat daarbij in beginsel om echtgenoot/partner en minderjarige en jongvolwassen kinderen. Er is geen aparte veiligheidsanalyse gemaakt voor de gezinsleden.

301

Gaf de informatie van de MIVD van 12 augustus aanleiding de evacuatieplannen aan te passen? Zo ja, welke aanpassingen zijn doorgevoerd? Zo nee, waarom niet?

De informatie gaf geen aanleiding om de evacuatieplannen aan te passen. Wel gaf de informatie aanleiding om de evacuatieoperatie te versnellen.

302

Vormde de informatie van de MIVD van 12 augustus aanleiding voor een aanpassing van de veiligheidsanalyse?

De veiligheid in Afghanistan en meer specifiek in Kaboel werd voortdurend gemonitord en de veiligheidsanalyse werd aangepast op basis van informatie uit verschillende bronnen, waaronder de MIVD.

303

Is er op basis van de informatie van de MIVD van 12 augustus een risicoanalyse gemaakt voor de veiligheid van de nog in Afghanistan aanwezige tolken, het overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken? Zo ja, op welke wijze kon nog invulling gegeven worden aan de beschermingsverzoeken? Zo nee, waarom niet?

Nee. Er bestonden reeds analyses, de evacuatieplanning voor de groepen die toen daarvoor in aanmerking kwamen werd reeds uitgevoerd en zoals in het feitenrelaas van 7 september jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 800) beschreven wees de informatie van 12 augustus weliswaar op de mogelijkheid dat Kaboel in handen van de Taliban zou vallen, maar niet op korte termijn. De inschatting was op dat moment dat dat mogelijk binnen negentig dagen zou gebeuren.

304

Welke actiepunten volgden uit het interdepartementale overleg over de evacuatie van tolken en lokaal ambassadepersoneel met civiele charters op 10 augustus?

Defensie besloot om 1–2 civiele charters in te huren om het vervoer van te evacueren personen te versnellen ondanks dat op dat moment nog steeds voldoende civiele lijnvluchten vanaf Kaboel vertrokken.

305

Wat was de uitkomst van het interdepartementale gesprek op 11 augustus over de logistiek rondom chartervluchten?

De uitkomst van het interdepartementale overleg op 11 augustus was dat Defensie zorg zou dragen voor het aanvragen van commerciële charters naar Schiphol. Daarnaast zou Defensie zorg dragen voor het vervoer van Schiphol naar de opvanglocaties. De afwikkeling op het vliegveld zou door zorg van andere ministeries plaatsvinden.

306

Zijn er gelijkgezinde landen geweest die in juli of de eerste helft van augustus (voordat de Taliban Kaboel innamen) lokale staf van de ambassade of tolken met charters of eigen militaire transportvliegtuigen hebben uitgevlogen?

Ja, voor zover bekend waren er twee landen die met charters lokale staf hebben uitgevlogen voor de val van Kaboel.

307

Waarom is er op 9, 10 of 11 augustus niet besloten zo snel mogelijk met een Defensietoestel naar de luchthaven van Kaboel te vliegen voor evacuaties, in plaats van te wachten op een chartervlucht die pas voor 19 augustus ingehuurd werd?

Tot aan de genoemde data was het mogelijk commercieel vanuit Afghanistan te vliegen. Toen er signalen binnenkwamen dat commerciële vluchten van en naar Kaboel mogelijk eerder dan verwacht niet meer mogelijk zouden zijn, is ook gepland op charter vluchten.

308

Kunnen de besluiten die genomen zijn bij het bewindslidenoverleg van 11 augustus worden gedeeld met de Kamer? Kan het verslag of de notulen van dit overleg worden gedeeld met de Kamer?

309

Hebben ook andere inlichtingendiensten van bevriende landen de inschatting gemaakt dat de Taliban waarschijnlijk niet eerder dan binnen drie tot zes maanden de hoofdstad zouden overnemen? Waren alle diensten hierover eensluidend? Kan dit worden toegelicht?

De MIVD heeft doorlopend contact gehad met inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bondgenoten over de veiligheidssituatie en de opmars van de Taliban in Afghanistan. Over de partnerdiensten waarmee de MIVD contacten onderhoudt, alsmede de inhoud van deze contacten kan het kabinet in het openbaar geen uitspraken doen. Wel kan het kabinet in algemene zin melden dat de analyses van de MIVD in lijn waren met die van belangrijke partners.

310

Op hoeveel tolken had het overleg tussen Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Defensie, Justitie en Veiligheid over vertrek van lokaal ambassadepersoneel en tolken door middel van de inzet van civiele charters betrekking? Hoeveel tolken waren er op het moment van overleg al geïdentificeerd?

Er waren 67 tolken (waaronder enkele niet-tolken die hoog profiel werkzaamheden hadden verricht) door Defensie beoordeeld en

geaccordeerd. Onder andere deze groep zou met gezinsleden met de civiele charters naar Nederland overgebracht worden.

311

Wanneer en door wie is het verzoek tot versoepeling van de Nederlandse documentvereisten gedaan waartoe tijdens het bewindsliedenoverleg (BWO, Minister-President, Minister van Buitenlandse Zaken, Minister van Defensie en Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aanwezig) dd 11 augustus is besloten?

De bewindslieden hebben in gezamenlijkheid hiertoe besloten.

312

Waarom is niet in het feitenrelaas opgenomen dat het kabinet op 11 augustus aan RTL nieuws verklaart: «Hoewel het altijd een individuele beoordeling blijft, is het kabinet terughoudend in het honoreren van verzoeken van niet-tolken, zoals beveiligers, logistiek ondersteuners of medewerkers van niet-gouvernementele organisaties»? Waarom staat niet in het feitenrelaas vermeld dat het kabinet vreest dat bij het verruimen van de criteria «een niet-beheersbare toename volgt in het aantal aanvragen» omdat het immers «gaat [...] om een zeer omvangrijke groep mensen, gezien de vele internationale militaire (en politie-)missies in Afghanistan en vele militaire locaties waar coalitielanden, waaronder Nederland, werkzaam waren»? Tussen welke bewindslieden is dit standpunt afgestemd? Erkent het kabinet dat dit het standpunt van het kabinet was op 11 augustus? Wanneer is het standpunt van het kabinet gewijzigd, zoals Minister Kaag verklaarde tijdens het commissie debat? Naar aanleiding van welk overleg is dit standpunt gewijzigd? Waarom is het standpunt gewijzigd? Welk kabinetsstandpunt gold op 17 augustus dan wel tijdens het commissie-debat?

De reactie aan RTL waaraan wordt gerefereerd is gebaseerd op het op dat moment geldende kabinetsbeleid. De genoemde informatie kwam uit een reactie op vragen van de media. In het licht van de snel verslechterende situatie werd in de dagen daarna naar meer kwetsbare groepen gekeken.

313

In het feitenrelaas staat niet dat het tijdens het BWO overleg is gegaan over niet-tolken behalve lokale medewerkers. Is het tijdens het BWO op geen enkel moment gegaan over niet-tolken zoals bedoeld in de motie van het lid Belhaj c.s.? Zo ja wat is daar besproken en de uitkomst van?

Nee. Op dat moment lag de focus van het kabinetsbeleid nog op de tolken en de lokale stafleden.

314

Op 10 augustus is er overleg tussen de Ministeries van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Defensie, Justitie en Veiligheid over vertrek van lokaal ambassadepersoneel en tolken door middel van de inzet van civiele charters. Wat was inzet van de verschillende departementen in dit overleg, welke keuzes zijn er gemaakt tijdens dit overleg en welke afwegingen lagen daaraan ten grondslag?

Er werd zowel gekeken naar reguliere vliegtickets als de inzet van civiele charters. Zolang commercieel vliegen mogelijk was, was dat het uitgangspunt.

315

Wat verklaart dat de MIVD het op 10 augustus nog onwaarschijnlijk achtte dat de Taliban «binnen drie tot zes maanden» met geweld de hoofdstad zouden proberen in te nemen, terwijl de MIVD het op 13 augustus als onwaarschijnlijk beoordeelt dat de opmars van de Taliban richting Kaboel nog te stoppen is?

Op 10 augustus achtte de MIVD het onwaarschijnlijk dat de Taliban met geweld binnen drie tot zes maanden Kaboel zouden proberen in te nemen omdat de Taliban ook alternatieven had om zonder geweld de macht te grijpen. Zo gaf de MIVD aan dat de Taliban door Kaboel te omsingelen en de Afghaanse strijdkrachten verder te demoraliseren de hoofdstad ook zouden kunnen laten vallen.

Vervolgens beoordeelt de MIVD op 13 augustus, na het vallen van belangrijke steden als Herat en Kandahar, dat het onwaarschijnlijk is dat de opmars van de Taliban richting Kaboel nog te stoppen is. Daarbij vertoont de overheid tekenen van implosie doordat de Afghaanse strijdkrachten zich terugtrekken en zelfs overgeven. Uiteindelijk neemt de Taliban op 15 augustus daadwerkelijk de macht over Kaboel over zonder daarbij geweld te hoeven gebruiken.

316

Wat wordt bedoeld met dat de IND op 14 augustus akkoord gaf op het versneld verstrekken van visa voor tolken die erkend zijn door Defensie en documenten op orde hebben? Was hier vóór 14 augustus geen sprake van, en zo nee, waarom niet?

Zie antwoord vraag 62.

317

Waarom vormde de informatie van de MIVD van 12 augustus geen aanleiding tot het aanpassen van de planning dat een evacuatie uiterlijk eind augustus moest zijn afgerond?

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in Kaboel zijn op 12 augustus de beschikbare militaire vliegtuigen gereed gesteld om op korte termijn te kunnen vertrekken en is uit een internationale militaire pool een C-17 vliegtuig gereserveerd. Daarnaast worden op 13 augustus door Defensie twee commerciële charters ingehuurd op 19 en 22 augustus (met een optie op een charter voor 25 augustus), bovenop de tickets die al voor 97 personen waren geboekt. Dit omdat werd ingeschat dat de kans toenam dat de lijnvluchtopties zouden komen te vervallen en dat er naar verwachting in elk geval geen tickets meer bijgeboekt zouden kunnen worden. De MIVD gaf aan dat de situatie in Kaboel onvoorspelbaar kon worden, maar had niet verwacht dat Kaboel op korte termijn zou vallen. De inschatting was op dat moment dat dat mogelijk binnen negentig dagen zou gebeuren.

318

Vormden de berichten dat de Afghaanse overheid zal capituleren bij het verliezen van Kandahar en Mazar-e-Sharif aanleiding voor het aanpassen van de bestaande evacuatieplannen? Zo ja, welke aanpassingen zijn doorgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Er zijn op dat moment geen aanpassingen doorgevoerd in de bestaande evacuatieplannen. Wel is kort daarna besloten de evacuatie operatie versneld uit te voeren.

319

Waarom is vastgehouden aan het besprokene in de ministerraad van 9 juli over de lokale medewerkers en hun kerngezin, en dat alleen nog gekeken zal worden naar enkele uitzonderingen op humanitaire gronden voor andere inwonende familieleden? Is er in de tussenliggende tijd nog een veiligheidsanalyse gemaakt voor de overige familieleden op basis van de snel verslechterende veiligheidssituatie en de oprukkende Taliban? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 300.

320

Is er op basis van de informatie van de MIVD van 13 augustus een risicoanalyse gemaakt voor de veiligheid van de nog in Afghanistan aanwezige tolken, het overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken? Zo ja, op welke wijze kon nog invulling gegeven worden aan de beschermingsverzoeken? Zo nee, waarom niet?

Dagelijks is de risicoanalyse aangepast op basis van de veranderende omstandigheden. Hiermee worden de evacuatieopties geanalyseerd en worden eventuele aanpassingen gedaan. De veranderende veiligheidssituatie leidde ertoe dat, reeds voor 13 augustus, besloten werd om met civiele charters tolken uit het land te halen.

321

Was het voor 14 augustus voor Nederland nog niet duidelijk of en wanneer internationale partners Kaboel zouden verlaten of in afgeslankte vorm verder zouden gaan in de buurt van het vliegveld?

Voor 14 augustus was dat nog niet duidelijk. Er was voortdurend nauw contact met internationale partners en vrijwel iedereen was verrast door de snelle opmars van de Taliban. Gedurende het weekend werd duidelijk dat (bijna alle) internationale partners vertrokken richting het vliegveld op indringend advies van de VS. Enkelen besloten Kaboel datzelfde weekend te verlaten.

322

Op welke manier is getracht het overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghanen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken in veiligheid te brengen?

Op dezelfde manier als de andere categorieën die in aanmerking kwamen voor overplaatsing naar Nederland.

323

Uit hoeveel mensen zou het beoogde belteam moeten bestaan?

Tot de val van Kaboel werd ervan uitgegaan dat het reguliere contactcenter van Buitenlandse Zaken het aantal verzoeken van Nederlanders in Afghanistan kon behandelen. De inzet was om de capaciteit af te stemmen op de behoefte.

324

Kan nader worden toegelicht hoe het proces van het «versneld» afgeven van visa precies is verlopen?

Zie antwoord op vraag 62.

325

Is het lokale personeel ingelicht over de voorbereidingen voor vertrek naar de nieuwe locatie in de nacht van 12 op 13 augustus?

De verplaatsing waarop waarschijnlijk wordt bedoeld vond plaats in de nacht van 14 op 15 augustus. Al geruime tijd daarvoor was met de lokale staf gedeeld dat er gevorderde plannen waren voor een verplaatsing van de ambassade van Camp Castor naar de beveiligde Green Zone in het geval van een verslechterde veiligheidssituatie. Vanwege het plotselinge vertrek van de VS en het VK uit de Green Zone in de nacht van 14 op 15 augustus bleek dat uiteindelijk geen optie en zag het ambassadeteam zich genooddaakt in navolging van de genoemde landen uit te wijken naar het vliegveld.

326

Is er niet op 13 augustus al overwogen militairen te sturen? Waarom niet?

Nee. Op 13 augustus was de situatie in Kaboel nog onder controle. Wel is de opdracht gegeven eenheden van Defensie op een hogere paraatheidsstatus te zetten om snel te kunnen worden ingezet.

327

Waarom geeft de IND pas op 14 augustus akkoord op versnelde afgifte van visa voor tolken?

Zie antwoord op vraag 62.

328

Is de IND in het spoedoverleg tussen de ambassade en de IND ook verzocht tot versnelde beoordeling van de lopende aanvragen?

Ja, dat was het doel van het overleg.

329

Op wie had de evacuatieplanning betrekking? Kan het document gedeeld worden met de Kamer?

Uitgezonden staf plus persoonsbeveiligers, lokale staf en familieleden, geregistreerde Nederlanders in Afghanistan, een aantal Zwitsers (conform eerder gemaakte afspraken plus hun Finse persoonsbeveiligers) en een kleine dertig Hongaarse beveiligers van de ambassade. Dit document is geclassificeerd en kan daarom niet gedeeld worden met de Kamer.

330

Waarom wordt er op 12 augustus besloten om pas op 16 en 17 augustus met een C-17 naar Kabul te vliegen, was dat eerder niet mogelijk? Met welk doel en voor welke doelgroep vlogen de vliegtuigen? Zijn er er vliegtuigen vertrokken die niet geheel gevuld waren? Zo ja, hoe kwam dat?

De C-17 vliegtuigen van de Heavy Airlift Wing uit Hongarije waren niet eerder beschikbaar. De C-17 was bedoeld om evacués in Kaboel voor Nederland op te halen. Vanwege de heersende chaos, grote onduidelijkheid gecombineerd met het niet aanwezig zijn van evacués en de snelheid waarmee vliegtuigen

weer moesten vertrekken, zijn vliegtuigen niet altijd geheel gevuld vertrokken.

331

Geldt het besluit tot uitvoering van de screening en documentencheck in Nederland en dit als eis vooraf te laten vallen ook voor het lokale (ambassade) personeel? Wie vallen er nog meer onder dit besluit?

De documentencheck voor het lokale ambassadepersoneel was reeds afgerond voor 14 augustus 2021 en gelet op hun functie bij de Nederlandse ambassade is een falsificatiecheck niet uitgevoerd. Er vielen geen andere personen onder dit besluit aangezien er daarna geen reguliere vluchten meer plaatsvonden.

332

Toen de veiligheidsdriehoek op 13 augustus werd doorbroken, was toen de verwachting van het kabinet dat iedereen op tijd geëvacueerd kon worden? Zo nee, wat was dan wel de verwachting? Waarom is na 13 augustus niet besloten de tickets te vervroegen toen de dreiging dat Kaboel zou vallen reëler bleek?

Op 13 augustus werd duidelijk dat de evacuatieoperatie versneld uitgevoerd zou moeten worden. De verwachting was op dat moment nog dat iedereen op tijd geëvacueerd kon worden, maar naast de tickets voor de commerciële vluchten werd die dag ook het inhuren van een charter in gang gezet die enkele dagen later in Kaboel zou zijn. Door de val van Kaboel die zondag, en het wegvallen van commercieel luchtverkeer, moesten de charters worden omgezet naar militaire charters en toestellen.

333

Wat hebben de belteams gecommuniceerd met de in Afghanistan aanwezige tolken over evacuatiemogelijkheden?

Het tolkenbelteam heeft een eerste keer contact met de tolken gehad om hen te informeren over de richtlijnen voorafgaand aan evacuatie en *on spot* (Orange) identificatie op het vliegveld. Na het bericht van de VS over een terroristische dreiging richting het vliegveld is er voor een tweede keer contact geweest met het advies om weg te gaan bij het vliegveld en een veilig heenkomen te zoeken. Toen evacuatie niet meer mogelijk bleek, is voor een derde maal contact gezocht met de boodschap dat Nederland andere extractiemogelijkheden onderzocht en contact zou houden met hen voor latere evacuatiemogelijkheden.

334

Op 13 augustus oordeelt de MIVD dat het onwaarschijnlijk is dat de opmars van de Taliban richting Kaboel nog te stoppen is. Veel coalitielanden en ook Nederland, passen de plannen aan. Op welke manier heeft afstemming plaatsgevonden tussen de coalitielanden?

Defensie heeft in deze periode dagelijks contact gehouden met coalitielanden, zowel per VTC als telefoon.

335

Om welke redenen is de IND pas op 14 augustus akkoord met versnelde afgifte van visa voor tolken die erkend zijn door Defensie en documenten op orde hebben, waarbij besloten wordt de screening en documentencheck in Nederland uit te voeren en als eis vooraf te laten vallen?

Zie antwoord op vraag 62.

336

Gaat het belteam ook contact opnemen met het overig personeel dat lokaal door Nederland is ingehuurd of rechtstreeks voor Nederland heeft gewerkt en Afghansen die voor ngo's of met Nederlandse organisaties werken of heeft gewerkt? Zo ja, heeft het belteam toegang tot de benodigde informatie om contact op te nemen? Zo nee, waarom niet?

Nee, er wordt op dit moment vanuit gegaan dat mensen die nu nog in Afghanistan zijn en naar Nederland willen zichzelf melden. De praktijk van de afgelopen weken leert dat dit ook zo is.

337

Wat wordt bedoeld met dat defensie op 15 augustus aangeeft militaire middelen in te kunnen zetten voor evacuatie? Om welke militaire middelen gaat het?

Het gaat hier om transportvliegtuigen en speciale eenheden.

338

Klopt het dat afhankelijke familieleden die niet tot het «kerngezin» behoorden van lokaal ambassadepersoneel pas vanaf 14 augustus in aanmerking kwamen voor evacuatie, en dat dit voor het overgrote deel van hen daarmee waarschijnlijk te laat was? Waarom is hier niet eerder toe besloten?

In de MR van 9 juli is bepaald dat voor gezinsleden van het lokaal personeel hetzelfde beleid zou gelden zoals dat voor de tolken sinds 2014 gold – alleen kerngezinnen en jong volwassenen. Tijdens een bewindslidenoverleg op 14 augustus jl. heeft het kabinet besloten dat voor het lokale ambassadepersoneel naast het kerngezin ook inwonende afhankelijke familieleden in aanmerking kunnen komen voor evacuatie. Reden hiervoor is dat lokale stafleden tot het eind toe nodig waren in Afghanistan om de ambassade zo lang mogelijk open te kunnen houden; zij waren dus niet in de gelegenheid om afhankelijke familieleden elders in veiligheid te brengen.

339

Welk protocol verplichtte de Nederlandse ambassade om lokaal personeel achter te laten bij de evacuatie naar het vliegveld? Is er sindsdien discussie geweest binnen het kabinet en/of met bondgenoten over nut en noodzaak van dit protocol?

Er is geen specifiek protocol hiervoor, dus daar is binnen het kabinet en/of met bondgenoten ook niet verder over gesproken. Lokale medewerkers werden door de Amerikaanse beheerders niet toegelaten tot de luchthaven. De evacuatie naar de luchthaven vond in de nacht plaats toen er geen lokale medewerkers aanwezig waren op de ambassade. Direct na de noodverplaatsing is contact gezocht met de lokale staf.

340

Wat is de inhoud van de geldende protocollen? Is het achterlaten van documenten voor lokale medewerkers en tolken in plaats van fysiek geven van deze documenten aan de desbetreffende mensen onderdeel van deze protocollen?

Bij een plotseling vertrek waarbij de ambassade onbeheerd moet worden achtergelaten wordt (indien nog mogelijk) de noodvernietigingsprocedure gevolgd. Het achterlaten van «safe passage» documenten voor de lokale staf is daarbij een gebruikelijke stap. Het was in dit geval niet mogelijk om deze documenten persoonlijk in handen van de lokale staf te geven.

341

Is bij het verlaten van de ambassade gevoelige informatie – inclusief identiteitspapieren en andere belangrijke documenten van (oud)-defensie personeel en lokaal ambassadepersoneel – achtergelaten? Zo ja, welke documenten zijn naast safe passage brieven achtergebleven?

In de laatste fase van de evacuatie, in de nacht van 14 op 15 augustus, zijn telefoonlijsten, foto's, visum stickers en ambassadeservers vernietigd conform geldende protocollen. Visumaanvragen waren op dat moment reeds vernietigd. Reisdocumenten van enkele tolken die zouden uitvliegen op commerciële vluchten in de week van 15 augustus, zijn overgedragen aan een lokale ambassademedewerker, die deze heeft uitgereikt aan betrokkenen. Vernietiging van die documenten zou verregaande gevolgen hebben voor het vertrek van betrokkenen. Alleen deze documenten waren in bewaring op de ambassade. Achtergelaten *safe passage* brieven stonden expliciet niet op naam vermeld.

342

Op welke manier zijn lokale medewerkers en tolken ondersteund bij het verkrijgen van de safe passage brieven en eventueel andere documenten die nog op de ambassade liggen? Is er overwogen om de BSB en speciale eenheden in te zetten bij de toegang van ambassade van lokale medewerkers en tolken?

De documenten zijn overgedragen aan een lokale ambassademedewerker, die contact heeft opgenomen met betrokkenen voor de overdracht van de documenten. Bij vertrek van het uitgezonden ambassadepersoneel is de bewaking en integriteit van de post al die tijd intact gebleven. Toegang tot het complex vormde als zodanig geen bedreiging voor lokale medewerkers en tolken. De veiligheidssituatie liet het niet toe de luchthaven te verlaten.

343

Is er tussen het Amerikaanse advies aan de ambassade om naar het vliegveld te verplaatsen om 14 augustus 23.50 uur en de daadwerkelijke verplaatsing om 15 augustus 01.00 uur contact geweest tussen de ambassade en het ministerie in Den Haag? Zo ja, wat is hier besproken? En kan het exacte tijdstip worden aangegeven waarop de Minister op de hoogte werd gesteld van de verplaatsing?

De crisiscoördinator van BZ (CCC) is rond 01.00 uur Nederlandse tijd, vlak voor het vertrek van het team, op de hoogte gebracht. Daarbij is de CCC geïnformeerd over de waarschuwing van de VS en het besluit van de leiding van de post die op advies van de commandant van de BSB en op dringend advies van de VS besloot om te verplaatsen naar het vliegveld. Meteen hierna is de Plaatsvervangend Secretaris Generaal van BZ door de CCC telefonisch op de hoogte gebracht. Vervolgens is ook de Minister geïnformeerd door haar persoonlijk secretaris. Andere direct betrokkenen zijn per mail geïnformeerd om 02.48 uur door de CCC.

344

Op welke manier is de lokale staf op 14 augustus ingelicht over de belegde speciale bijeenkomst van 15 augustus? Zijn hier documenten van en kunnen die worden gedeeld met de Kamer?

Zij zijn hierover telefonisch geïnformeerd via de vertegenwoordiger van de lokale staf. Hier zijn geen documenten van.

345

Wat zijn de definitie en criteria voor «afhankelijke familieleden?»

Het gaat hier om inwonende familieleden die meer dan gebruikelijk afhankelijk zijn van de hoofdpersoon.

346

Klopt het dat tolken een bepaalde periode niet bij documenten konden? Hoelang was dit?

Ja dit klopt. Na de verplaatsing van de ambassade naar de luchthaven op 15 augustus konden tolken twee dagen niet bij hun documenten.

Zoals ook omschreven in het feitenrelaas werd de ambassade op dringend advies van de VS op 15 augustus om 01:00 verplaatst naar de luchthaven. Het op de ambassade achterlaten van *safe passage* brieven en andere documenten was hierbij een bewuste keuze, omdat de lokale medewerkers op deze wijze toegang konden krijgen tot deze documenten. Dit was niet het geval geweest als de uitgezonden medewerkers de documenten hadden meegenomen naar de veilige locatie op het vliegveld, aangezien de lokale staf op dat moment geen toegang tot de luchthaven zou krijgen. Toen de vertegenwoordigers van de lokale staf de volgende ochtend vroeg geïnformeerd werden over de nachtelijke verplaatsing, ontvingen zij tevens de informatie die nodig was om toegang te krijgen tot de achtergelaten documenten.

347

Klopt het dat lokale medewerkers er niet van op de hoogte waren dat ambassadepersoneel was vertrokken?

Zoals ook omschreven in het feitenrelaas werd de ambassade op dringend advies van de VS op 15 augustus om 01:00 verplaatst naar de luchthaven. Tijdens de verplaatsing naar het vliegveld was er om veiligheidsredenen geen extern contact mogelijk. Vertegenwoordigers van de lokale medewerkers van de ambassade zijn zo snel mogelijk, rond 6.30 uur lokale tijd, geïnformeerd over de nachtelijke verplaatsing van de ambassade.

348

Waarom wordt de uitzondering op afhankelijke inwonende familieleden alleen gemaakt voor Afghaanse medewerkers van de Nederlandse ambassade en niet voor de overige groepen?

Tijdens het bewindslidenoverleg op 14 augustus jl is besloten dat voor het lokale ambassadepersoneel naast het kerngezin ook inwonende afhankelijke familieleden in aanmerking kunnen komen voor evacuatie. Reden hiervoor is dat lokale stafleden tot het eind toe nodig waren in Afghanistan om de ambassade zo lang mogelijk open te kunnen houden; zij waren dus niet in de

gelegenheid om afhankelijke familieleden elders in veiligheid te brengen.

349

Is het Amerikaanse advies van 14 augustus om 23.50 uur om te verplaatsen naar het vliegveld alleen gericht aan het Nederlandse ambassadepersoneel? Zo ja, waarom?

Graag verwijs ik u naar het feitenrelaas

In de middag van 14 augustus geeft de VS aan de evacuatie te faciliteren en dringt er bij partnerlanden/partnerlanden op aan hetzelfde te doen. Of de VS om 23.50 uur naast Nederland ook nog andere landen heeft gewaarschuwd, is niet bekend.

350

Op welke manier is in Nederland en in Afghanistan gecommuniceerd over het openen van het emailadres kabul@minbuza.nl? Betrof deze communicatie ook de specifieke informatie die aanvragers voor de evacuatielijst moesten aanleveren om in aanmerking te komen?

Er is in de algemene e-mailpostbus van de ambassade verwezen naar het e-mailadres kabul@minbuza.nl. Dit betrof geen specifieke informatie.

351

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 15 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

352

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 788) zijn er op deze dag door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

De evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden. De motie van het lid Belhaj c.s. was op dit moment nog niet aangenomen.

Er zijn op 15 augustus geen personen van de evacuatielijst geëvacueerd.

353

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 15 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Vanaf 17 augustus zijn beveiligers, logistiek medewerkers en anderen die eerder waren afgewezen alsnog op de lijst gezet. De instroom was dermate groot dat geen exacte cijfers kunnen

worden gegeven. Wel zijn tenminste 25 aanvragers van wie het dossier al bekend was aan de lijst toegevoegd.

354

Is er overwogen om in plaats van een Nederlands telefoonnummer voor het contactcenter van Buitenlandse Zaken een lokaal nummer te openen? Is er uiteindelijk een lokaal nummer ter beschikking gesteld?

Het beschikbaar stellen van een lokaal telefoonnummer met aansluiting op het 24/7 consulaire contact center was niet mogelijk en is daarom ook niet overwogen.

355

Zijn er signalen bekend dat het Nederlandse nummer niet te allen tijden vanuit Afghanistan bereikbaar was? Zo ja, wat er is gedaan om de bereikbaarheid van dit telefoonnummer te vergroten?

Het 24/7 consulaire contact center was al opgeschaald vanwege COVID en reizen in de zomer, maar heeft de capaciteit verder opgeschaald ten behoeve van de Afghanistan crisis. Over het algemeen was de wachttijd voor telefoontjes over Afghanistan was gedurende de hele periode hooguit enkele minuten. Op piekmomenten is het echter voorgekomen dat mensen langdurig in de wacht stonden, gezien de overbelasting van de lijnen. Zodra dat werd geconstateerd is er opgeschaald. Advies was om ook een mail naar kabul@minbuza.nl te sturen.

356

Kan in tabelvorm een overzicht worden gegeven van het aantal medewerkers van Buitenlandse Zaken dat de eerste vier dagen (en nachten) sinds de val van Kaboel tot de inbox van kabul@minbuza.nl beheerden? Kan dit eveneens worden gedaan voor het belteam?

Zie antwoord op vraag 11.

In de eerste vier dagen en nachten sinds de val van Kaboel is het inbox- en belteam van totaal 30 medewerkers verdubbeld naar 60 medewerkers.

357

Zijn er verloven van medewerkers van Buitenlandse Zaken ingetrokken om het crisisteam te versterken? Zo ja, hoeveel? Zo nee, op welke manier werden medewerkers ingedeeld door het crisisteam?

Het was niet nodig om verloven in te trekken omdat zeer veel BZ-medewerkers zich onmiddellijk aanmeldden om bij te dragen aan de crisisoperatie. Velen voelden zich betrokken en hebben zich gedurende deze periode zeer actief ingezet, ook in de nachten en weekenden. Daarbij is ook een flink aantal collega's teruggekomen van verlof, zonder dat dit hun gevraagd hoefde te worden. In totaal hebben ruim 330 collega's op het departement meegewerkt in de crisisorganisatie, naast vele collega's op de posten.

358

Hoeveel medewerkers stelden de IND en Defensie op de eerste dag beschikbaar voor het crisisteam?

Defensie heeft direct drie personen en de IND twee personen, olopemd naar 4 personen de dagen erna afgevaardigd bij het

crisisteam op de locatie van de Buitenlandse Zaken, oplopend tot twintig personen van Defensie in de dagen erna.

359

Wat was de uitkomst van de verkenningen die door BSB zijn uitgevoerd om lokale medewerkers en tolken op het vliegveld te krijgen?

Teamleden van de BSB hebben rond 04:15 uur (NLD) een verkenning gedaan naar Abbey gate om te kijken of deze vrij was van Taliban en andere personen en om te bezien hoe de lokale medewerkers op het vliegveld binnen konden worden gebracht. De lockdown van het vliegveld was op dat moment nog gaande, de gate was gesloten.

Om 06:30 uur (NLD) wordt het BSB team gebriefd over het plan om de lokale medewerkers en tolken alsnog op de luchthaven te krijgen. Aan het einde van de briefing komt het bericht dat de C17 vlucht geen toestemming krijgt om te landen, daarnaast zitten alle gates dicht. De lokale medewerkers en tolken kunnen niet naar binnen.

Om 07:00 uur doet het BSB team nog een verkenning naar de North-gate om te bezien of de lokale medewerkers en tolken daar wel binnen gehaald kunnen worden. Tijdens de verkenning ziet het BSB team dat de Taliban zich op 20 meter afstand van de muur om het vliegveld bevindt. Aan de opgeroepen lokale medewerkers en tolken wordt het bericht uitgedaan weer naar huis terug te keren.

360

Op welke manier is getracht om lokale medewerkers en tolken te ondersteunen bij hun tocht naar het vliegveld?

Door continue in contact met hen te zijn en hen te begeleiden naar de juiste evacuatieplaats. Er zijn kaartmateriaal en aanwijzingen opgesteld en verstrekt die door de belteams zijn gebruikt om lokale medewerkers en tolken, maar ook andere evacueés telefonisch naar juiste plekken te begeleiden. Vooraf kregen zij per e-mail instructies over de route en de verzamellocatie. Tevens werden instructies gegeven hoe zij zich herkenbaar konden maken aan de Nederlandse militairen. Voorbeelden hiervan zijn het dragen van oranje kledingstukken of het meenemen van een handgeschreven karton met daarop de tekst «Nederland.»

361

Welke instructies zijn er gegeven aan de lokale medewerkers, tolken en gezinsleden die voor de poort klaar stonden voor de C-17 vlucht?

De opgeroepen personen zijn dringend geadviseerd weer terug naar huis te gaan of een veilige locatie te zoeken in de omgeving van de luchthaven.

362

Welke informatie lag ten grondslag aan het in het spoedoverleg tussen de Minister-President, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid om de ambassade te pogen open te houden genomen besluit? Op welke manier verschilde deze informatie met de situatie in Kabul?

Zie het feitenrelaas en de beantwoording van vraag 19.

363

Kan het kabinet het exacte tijdstip aangeven waarop het nieuwe emailadres kabul@minbuza.nl na het afsluiten van de server op de ambassade vanuit Den Haag werd opengesteld? Kan het kabinet ook aangeven waarom dit niet direct na het afsluiten van de server in Kaboel kon gebeuren? Was er in de planning geen rekening gehouden met een naadloos aansluitende backup?

Het emailadres kabul@minbuza.nl is rond 14.00 uur op 15 augustus opengesteld. Door het onverwachte vertrek van de ambassade de nacht ervoor kon er niet worden zorggedragen voor een naadloos aansluitende *back-up*. Het vervangend mailadres is zo snel mogelijk geactiveerd en bekend gesteld.

364

Is het voorgekomen dat een bericht naar het contactemailadres van Buitenlands Zaken niet goed aankwam omdat deze grote bestanden in bijlages niet kon verwerken? Wanneer en hoe vaak is dit gebeurt?

De mailbox kan bestanden tot een bepaalde grootte ontvangen. BZ ontvangt geen notificatie als een bericht niet verstuurd kan worden. Om die reden is niet aan te geven wanneer en hoe vaak dit eventueel gebeurd zou kunnen zijn.

365

Kan worden aangegeven van welke landen de ambassades op 16 augustus al hun diplomaten uitvlogen? Kan daarbij ook worden aangegeven of hierbij ook landen zaten die net zoals Nederland later weer een ambassadeur invlogen? Kan hierbij ook worden aangegeven of de landen die al hun diplomaten uitvlogen op dat moment nog tientallen tolken en tientallen zo niet honderden eigen onderdanen moesten evacueren?

Zeker acht EU-lidstaten vlogen net als Nederland hun uitgezonden diplomatieke staf uit op 16 augustus. Zeker twee van hen kwamen – net als Nederland – enkele dagen later terug. Alle landen die hun personeel uitvlogen moesten op dat moment nog zeker tientallen en in enkele gevallen zelfs honderden paspoorthouders en Afghanen evacueren.

366

Met wie in Den Haag heeft het Nederlandse team in Kaboel contact gehad tussen het moment dat de VS hen op 16 augustus duidelijk maakte na die dag geen Amerikaanse vertrekvlucht te kunnen garanderen, en het daadwerkelijke moment van vertrek? Was de Minister van buitenlandse zaken gekend in dit besluit?

Het Nederlandse team in Kaboel heeft contact gehad met de betreffende bewindspersonen.

367

Wie was de in het feitenrelaas genoemde «leiding ter plekke» van het team? Was dit de hoogste aanwezige diplomaat of een militair?

Dit was de diplomatieke leiding ter plekke. Deze nam besluiten op basis van het advies van de commandant van het BSB-detachement.

368

Is er op 15 augustus en 16 augustus contact geweest tussen de Nederlandse vertegenwoordiging in Kaboel en de aansturing van de evacuatie in Den Haag over de afhankelijkheid van Amerikaanse vertrekluchten, en de mogelijkheid dat er ook op een Nederlandse militaire vlucht gerekend kon worden? Wanneer vonden deze contacten plaats, en wat is er besproken? Speelden de technische problemen met de C130 die al in de regio was hierbij een rol als beperkende factor?

Er is intensief, meer keren per dag contact geweest tussen de medewerkers in Kaboel en de crisiscoördinatie in Den Haag. Defensie heeft gepland op de inzet van een C-17 van de HAW om de evacuatie op 16 en 17 augustus uit te voeren. De vliegtuigen hadden voldoende capaciteit om evacuees uit te vliegen. De technische staat van de C-130 in de regio was geen beperkende factor.

369

Is er op of kort voorafgaand aan 15 en 16 augustus contact geweest met andere Europese landen, om eventueel op een van hun vluchten mee te kunnen, en zo langer te blijven op de luchthaven van Kaboel zonder van Amerikaanse vertrekluchten afhankelijk te zijn?

Nederland besloot evenals de meeste andere landen in deze fase in te zetten op het zo snel mogelijk invliegen van eigen versterkte capaciteit, om niet afhankelijk te zijn van andere landen.

370

Wat houdt het plan van 16 augustus van de BSB om lokale medewerkers en tolken het vliegveld te krijgen in? In welk opzicht was dit nieuw?

Het BSB-team maakt op 16 augustus een nieuw plan om lokale medewerkers en tolken naar binnen te krijgen op het vliegveld. Het plan ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- Verkennen of de toegang via de Abbey Gate te gebruiken is;
- De inhuur van busjes op het vliegveld;
- Afspraken maken met het personeel van de terminal;
- BSB-bezetting bij de Abbey Gate om lokale medewerkers en tolken te identificeren en geïdentificeerde personen tot binnen de poort te begeleiden;
- VS militairen onderzoeken de binnengehaalde personen op het bezit van gevaarlijke voorwerpen;
- Doorgeleiden van de personen naar een opvanglocatie op het vliegveld, waar medewerkers van Buitenlandse Zaken de personen controleren aan de hand van een namenlijst;
- Vervoer van de personen naar de terminal met busjes;
- Opvang van de te evacueren personen bij de terminal door de BSB.

Op 15 augustus was er ook een plan gemaakt om de lokale medewerkers en tolken het vliegveld in te krijgen. De snel verslechterende veiligheidssituatie maakte dat dit plan op dat moment niet uitvoerbaar was.

371

Is er, bijvoorbeeld op het vlak van ICT, een externe partij ingeschakeld voor het crisisteam?

Het crisisteam heeft vanaf 15 augustus op continue basis de beschikking gehad over ondersteuning van de eigen directie Informatievoorziening en Digitale Innovatie.

372

Hoelang zat er tussen de periode dat de server was losgekoppeld en dat er een nieuw e-mail adres bekend werd gemaakt?

De server in Kabul is losgekoppeld in het kader van de noodvernietingsprocedure aan het begin van de nacht op 15 augustus vlak voor vertrek van de ambassade naar het vliegveld. Het mailadres kabul@minbuza.nl was rond 14.00 uur op 15 augustus operationeel.

373

Wie was onderdeel van het interdepartementaal crisisberaad?

Zie antwoord op vraag 292.

374

De Minister van Buitenlandse Zaken stelt met Secretary of State Blinken het belang van het openhouden van het vliegveld te hebben besproken voor de evacuatie van landgenoten en Afghanen die voor de missies van de internationale coalitie hebben gediend, maar wie en welke categorieën werden hiermee bedoeld?

Het gaat hier om de Nederlanders die nog in Afghanistan aanwezig waren, de tolken die voor Nederland hadden gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie en de lokale medewerkers van de ambassade en van de NAVO-vertegenwoordiging en hun gezinnen.

375

Op welk tijdstip vond het BWO op 16 augustus plaats?

In de middag van 16 augustus is er tussen 16.00 en 18.30 uur doorlopend telefonisch contact geweest tussen de betrokken bewindspersonen.

376

Waarom beschikte het COA niet over voldoende reguliere opvangruimte om de geëvacueerde Afghanen op te kunnen vangen?

De Kamer is in verschillende brieven geïnformeerd over de beperkte capaciteit van de COA-opvang en de oorzaken hiervan. Al voordat sprake was van evacuatie uit Afghanistan was de er sprake van druk op capaciteit bij het COA, als gevolg van hogere instroom dan verwacht, vertraagde uitstroom vergunninghouders naar gemeenten en sluitende locaties. Doordat de tolken in eerste instantie in kleine aantallen naar Nederland reisden konden zij in de reguliere opvang worden geplaatst. Met de overkomst van het lokale personeel en de grote groep tolken en hun gezinsleden in samenloop met de hogere asielinstroom was er bij het COA onvoldoende plek om hen allemaal op te vangen. De groep die geëvacueerd werd is uiteindelijk nog groter geworden en er moest opvang worden geregeld voor circa 2.000 personen.

377

Heeft het COA niet eerder dan 17 augustus voorzien dat het een groep geëvacueerde Afghanen zou moeten opvangen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom heeft het pas 17 augustus een verzoek gedaan aan Defensie voor het beschikbaar stellen van ruimte?

Het Ministerie van JenV is al voor 17 augustus in contact getreden met Defensie en het COA over de opvang van de evacuees en het COA heeft naar aanleiding daarvan direct verder contacten gelegd met Defensie. Dit mede gezien de toen al bestaande druk op capaciteit, zoals aangegeven in het antwoord op vraag 376. Derhalve waren er al voor 17 augustus contacten tussen het COA en Defensie om gebruik te kunnen maken van defensielocaties. Op 17 augustus zijn de afspraken voor het gebruik van Zoutkamp geformaliseerd.

378

Wat was de inhoud van het gesprek tussen de Minister-President en de premier van Pakistan? Is het in dit gesprek ook gegaan over de opvang van vluchtelingen uit Afghanistan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierover afgesproken?

De Pakistaanse premier Imran Khan sprak zijn steun uit aan de Nederlandse evacuatie-operatie. Tevens werd kort van gedachten gewisseld naar aanleiding van de eerste persverklaringen van de Taliban.

379

Wat was het defect waardoor de C-130 niet langer inzetbaar was? Heeft dit defect brede implicaties voor de betrouwbaarheid van de C-130?

Bij de landing aan het einde van de eerste evacuatievlucht heeft de C-130 te kampen gehad met een defect aan het hydraulisch systeem.

380

Met hoeveel extra militairen werd het nieuw ingevlogen team begeleid in Kabul? Zijn er scenario's voorgelegd aan de Minister van Defensie om meer militairen te sturen op dit moment?

Het nieuw ingevlogen team is met 43 militairen van speciale eenheden naar Kaboel gevlogen. Later zijn nog eens 25 militairen ingevlogen. In totaal ging het om 90 militairen, waarvan een deel de vluchten tussen Kaboel en Islamabad vice versa begeleidde. Er zijn later scenario's voorgelegd aan de Minister van Defensie waarop besloten is om additionele eenheden van het Special Operations Command, het Korps Mariniers, helikopters en de Luchtmobiele Brigade op een verhoogde gereedheid te zetten.

381

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 16 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

382

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op deze dag door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Er zijn op 16 augustus geen personen van de evacuatielijst geëvacueerd. Ook verder was de situatie gelijk aan de dag ervoor,

zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden. De motie van het lid Belhaj c.s. was op dit moment nog niet aangenomen.

383

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 16 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Het kabinet heeft in de Kamerbrief van 18 augustus direct aangegeven dat betrokkenen of maatschappelijke organisaties personen die voor evacuatie in aanmerking zouden kunnen komen konden doorgeven via telefoonnummer +31 247 247 247 of via het emailadres kabul@minbuza.nl. Achter zowel dit telefoonnummer als dit emailadres zat een crisisteam dat dag en nacht, zeven dagen per week bezet was en alle aanmeldingen registreerde.

384

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 17 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

385

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 17 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Er zijn op 17 augustus 12 Nederlanders van de evacuatielijst geëvacueerd. Verder was de situatie gelijk aan die van de dagen ervoor, zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden. De motie van het lid Belhaj c.s. was op dit moment nog niet aangenomen.

386

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 17 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Nee. Zie ook het antwoord op vraag 383.

387

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 18 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

388

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 18 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Op 18 augustus zijn 36 personen van de evacuatielijst geëvacueerd. Verder was de situatie gelijk aan die van de dagen ervoor, zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden. De motie van het lid Belhaj c.s. werd op deze dag aangenomen.

389

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 18 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Nee. Wel heeft het kabinet in zijn Kamerbrief van 18 augustus direct aangegeven dat betrokkenen of maatschappelijke organisaties personen die voor evacuatie in aanmerking zouden kunnen komen konden doorgeven via telefoonnummer +31 247 247 247 of via het emailadres kabul@minbuza.nl. Achter zowel dit telefoonnummer als dit emailadres zat een crisisteam dat dag en nacht, zeven dagen per week bezet was en alle aanmeldingen registreerde. Zie verder het antwoord op vraag 383.

390

Is er op 17 augustus gestart met de uitvoering van de motie van het lid Belhaj c.s. nadat deze tijdens het commissiedebat over Afghanistan werd uitgesproken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier?

Reeds op het moment dat de motie van het lid Belhaj c.s. werd aangekondigd is nagedacht over hoe de motie het beste kon worden uitgevoerd en hoe bepaald zou moeten worden wie er wel of niet onder de motie viel.

391

Is er op 18 augustus gestart met de uitvoering van de motie van het lid Belhaj c.s. nadat deze tijdens het commissiedebat over Afghanistan werd uitgesproken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier?

Zie het antwoord op de vragen 389 en 390.

392

Met hoeveel mensen werd het Defensie-crisisteam opgeschaald? Hoeveel mensen waren er actief voor deze opschaling? Zijn er bij het Ministerie van Defensie verlopen ingetrokken om het crisisteam te versterken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, met hoeveel?

Defensie heeft direct 3 personen afgevaardigd bij het crisisteam op de locatie van BuZa oplopend tot 20 personen in de dagen erna. Parallel hieraan had Defensie een team dat specifiek bezig was met tolkendossiers en 2 actieteams die bezig waren met de militaire operatie; deze teams bestonden uit ongeveer 50 personen

Naast het opschalen in de coördinatiestructuur, is ook opgeschaald bij alle krijgsmachtonderdelen: van het Korps Commandotroepen tot Defensie ondersteuning op kazernes, van luchtmachteenheden tot mariniers, en van KMar BSB tot het TOC bij de landmacht.

Vele defensiemedewerkers hebben hun vakantie onderbroken of uitgesteld vanwege de urgentie operationele situatie.

393

Met hoeveel mensen werd de capaciteit van het belteam opgeschaald per ministerie of uitvoeringsorganisatie? Na deze toevoeging, uit hoeveel mensen bestond het belteam en het team dat de inbox van kabul@minbuza.nl beheerde?

Zie antwoord vraag 11

394

Kan het kabinet aangeven hoeveel uur er geen Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging was in Kaboel, tussen 16 en 18 augustus? Kan het kabinet ook aangeven welke landen nog meer een hiaat in hun diplomatieke vertegenwoordiging hadden, en hoe lang dat duurde?

Het ambassadeteam heeft Kaboel verlaten op 16 augustus vlak voor middernacht. Het nieuwe versterkte team is aangekomen in Kaboel op 18 augustus om 20.30 's avonds. Er is circa 44 uur geen fysieke diplomatieke vertegenwoordiging in Kaboel aanwezig geweest. Daarbij wordt aangetekend dat de ambassade formeel niet gesloten was en is blijven doorwerken vanuit Den Haag. Vanuit Den Haag zijn de voorbereidingen voor evacuatie actief voortgezet.

Verscheidene andere landen hebben in dezelfde week hun zittende team laten vertrekken en vervangen door een beter op de nieuwe taken toegesneden team. Het is niet aan Nederland om meer gedetailleerde uitspraken te doen over het verloop van de evacuatie van andere landen.

395

Hoeveel extra fte personeel is er op 18 augustus jl. aan het belteam toegevoegd om de motie van het lid Belhaj c.s. uit te voeren?

De motie van het lid Belhaj c.s. is in de avond van 18 augustus aangenomen. De volgende ochtend is een coördinator team uitvoering motie van het lid Belhaj aangesteld. De teams zijn verschillende keren opgeschaald. De totale bezetting was op 16 augustus 30fte's, op 18 en 19 augustus verdubbelde dit naar 60 fte. In de week van 22-25 augustus was de bezetting 140 fte

en vanaf 27 augustus 50fte. Deze teams werken 24/7 in ploegendiensten.

396

Wat waren exact de criteria bij het opstellen van passagierslijsten? Welke categorieën kwamen daar op 16 augustus voor in aanmerking en welke niet?

Kan dit document gedeeld worden met de Kamer? Zijn hierbij ook de groepen in die in motie van het lid Belhaj c.s. die op 17 augustus is aangenomen, maar al een week eerder met een kamermeerderheid was aangekondigd, meegenomen?

Waarom is de capaciteit niet toen de motie al bekend was opgeschaald en is dit pas op 18 augustus gebeurd?

Op 16 augustus werd in de planning niet uitgegaan van de groepen genoemd in de motie van het lid Belhaj c.s. Wel werd zodra de motie werd aangekondigd rekening gehouden met opschaling van de capaciteit.

397

Hoe is er gereageerd op de hulpverzoeken om evacuatie die al sinds juni bij de ambassade of het ministerie zijn binnengekomen?

Zie antwoord vraag 232.

398

Hoe konden mensen het vliegveld opgelaten worden nadat zij opgeroepen waren?

Initieel werd er gebruik gemaakt van ontmoetingspunten in de nabijheid van de luchthaven waarna evacués via de reguliere toegangspoorten werden toegelaten tot de luchthaven. Door de massaal toegestroomde mensenmassa werd deze optie al snel te gevaarlijk voor zowel de evacués als de Nederlandse militairen. In deze situatie dreigden evacués onderling verdrukt te worden, tegen voertuigen en de ommuring van de luchthaven. Als gevolg van deze situatie is er door de Nederlandse militairen een alternatieve toegang tot de luchthaven gecreëerd. Hierdoor is het gelukt om alsnog grote aantallen evacués binnen de luchthaven te krijgen.

399

Is er in eerste dagen van de evacuatie na de val van Kaboel overleg geweest tussen partnerlanden over de beschikbaarheid van plaatsen bij evacuatievluchten uitgevoerd door partnerlanden die door Nederland konden worden gevuld? Zo ja, hoe verliep deze communicatie en hoeveel plekken heeft Nederland benut op evacuatievluchten van partnerlanden? Zo nee, is er actief geïnformeerd bij partnerlanden over de beschikbaarheid van plaatsen voor Nederland of zijn er partnerlanden geweest die actief de beschikbaarheid van hebben aangeboden?

Ja, er is constant overleg geweest tussen de diverse partnerlanden. De beschikbare luchttransportmiddelen zijn daarbij zo maximaal mogelijk benut. Naast Nederlandse evacués die door partnerlanden zijn vervoerd, zijn er ook grote aantallen evacués van partnerlanden door Nederland vervoerd.

400

Welke criteria werden en worden gebruikt om vast te stellen of de persoon die zich bij kabul@minbuza.nl meldde een mensenrechtenverdediger,

journalist of medewerker van een NGO in de zin van de motie van het lid Belhaj was? Om welke bewijsmiddelen werd gevraagd en hoe werd beoordeeld dat men in aanmerking kwam voor de evacuatie?

Gezien de acute crisissituatie en de hoge tijdsdruk is zoveel mogelijk gewerkt op basis van voorspraak van (inter)nationale NGO's, koepelorganisaties en andere partners, zoals de VN. Daarnaast hebben diverse vakdepartementen en Nederlandse contactpersonen mensen aangedragen. Aan de hand van paspoortgegevens en documenten die de arbeidsrelatie met de NGOs aantoonde, is de identiteit van opgeroepen mensen gecontroleerd.

401

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft overleg met haar Duitse collega over het verloop van de evacuaties en het openhouden van het vliegveld. De Minister-President spreekt met zijn Belgische collega, de heer De Croo. Wat was de inzet van de Ministers in deze gesprekken en wat was de uitkomst van deze gesprekken?

In de gesprekken werd wederzijds het belang bevestigd het vliegveld van Kaboel veilig en toegankelijk te houden voor de te evacueren personen, en om gezamenlijk de VS daartoe op te roepen.

402

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 19 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

403

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 19 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Op 19 augustus zijn 15 personen van de evacuatielijst geëvacueerd. Dit betrof nog geen personen onder de motie van het lid Belhaj c.s. Verder was de situatie gelijk aan die van de dagen ervoor, zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden.

404

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 19 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Zie het antwoord op vraag 383.

405

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 20 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

406

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 20 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Op 20 augustus zijn 73 personen van de evacuatielijst geëvacueerd. Dit betrof nog geen personen onder de motie van het lid Belhaj c.s. Verder was de situatie gelijk aan die van de dagen ervoor, zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden.

407

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 20 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Zie het antwoord op vraag 383.

408

Waarom is er gewacht tot 19 augustus tot een team van Defensie van start ging met het behandelen van oud-Defensiemedewerkers die onder de motie van het lid Belhaj c.s. vallen?

Defensie heeft niet afgewacht, maar is, vooruitlopend op het vaststellen van de exacte criteria in het BWO, direct aan de slag gegaan om uitvoering te geven aan de verruiming van de criteria. Na het vaststellen van de criteria konden de reeds beoordeelde aanvragers definitief op de lijst worden gezet.

409

Op basis van welke criteria is gekomen tot de toegepaste noodzakelijke prioritering?

zie vraag 396

410

Hoeveel mensen betrof de database voor mensen die vallen onder de motie van het lid Belhaj c.s. per groep? Met hoeveel mensen werd contact onderhouden van deze mensen?

In de database werden contactpersonen geregistreerd en de personen voor wie zij evacuatie verzochten. In deze database, die

op 19 augustus onder hoge tijdsdruk speciaal voor de uitvoering van deze motie is gebouwd, is geen onderverdeling gemaakt naar groepen. In die periode is vooral contact onderhouden met de in het antwoord op vraag 400 genoemde personen die vervolgens contact opnamen met hun Afghaanse medewerkers. Vanwege de hoge tijdsdruk was het niet mogelijk iedereen te benaderen.

411

Op welke gronden werd vastgesteld wat de meest acute en schrijnende gevallen betroffen?

Gezien de acute crisissituatie en de hoge tijdsdruk is in belangrijke mate afgegaan op het oordeel van (inter)nationale NGO's en contactpersonen, vakdepartementen, koepelorganisaties en andere partners zoals de VN die de personen aandroegen. Daarnaast is de achtergrond van betrokken personen door een team betrokken medewerkers gezamenlijk getoetst. Op basis daarvan is een prioritering aangebracht. Onder deze hoge tijdsdruk was het niet mogelijk uitgebreide due diligence of hoor en wederhoor toe te passen. Ondanks de inzet van vele tientallen vrijwilligers – in totaal gedurende de gehele evacuatieperiode meer dan 200 voor dit onderdeel van de operatie – was het niet mogelijk om beoordeling van alle mails te doen tijdens de evacuatiefase.

412

Wat zijn de exacte criteria geweest voor de twee categorieën die zijn vastgesteld bij het BWO van 19 augustus? Hoe komt het dat verschillende mensen uit deze categorieën geen reactie hebben gekregen op hun verzoeken?

Zie voor de exacte criteria het antwoord op vraag 396. Onder de hoge tijdsdruk en de hoeveelheid aanvragen die binnen kwam was het niet mogelijk iedereen te benaderen.

413

Klopt het dat de tweede categorie als minder urgent werd geprioriteerd dan de eerste groep? Kan het tijdelijke handelingskader met de Kamer worden gedeeld?

Was op 19 augustus nog de veronderstelling dat iedereen die in aanmerking kwam van de twee categorieën geëvacueerd kon worden? Zo nee, concludeerde het BWO dan dat categorie 2 of een deel van groep 2 bij het vaststellen van de categorie niet geëvacueerd zou worden?

Hoe is het identificeren van de meest acute en schrijnende gevallen die in aanmerking komen voor evacuatie gegaan?

Gezien de beperkte mogelijkheid om bij de luchthaven te komen werden groepen die al eerder voor evacuatie in aanmerking waren gebracht (Nederlanders, personen met verblijfsrecht in Nederland, defensie-tolken en lokale medewerkers van de ambassade, inclusief hun gezinnen) samen met de meest urgente personen onder de motie-Belhaj c.s. met voorrang behandeld. Het kabinet heeft nooit de veronderstelling gehad dat iedereen die in aanmerking kwam, zou kunnen worden geëvacueerd. Voor identificatie van de meest acute en schrijnende gevallen zie het antwoord op vraag 411.

414

Door de Minister van Buitenlandse Zaken als wel op hoogambtelijk niveau wordt internationale outreach geïntensiveerd om aan te dringen op

toegang tot en het openhouden van de luchthaven. Wat wordt hiermee bedoeld? Welke inzet had de Minister hier en wat was de uitkomst van deze intensivering van de outreach?

Zie het antwoord op vraag 401.

415

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 21 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

416

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 21 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

Op 21 augustus zijn 34 personen van de evacuatielijst geëvacueerd. Dit betrof nog geen personen onder de motie van Belhaj c.s. Verder was de situatie gelijk aan die van de dagen ervoor, zoals beschreven in het antwoord op vraag 352: de evacuatielijst werd gedurende de gehele evacuatie continu geactualiseerd. Personen die voor evacuatie in aanmerking kwamen en de benodigde identificatiegegevens hadden gedeeld, werden direct aan de lijst toegevoegd. Personen op de lijst die het land hadden verlaten, al of niet met hulp van Nederland, werden – mits het ministerie hierover geïnformeerd was – van de lijst afgestreept. De evacuatielijst was aldus continu in beweging, waardoor het helaas niet mogelijk is exacte aantallen nieuwe toevoegingen per dag te melden.

417

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 21 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Zie het antwoord op vraag 383.

418

Gold de beperking op 21 augustus om met militairen Kaboel in te gaan voor alle Westerse landen, of zijn er ook landen die dat op dit moment in de praktijk wel deden? En was er tussen 15 augustus en 21 augustus wel toestemming van de VS en de taliban voor dergelijke acties?

Gezien de dreigingsappreciatie werd door de eenheid ter plaatse geconcludeerd dat optreden in de stad, buiten de periferie van het vliegveld, niet verantwoord was. Het is ons niet bekend of andere landen dit soort operaties buiten de periferie van het vliegveld wel hebben uitgevoerd. De omstandigheden waren voor ieder land gelijk en verschilden voor 21 augustus niet wezenlijk van de omstandigheden na 21 augustus.

419

Werd de evacuatie vanuit Den Haag aangestuurd door de CDS en de Directie Operaties van het Ministerie van Defensie, of door de civiele leiding van het Ministerie van buitenlandse zaken? Kan hierbij ook worden

aangegeven bij wie het operationele bevel en de doorzettingsmacht lag om ter plaatse besluiten te nemen, bij een militair van Defensie of een diplomaat van Buitenlandse zaken?

Zie het antwoord op vraag 138.

420

Was het op 22 augustus ingevlogen tweede consulaire team van volledig andere personele samenstelling dan het op 16 augustus uitgevlogen team? Zo ja, zaten er onder het op 16 augustus uitgevlogen team mensen met kennis van Dari of Pashto?

Ja, na 16 augustus zijn er op verschillende dagen medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken naar Kaboel gevlogen om te assisteren in de consulaire werkzaamheden tijdens de evacuatie. In totaal betrof het vijf medewerkers, waarvan drie ervaring hebben met taal of cultuur van Afghanistan

421

Waren er tolken met kennis van Dari of Pashto aanwezig als onderdeel van de Nederlandse evacuatiemissie? Waren dit militairen, diplomaten, of medewerkers van de IND? Welk ministerie was verantwoordelijk voor het aanleveren van deze tolken?

Er was een tolk van de Ambassade Kaboel met kennis van Dari en Pashto onderdeel van het Nederlandse team dat de evacuatiemissie heeft uitgevoerd.

422

Waaruit bestond de in de op 24 augustus verzonden antwoorden op schriftelijke vragen genoemde assistentie van militairen aan evacués om het vliegveld te bereiken? Gingen militairen voor deze assistentie verder dan een ontmoetingspunt in de directe nabijheid van de perimeter rond het vliegveld? Gingen militairen hiervoor ook de stad in?

Zie antwoord op 398.

423

Klopt het dat mensen aan de poort van het vliegveld zijn afgewezen, omdat de Nederlandse militairen hun Afghaanse identiteitsbewijzen niet konden lezen en er vanuit Nederland op dat moment op die plek geen tolk aanwezig was?

De Nederlandse militairen moesten in een zeer chaotische situatie in zeer korte tijd beoordelen wie wel en niet toegelaten werd. Het team heeft – gegeven de steeds snel wisselende omstandigheden – het maximale gedaan om zoveel mogelijk personen binnen het vliegveld te brengen. Er kan echter niet uitgesloten worden dat door miscommunicatie of gebrekkige documentatie personen niet op het luchthaventerrein kwamen.

424

Klopt het dat evacués voorafgaand aan 24 of 25 augustus te horen kregen dat zij zich bij het vliegveld moesten melden, maar verder geen assistentie kregen?

Mensen op de evacuatielijsten werd geadviseerd zo mogelijk naar het vliegveld te gaan. Aan de meerderheid van de evacués is vanaf het moment dat evacuatie via de Abbey Gate/Holland Gate op gang kwamen assistentie verleend via telefoon of WhatsApp.

425

Waarom is pas op 22 augustus jl. besloten om een extra ambassadeur en consulaire medewerkers toe te voegen aan het ambassadeteam in Kaboel?

De extra ambassadeur en consulaire medewerkers zijn toegevoegd zodra duidelijk werd dat de uitvoering van de evacuaties zeer arbeidsintensief en 24/7 zou verlopen en dat er – in het licht van de fysieke mogelijkheden op het vliegveld en beveiligingsmogelijkheden op de grond – gelegenheid tot uitbreiding van de bemensing bestond.

426

Kan worden aangegeven wat wordt bedoeld met het eenieder meenemen die zich aandient om ophoping op het vliegveld te voorkomen?

Naast de door Nederland te evacueren personen, werden ook personen uit andere landen meegenomen op de Nederlandse evacuatievluchten, zoals ook andere EU-lidstaten Nederlanders hebben meegenomen op hun vluchten. Dit gebeurde uit EU-solidariteit, maar ook om te voorkomen dat te grote groepen te evacueren personen op het vliegveld zouden moeten verblijven in afwachting van specifieke vluchten.

427

Kan worden aangegeven hoeveel Afghaanse vluchtelingen Qatar voornemens is op te vangen en op te nemen in het eigen asielproces?

Sinds het begin van de evacuatie-inspanningen zijn naar schatting enkele tienduizenden Afghanen tijdelijk in Qatar opgevangen. Qatar heeft geen uitspraken gedaan over het aantal Afghaanse vluchtelingen dat het land zal opnemen in het eigen asielproces. Qatar speelt momenteel met name een rol bij het faciliteren van evacuaties van buitenlandse paspoorthouders via Doha, en het tijdelijk opvangen van Afghaanse vluchtelingen die uiteindelijk doorreizen naar andere landen.

428

Kan worden aangegeven hoeveel Afghaanse vluchtelingen de gezamenlijke Golfstaten bereid zijn op te vangen? In welk van de Golfstaten komen Afghanen in aanmerking voor een (al dan niet tijdelijke) verblijfsvergunning?

Een aantal landen in Golfregio, waaronder Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) en Bahrein, faciliteerde de transit van Afghaanse vluchtelingen naar derde landen. Zo verbleven op verzoek van de Verenigde Staten 5.000 Afghaanse evacués in de VAE, 5.000 in Koeweit en 7.000 in Bahrein. Het ging daarbij om tijdelijke opvang. De VAE verleende asiel aan president Ghani en zijn familie. Voor zover bekend verstrekken de Golfstaten op dit moment verder geen verblijfsstatus aan Afghaanse vluchtelingen voor een langere termijn.

429

Kan worden aangegeven hoeveel Afghaanse vluchtelingen Pakistan voornemens is op te vangen en op te nemen in het eigen asielproces?

Zoals gesteld in de stand-van-zakenbrief die uw Kamer met de beantwoording van de feitelijke vragen is toegekomen vangt Pakistan al jarenlang grote aantallen Afghanen op. Momenteel

zijn er, naast de circa 1,4 miljoen bij UNHCR geregistreerde Afghaanse vluchtelingen, naar schatting ook nog 600.000 ongeregistreerde Afghanen. Verwacht wordt dat het aantal Afghanen dat zijn toevlucht zal zoeken tot Pakistan de komende maanden zal oplopen. Pakistan is voornemens migranten niet door te laten reizen naar de steden maar in kampen aan de grens op te vangen.

430

Wat is er gekomen uit het onderzoek van Defensie naar de mogelijkheden bij te dragen aan tijdelijke opvang voor lokale (Afghaanse) NAVO-werknemers? Heeft Nederland hieraan bijgedragen? Zo ja, wat?

Op verzoek van NAVO is op vrijdag 10 september een eenheid bestaande uit drie tandheelkundige specialisten en een technicus naar Kosovo afgereisd. Deze eenheid wordt ingezet op de opvanglocatie voor Afgaande NAVO-evacués op kamp Bechtel. De inzet van deze eenheid wordt op dit moment voorzien tot uiterlijk 19 november 2021. In de stand-van-zakenbrief Afghanistan wordt de Kamer hierover nader geïnformeerd.

431

Aan welke criteria voldeden de mensen die per telefoon en via Whatsapp uit Den Haag begeleid werden?

Personen die in aanmerking kwamen voor evacuatie werden groepsgewijs opgeroepen, waarbij de inschatting van het team ter plaatse van de slagingskans om het vliegveld op te komen leidend was. Er werd per keer besloten hoeveel mensen gebeld konden worden, afhankelijk van aanvankelijk de capaciteit van beschikbare vliegtuigen en later de mogelijkheid om het vliegveld te bereiken en door de Nederlandse militairen het terrein van het vliegveld opgeholpen te worden.

432

Wat betekende de wijziging van beleid om anderen mee te nemen voor de gemaakte prioritering en twee categorieën?

Gedurende de gehele periode hebben landen evacuees voor elkaar meegenomen. Iedereen die op Nederlandse lijsten stond en het vliegveld heeft kunnen bereiken is geëvacueerd. Mensen met eindbestemming Nederland zijn soms ook met andere landen uitgevlogen.

433

Waarom is pas op 24 augustus jl. besloten om het belteam ter bevordering van de evacuaties uit te breiden met tientallen medewerkers?

Uitbreiding van de belteams werd al eerder gerealiseerd.

434

Was Nederland in staat mensen toegang te verlenen tot het vliegveld? Hoe zijn de 200 mensen het vliegveld binnengehaald?

Ja, deze personen werden door onze militairen in de nabijheid van de Abbey-Gate uit het afwateringskanaal geholpen en vervolgens begeleid naar een locatie binnen de omheining van de luchthaven.

435

Hoeveel statushouders zijn er onder de 1673 geëvacueerde personen met Nederland als eindbestemming?

Voor zover nu bekend zijn er onder de geëvacueerde personen geen statushouders met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en slechts een persoon met een verblijfsstatus voor onbepaalde tijd.

436

Bleken de indicaties dat de Taliban alleen nog houders van een buitenlands paspoort toestaat het land te verlaten op 23 augustus volledig terecht? Hoeveel Afghaanse paspoorthouders is verteld dat ze niet mee met de bus konden?

Welke landen hebben ondanks deze indicaties wel bussen met Afghaanse paspoorthouders vervoerd?

Meerdere landen hebben getracht Afghanistan zonder een paspoort van het desbetreffende land op hun bussen mee te nemen. Veel van deze bussen werden tegengehouden nadat de Taliban alle Afghaanse reizigers zonder buitenlands paspoort hardhandig de bus uit hadden gehaald. Het kabinet is niet bekend met landen die Afghanistan zonder buitenlands paspoort veilig per bus het terrein van de luchthaven op hebben weten te brengen.

BZ heeft voor het vervoer per bus specifiek oproepen gedaan aan reisgezelschappen volledig bestaande uit Nederlandse paspoorthouders. In slechts enkele gevallen – het exacte aantal is onbekend – hebben zich ook Afghanistan zonder Nederlands paspoort gemeld voor de bussen. Deze zijn niet toegelaten.

437

Wat is er gebeurd met de 59 mensen die waren geïdentificeerd voor evacuatie en die al bij de poort van het vliegveld stonden?

De mensen die waren opgeroepen voor evacuatie is i.v.m. de veiligheidsdreiging dringend geadviseerd het vliegveld te vermijden en een veilig heenkomen te zoeken. Vastgesteld is dat allen zich inderdaad in veiligheid hebben kunnen brengen. Gelukkig nog voordat zich een dodelijke aanslag voordeed bij de poort.

438

Welke opties werden in het BWO op 25 augustus besproken rondom het blijven bijstaan van mensen die na de evacuatieoperatie zouden achterblijven? Op welke manier werden voorbereidingen getroffen om deze mogelijkheden voor te bereiden?

Er is besproken dat de registraties van evacuatieverzoeken voorlopig worden voortgezet, dat relocatie van de Nederlandse ambassade naar een land in de regio en op termijn ook weer presentie in Kaboel van belang zijn om diegenen die zijn achtergebleven en de Afghaanse bevolking bij te blijven staan en dat ook operationeel contact met de Taliban nodig zal zijn, maar dat dit geen erkenning van het regime betekent.

439

Wie was verantwoordelijk voor het besluit om uiteindelijk mensen die nog bij het vliegveld stonden naar huis te laten terugkeren?

Dit is besloten tijdens een crisisberaad op BZ in de late avond van 25 augustus op basis van de informatie dat alle gates gesloten waren en dat de veiligheidssituatie rond het vliegveld steeds verder verslechterde. Dit crisisberaad stond op dat moment onder leiding van de SG van BZ. Diezelfde avond is de Minister van BZ geïnformeerd over dit besluit.

440

Zijn alle mensen die nog in aanmerking kwamen voor evacuatie maar uiteindelijk niet zijn opgeroepen dezelfde dag nog op de hoogte gesteld? Wat betrof de boodschap aan deze mensen en op welke manier verliep deze communicatie?

Alle mensen die in aanmerking kwamen voor evacuatie zijn opgeroepen. Deze mensen is op 25 augustus per mail of telefonisch bericht dat de situatie het niet langer toeliet om naar het vliegveld te komen en dat hen werd geadviseerd terug te keren naar een veilige plek en verdere berichtgeving af te wachten.

441

Hoeveel mails en telefoontjes zijn er op 26 augustus binnengekomen bij het crisisteam van Buitenlandse Zaken? Hoeveel mails en telefoontjes zijn beantwoord en hoeveel mails en telefoontjes bleven onbeantwoord?

Er kwamen honderden mails en telefoontjes per dag binnen, die niet allemaal direct inhoudelijk beantwoord konden worden.

442

Hoeveel mensen per groep (Nederlanders, tolken, oud-defensiepersoneel en groepen onder motie van het lid Belhaj c.s. zijn er op 26 augustus door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Defensie afzonderlijk op de evacuatielijst gezet? Hoeveel mensen per groep zijn er daadwerkelijk geëvacueerd?

De mensen die onder de motie van het lid Belhaj c.s. waren opgeroepen voor evacuatie bleven op de evacuatielijst staan. Er zijn echter geen mensen meer uit deze groep daadwerkelijk geëvacueerd, want het vliegveld bleef dicht. Er zijn van de groep Nederlanders en hun kerngezinnen circa 1.200 mensen op de lijst geïdentificeerd, waarvan er 706 waren vertrokken toen de evacuatie werd beëindigd. Inmiddels zijn 765 mensen bevestigd vertrokken (stand per 10/09/21).

443

Zijn eerder afgewezen mensen die later onder de groepen onder de motie van het lid Belhaj c.s. vielen op 26 augustus benaderd? Zo ja, hoeveel mensen zijn benaderd?

Nee. Er was geen mogelijkheid meer om mensen te evacueren.

444

Welke landen hadden bussen die uiteindelijk niet werden toegelaten op het vliegveld? Waren er geen evacués met Afghaanse paspoort meer mogelijk? Zo nee, vanaf welke datum niet meer?

In zijn algemeenheid is bekend dat pogingen van andere landen om bussen met evacués met Afghaanse paspoorten op het vliegveld te krijgen ernstige problemen ondervonden. Op de Nederlandse bussen werden enkel Nederlandse paspoorthouders toegelaten.

445

Waarom is niet direct bij ontvangst van de binnengekomen mails geturfd of het ging om gevallen die onder de reikwijdte van de motie van het lid Belhaj c.s. vallen?

De emails die zijn ontvangen in de algemene inbox zijn nagesorteerd aan de hand van de groepen die in de motie van he lid Belhaj c.s. werden genoemd. Tijdens de evacuatiefase is de beschikbare capaciteit vooral ingezet om de meest acute en schrijnende gevallen te identificeren en deze mensen te assisteren bij de daadwerkelijke evacuatie.

446

Op welke termijn is op detailniveau inzichtelijk hoeveel personen nog in Afghanistan verblijven en in gevaar verkeren, en onder de reikwijdte van de motie van het lid Belhaj c.s. vallen?

Dat is op dit moment niet met zekerheid vast te stellen.

447

Op welke termijn zijn naar verwachting alle mails die zijn verzonden aan kabul@minbuza.nl beantwoord?

Dit is afhankelijk van de verder te hanteren werkwijzen.

448

Hoeveel Afghanen komen er op dit moment in aanmerking voor evacuatie naar Nederland maar zijn nu nog in Afghanistan of in omliggende landen?

Op dit moment is dat niet met zekerheid te zeggen.

449

Klopt het dat meeste andere landen ook niet al hun tolken en andere voormalig medewerkers die zij wilden evacueren weg hebben gekregen?

Ja, de meeste landen zijn er, net als Nederland, niet in geslaagd iedereen te evacueren die ze hadden willen evacueren.

450

Zitten er tussen de door Nederland geëvacueerde Afghanen mensen die mee konden reizen als gezinslid van iemand die in aanmerking kwam voor evacuatie, en pas in de dagen voorafgaand aan de evacuatie getrouwd zijn?

Die informatie is niet bekend.

451

Heeft het kabinet toezeggingen gedaan aan Turkije en Qatar m.b.t. de plannen om het vliegveld van Kabul te heropenen? Zo ja, welke?

Nederland heeft 1 miljoen EUR beschikbaar gesteld voor technische assistentie aan Qatar en Turkije bij het beveiligen en beheren van de luchthaven in Kabul. Het gaat in eerste instantie om financiële of technische assistentie, maar mogelijk ook om personeel.

452

Kan bij benadering worden aangegeven wat de kosten zijn van het in Nederland opvangen van de meer dan 20.000 Afghanen die zich nu beroepen op de motie van het lid Belhaj c.s. en opgenomen willen worden

in het Nederlands asielproces? Deelt het kabinet de analyse van onderzoeker Jan van Beek dat dit Nederland op termijn 13 miljard euro zou kunnen kosten¹. Zo nee, waarom niet?

De in de vraag genoemde groep van meer dan 20.000 personen betreft geen concrete groep waarvan is vastgesteld dat zij allen op enig moment daadwerkelijk in de Nederlandse asielopvang zullen gaan verblijven. Voor zover een deel van hen daar wel zal verblijven kan onder meer niet tevoren worden bepaald hoe lang de opvangduur zal zijn. Het betreft derhalve een theoretische vraag met meerdere onbekende factoren en om die reden kunnen de gevraagde kosten niet worden berekend. Wel kan worden aangegeven dat de kosten van het COA voor het opvangen van asielzoekers in een AZC gemiddeld ongeveer € 27.900 per persoon per jaar betreffen.

453

Hoeveel tolken die in aanmerking kwamen, zijn uiteindelijk niet meegekomen?

Hoewel de cijfers nog elke dag fluctueren, gaat Defensie ervan uit dat van de 67 tolken die door Defensie waren beoordeeld en geaccordeerd, er 45 Afghanistan hebben kunnen verlaten. De huidige informatie is dat 22 tolken in Afghanistan zijn achtergebleven. Defensie zal zich blijven inspannen om ook hen naar Nederland over te laten komen.

454

Wordt bij de aantallen binnengekomen e-mails rekening gehouden met dubbeltellingen? Kunnen te zijner tijd het hiervoor gecorrigeerde aantal verzoeken met de Kamer worden gedeeld?

Ja. Het gecorrigeerde aantal verzoeken zal t.z.t. met de Kamer worden gedeeld.

455

Zijn alle mails die geen betrekking hebben op de motie van het lid Belhaj c.s. dubbel gecontroleerd?

Nee.

456

Is de inventarisatie van de mails die betrekking hadden op de motie van het lid Belhaj c.s. zorgvuldig gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar blijkt dat uit?

De mails die betrekking hadden op de motie van het lid Belhaj c.s. worden gesorteerd naar verschillende categorieën en gecontroleerd op dubbelingen in de afzenders van mailberichten. Dit proces is nog gaande.

457

Hoeveel statushouders zijn er onder de groep van 600 mensen die donderdag 2 september in beeld waren voor evacuatie met Nederlandse hulp uit Afghanistan?

Op basis van de beschikbare informatie kan niet worden aangegeven hoeveel statushouders er onder deze groep zaten. Onder de personen die geëvacueerd zijn bevonden zich voor zover nu

¹ https://twitter.com/demo_demo_nl/status/1435198512124375044

bekend geen personen met een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

458

Zijn de mails van de groep van 600 mensen die al in beeld zijn voor evacuatie met Nederlandse hulp (waaronder Nederlanders en hun gezinnen, tolken en 56 mensen vallend onder de motie van het lid Belhaj c.s.) en van alle 1673 mensen die al geëvacueerd zijn onderdeel van de genoemde 40.957 mails in de mailbox kabul@minbuza.nl?

Ja.

459

Heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken regelmatig contact met Nederlanders en hun gezinsleden die achtergebleven zijn in Kabul en de mensen die al op de evacuatielijst stonden toen de laatste evacuatievlucht vertrok? Zo nee – waarom niet?

Ja, het 24/7 consulaire contactcenter heeft per telefoon en email contact met deze groep. Het is moeilijk gebleken sommige mensen telefonisch te bereiken, maar mensen worden met regelmaat per mail geïnformeerd.

460

Hoeveel mensen die op de Nederlandse evacuatielijst stonden zijn in andere (EU-lid)staten beland?

Een deel van Nederlandse evacuees is naar andere landen in de EU of in de regio vervoerd. Zij zijn vervolgens doorgereisd naar Nederland. Het precieze cijfers is op dit moment nog niet bekend.

461

Hoeveel mensen hebben in hun wanhoop meerdere mails gestuurd en/of dubbele aanvragen ingediend? Hoeveel unieke afzenders zijn er in de mailbox kabul@minbuza.nl?

Een aantal mensen heeft inderdaad meerdere mails gestuurd en dubbele verzoeken ingediend. Daarnaast hebben verschillende contactpersonen voor dezelfde mensen verzoeken ingediend. Vanwege de grote hoeveelheid mails is nog niet aan te geven hoeveel dubbele verzoeken er zijn en hoeveel unieke afzenders.

462

Hoeveel mails in de mailbox van kabul@minbuza.nl gaan daadwerkelijk om een concreet evacuatieverzoek? Hoeveel betreffen feitelijke vragen of een oproep tot reactie die tot dan toe uit is gebleven?

Zie het antwoord op vraag 461. Vanwege de grote hoeveelheid mails is dat nog niet aan te geven.

463

Waar is de conclusie in de eerste versie van het feitenrelaas dat het bij een eerste inventarisatie zou gaan om 21.512 mensen die betrekking zouden hebben op de motie van het lid Belhaj c.s. op gebaseerd?

Het betrof geen mensen maar mails. Dit was een menselijke fout die in het feitenrelaas is geslopen en onmiddellijk is gecorrigeerd.

464

Waar gaan de andere bijna 20.000 (non motie-Belhaj) mails over? Ook medewerkers Nederlandse in NAVO-troepen?

Het betreft met name mails van Nederlanders die om evacuatie verzoeken van hun Afghaanse familieleden en vrienden, van tolken, van nog in Afghanistan verblijvende Nederlanders die geëvacueerd willen worden, burgers uit andere landen, en burgerbrieven. Zie ook het antwoord op vraag 38.

465

Zijn alle mails in kabul@minbuza.nl nu doorgekeken? Hoeveel verzoeken tot evacuatie komen van Nederlanders en hun gezinnen? Hoeveel van tolken en hun gezinnen? Hoeveel van andere medewerkers voor de militaire missie en de Nederlandse overheid en hun gezinnen? Hoeveel van medewerkers van Nederlandse ontwikkelingsorganisaties? Hoeveel van mensenrechtenactivisten en (fixers van) journalisten die acuut gevaar lopen?

Er komen nog steeds mails binnen en de persoonlijke omstandigheden van betrokken personen zijn aan verandering onderhevig. Sommigen slagen er bijvoorbeeld in Afghanistan te verlaten, zonder dit te melden. Derhalve zijn geen exacte aantallen te geven.

466

Van de 371 tolken en andere personen in dienst van de internationale en politiemissie die genoemd worden binnen de totale groep uit Kaboel geëvacueerde personen: hoeveel tolken van de militaire missie zijn dit? En hoeveel tolken van de EU-Pol missie? En hoeveel andere medewerkers? Hoeveel tolken in dienst van Nederland zijn nog achtergebleven in Afghanistan?

Hoewel de aantallen nog fluctueren en verzoekers die via andere routes het land hebben verlaten zich ook melden in andere landen, is de schatting dat ongeveer 70 verzoekers met hun gezin door Nederland zijn geëvacueerd en dat iets meer dan de helft daarvan voor Defensie heeft gewerkt, en het andere deel voor EUPOL. De zeer globale schatting is dat ongeveer 2/3 van deze 70 aanvragers tolk is en 1/3 deel niet-tolk. Onze informatie is dat tenminste 22 tolken met hun gezin nog in Afghanistan zijn achtergebleven.

467

Hoeveel mails komen er van Nederlandse NGO's die groepen medewerkers aanmelden voor evacuatie?

Dit is een doorlopend proces omdat er nog steeds mails binnen komen. Derhalve zijn geen exacte aantallen te geven.

468

Welke instructies gaven de belteams aan potentiële evacués nadat bleek dat evacuatie niet meer mogelijk was? Komen mensen op de lijst-Belhaj die zelf naar een buurland zijn vertrokken nog steeds in aanmerking voor evacuatie naar Nederland?

Het advies was terug te keren naar een veilige plek en verdere berichtgeving af te wachten. Voor de mensen die op grond van de motie van het lid Belhaj c.s. waren opgeroepen voor evacuatie en niet geëvacueerd konden worden omdat het vliegveld sloot, is besloten dat – als zij erin slagen op eigen gelegenheid buurlanden

te bereiken – zij zich kunnen melden bij de Nederlandse ambassade ter plekke. Zij worden op gelijke wijze behandeld als personen die onder de motie van het lid Belhaj c.s. wel zijn geëvacueerd, dat wil zeggen zij krijgen een MVV en kunnen op kosten van de Nederlandse overheid doorreizen naar Nederland.

469

Hoe vaak en op welke dagen hebben de betrokken bewindslieden tussen 13 en 21 augustus overleg gehad?

In de genoemde periode was er – in wisselende samenstellingen – dagelijks (telefonisch) contact tussen de bewindspersonen.

470.

Gelet op het feit dat het kabinet op 7 september schrijft dat «deze mails elk betrekking [kunnen] hebben op een of meerdere personen», kan de Minister een ruwe inschatting geven om hoeveel personen het betreft die asiel willen aanvragen middels alle tot dusver binnengekomen mails?

Op dit moment is het niet mogelijk hiervan een onderbouwde schatting te geven.

471

Kan de Minister een recentere update verschaffen hoeveel mails het speciale emailadres van Buitenlandse Zaken (kabal@minbuza.nl) heeft ontvangen tot dusver?

Tot aan 9 september waren op dit mailadres 44.221 mails ontvangen.

472

Kan de Minister een recentere inschatting geven hoeveel van deze personen uit de mailreeks van het speciale emailadres betrekking lijken te hebben op de motie van het lid Belhaj c.s.?

Van het in het antwoord op vraag 471 genoemde aantal waren tot aan 9 september 22.790 mails ontvangen die betrekking lijken te hebben op de motie van het lid Belhaj c.s.

473

Kan het kabinet toelichten wat de band is van Nederland met de personen die tot nu toe zijn verwerkt uit de mails van het speciale emailadres?

De band met Nederland van de genoemde personen varieert: het betreft mensen die werkten voor Nederlandse NGOs, Nederlandse OS-projecten en/of Nederlandse organisaties, Nederlandse bedrijven, of mensen met persoonlijke Nederlandse contacten. Ook hebben mensen die geen directe band met Nederland hebben gemaild.

474

Hoeveel van deze personen uit deze mailreeks hebben géén enkele band met Nederland, maar hebben wel gepoogd asiel aan te vragen?

Dat is nu nog niet te bepalen.

475

Hoeveel van deze personen zijn reeds afgewezen?

Er hebben nog geen afwijzingen plaatsgevonden.

476

Kan de Minister aangeven hoeveel personen van de «319 mensen die vallen onder de doelgroepen van de motie van het lid Belhaj c.s.» op pagina 18, in welke groep vallen in de motie van het lid Belhaj c.s.?

Dat is nu niet te bepalen.

477

Kan de Minister inschatten hoeveel Nederlanders nog moeten worden gerepatrieerd vanuit Afghanistan naar Nederland?

Dat aantal fluctueert, omdat Nederlanders via Qatar worden geëvacueerd, maar ook op eigen gelegenheid het land verlaten. Op 10 september waren naar schatting nog 450 Nederlanders, verblijfsvergunninghouders en kerngezinleden in Afghanistan.

478

Om welke redenen kon de Nederlandse regering «Nederlanders niet ondersteunen of evacueren in noodsituaties» zoals vermeld wordt op pagina 7?

Vanwege veiligheidsrisico's kan er doorgaans in gebieden/landen waar een negatief (rood) reisadvies geldt geen consulaire bijstand worden geboden. De veiligheidssituatie laat dat niet toe. Vanwege veiligheidsrisico's kan er doorgaans in gebieden/landen waar een negatief (rood) reisadvies geldt geen consulaire bijstand worden geboden. De veiligheidssituatie laat dat niet toe.

479

Hoeveel tolken heeft het Nederlandse leger in totaal in dienst gehad in Afghanistan?

Nederland heeft in de TFU-periode 273 tolkenpassen verstrekt. Tijdens andere missies als PRT Baghlan en SRF Masar-e-Sharif heeft Nederland individuele contracten afgesloten met tolken. In andere missies werd gebruik gemaakt van tolken die door een andere *lead nation* werden gecontracteerd. Daarnaast beschikte (en beschikt) de krijgsmacht ook over tolken die regulier deel uitmaken van Defensie. Een totaal aantal is daardoor niet te noemen.

480

Hoeveel tolken die in Afghanistan Nederland dienden, verzochten asiel in Nederland?

Tot 15 augustus hebben 111 tolken en hun gezinsleden asiel gevraagd en gekregen in Nederland.

481

Waarom lukte het niet deze identificeerbare groep tolken tijdig te evacueren?

De snelle opmars van de Taliban, de soms lastige communicatie, het paspoortvereiste en de persoonlijke afwegingen die de aanvragers maken, spelen een rol bij het niet tijdig kunnen evacueren van alle geïdentificeerde tolken en hun gezin.

482

Heeft de Nederlandse regering middelen achtergelaten in Afghanistan – zoals materieel (militair of anderszins), geld, brandstoffen, dieren, et

cetera – die op enig moment zijn ingezet tijdens de Nederlandse operatie in Afghanistan sinds 2001? Zo ja, kan het kabinet hiervan een overzicht geven?

Van het materieel is het volgende achtergelaten in Kaboel:

- **de gepantserde en niet gepantserde voertuigen van de BSB die in Kaboel zijn gebruikt voor de beveiliging en transport van de ambassade en het ambassadepersoneel. Deze zijn voor vertrek ontdaan van gevoelig materieel en onklaar gemaakt;**
- **klein kaliber munitie dat op de luchthaven op Kaboel is overgedragen aan de coalitie genoten**

483

Kan er per dag aangegeven worden hoeveel mensen beschikbaar waren in de belteams/mailteams om de evacués te woord te staan?

De belteams/mailteams werden vanaf de val van Kaboel continu opgeschaald van een klein aantal medewerkers tot op 24 en 25 augustus 140 mensen per dag.

484

Welke EU landen hebben hun ambassadeurs al geëvacueerd? Hadden deze landen geen enkele vertegenwoordiger meer achtergelaten?

Zie antwoord op vraag 365.

485

Het begeleiden van via Whatsapp blijkt een belangrijke succesfactor. Wanneer is Buitenlandse Zaken begonnen met het toepassen van Whatsapp? Hoeveel mensen zijn er begeleid via Whatsapp? Klopt het dat Buitenlandse Zaken in mails eerder heeft gewaarschuwd voor het gebruik van Whatsapp? Klopt het dat diverse vrijwillige initiatieven hebben aangeboden om hun Whatsapp groepen met over te dragen aan Buitenlandse Zaken? Zo ja, hoe is hierop gereageerd?

Vanaf 21 augustus is begonnen met het toepassen van WhatsApp voor de lokale staf van de ambassade in groepsverband. Vervolgens zijn we ook op individuele basis in contact geweest met Nederlanders en tolken. Zo zijn enkele honderden mensen geholpen om naar het vliegveld te komen. De crisisteams stonden zelf in direct contact met mensen om hen naar het vliegveld te begeleiden. Omdat zorgvuldigheid geboden was, waren de teams niet in staat om groepen van vrijwilligersinitiatieven over te nemen.

Buitenlandse zaken heeft niet gewaarschuwd voor het gebruik van WhatsApp.

486

Wat zijn de verhoudingen van de 1.673 mensen die zijn geëvacueerd? Man/vrouw verhouding? Aantal geëvacueerde kinderen? Aantal geëvacueerde tolken? Geëvacueerd ambassadepersoneel? Andere categorieën van de aangenomen motie van het lid Belhaj c.s. (o.a. bewakers, judiciële medewerkers, koks, chauffeurs), medewerkers van Nederlandse ontwikkelingsprojecten, mensenrechten en in het bijzonder vrouwenrechtenverdedigers, (fixers van) journalisten)?

Man/vrouw en kind verhouding is niet bekend. Van de 1.673 zijn 708 Nederlandse reisgezelschappen incl Afghaanse familieleden, 371 tolken en andere personen in dienst van internationale militaire of politiemissies inclusief hun gezinsleden 211 lokale

medewerkers van de ambassade in Kabul, 64 lokale medewerkers van de VN/EU/NAVO en 319 van de motie van het lid Belhaj c.s.

487

Kan het kabinet wat meer inzicht geven over de genoemde 21.512 mails die zijn binnengekomen? Wat is de man/vrouw-verhouding? Om hoeveel kinderen gaat het? Hoeveel tolken? Resterend ambassadepersoneel? Categorieën aangenomen motie-Belhaj (o.a. bewakers, judiciële medewerkers, koks, chauffeurs), medewerkers van Nederlandse ontwikkelingsprojecten, mensenrechten en in het bijzonder vrouwenrechtenverdedigers, (fixers van) journalisten)?

Op dit moment is het niet mogelijk een onderbouwde schatting te geven van de man/vrouw/kind-verhouding. Voor wat betreft de verdeling tussen de categorieën van de motie-Belhaj c.s. laat de eerste sortering zien dat mails betrekking hebben op ... (x%), ... (x%), Het aantal mails zegt echter weinig over het aantal personen of de aard van de meldingen in die mails.

488

Op basis van de binnengekomen mails: hoeveel mensen kwalificeren er nu naar schatting volgens de motie-Belhaj en komen dus in aanmerking voor toekomstige evacuatie naar Nederland?

Op dit moment is het niet mogelijk hiervan een onderbouwde schatting te geven.

489

Is er in het evacuatieplan rekening gehouden met de veel hogere drempels die aanwezig waren voor o.a. vrouwen (met kinderen), mensen met een lichamelijke beperking of publieke figuren zoals vrouwelijke politici; het betreft dan onder andere het langdurig staan in een open riool tot heuphoogte met meer dan 30 graden zonder schaduw.

Nee, in het oorspronkelijke evacuatieplan zouden de te evacueren personen verzamelen op een aantal aangemerkte veilige locaties verspreid over de stad. Vanaf deze verzamelpunten zouden de evacués vervolgens naar het vliegveld worden gebracht. Door de snelle opmars van de Taliban en daarmee verslechterende veiligheidssituatie was dit plan niet meer uitvoerbaar. Gedurende de chaotische situatie heeft de taakeenheid doorlopend creatieve handelingsopties toegepast om zoveel mogelijk evacués op het vliegveld te krijgen. Daarbij heeft de taakeenheid er naar gestreefd om de wachttijd van de evacués in de mensenmassa zo kort mogelijk te houden door het verstrekken van zeer specifieke instructies.

490

Welke steun kan Nederland op dit moment in Afghanistan bieden aan de mensen die kwalificeren voor evacuatie volgens de motie van het lid Belhaj c.s.? En welke steun aan mensen die inmiddels Afghanistan hebben verlaten en zich in buurlanden bevinden?

In de huidige omstandigheden kan aan mensen in Afghanistan die mogelijk kwalificeren voor evacuatie onder de motie van het lid Belhaj c.s. helaas geen steun worden geboden. T.a.v. de mensen die waren opgeroepen voor evacuatie en niet geëvacueerd konden worden omdat het vliegveld sloot, is besloten dat – als zij erin slagen op eigen gelegenheid buurlanden te bereiken – zij zich kunnen melden bij de Nederlandse ambassade ter plekke. Zij

worden op gelijke wijze behandeld als personen die onder de motie van het lid Belhaj c.s. wel zijn geëvacueerd, dwz zij krijgen een MVV en kunnen op onze kosten doorreizen naar Nederland. Met hen wordt mailcontact onderhouden.

491

Zijn er genoeg safe houses en shelters beschikbaar in Afghanistan voor de meest kwetsbare groepen (zoals vrouwenrechten en mensenrechtenactivisten)? Wat doet Nederland, samen met andere internationale donoren, eraan om hen te ondersteunen?

Nederland ondersteunt verschillende organisaties die onderdak en bescherming bieden aan de meest kwetsbare groepen in Afghanistan. Door Nederland gesteunde VN organisaties, zoals o.a. UN Women, blijven actief in Afghanistan en blijven zich inzetten voor vrouwenrechten en voor toegang voor vrouwen tot bijvoorbeeld onderwijs en gezondheidszorg. Daarnaast zijn via het door Nederland gefinancierde noodfonds Reporters Respond van Free Press Unl313 mited tientallen journalisten ondergebracht in safe houses. De mogelijkheden voor onderdak en bescherming zijn echter ontoereikend. Op dit moment wordt onderzocht hoe we additionele steun kunnen bieden.

492

Kan de evacuatie taskforce worden uitgebreid, zodat mensen die een mail hebben gestuurd zo snel mogelijk geantwoord kunnen worden? Klopt het dat op dit moment verreweg de meeste mensen nog geen enkele reactie hebben ontvangen van het ministerie?

De inzet gaat onverminderd door om alle mensen die een mail hebben gestuurd te beantwoorden.

493

Kan het kabinet toezeggen dat de evacuatielijst «dynamisch» blijft en dat wanneer mensen in de komende periode een hulpverzoek indienen nog altijd in aanmerking komen voor evacuatie wanneer ze kwalificeren volgens de motie van het lid Belhaj en de implementatiebrief van de regering?

Voor Nederlanders en ingezetenen, defensie-tolken en hun gezinsleden blijven bestaande arrangementen van kracht. Voor personen die eventueel vallen onder de motie van het lid Belhaj zal worden gehandeld conform de stand van zaken brief van 14 september (Kamerstuk 27 925, nr. 808).